

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra historie

Münsingenské spony na Moravě

Bakalářská práce

Michaela KOBROVÁ

Studijní obor: archeologie

Kombinované studium

Vedoucí práce: Mgr. Miloš Hlava, Ph.D.

Olomouc 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a pouze s použitím uvedených zdrojů.

V Olomouci 2024

.....

Michaela Kobrová

Obsah

Úvod.....	5
1. Definice pojmů	6
1.1. Definice geografického vymezení – Morava.....	6
1.2. Definice — münsingenská spona	7
1.3. Definice — garnitura	8
2. Historie nálezů münsingenských spon na Moravě	11
3. Způsob zpracování sledovaných dat	12
3.1. Lokalita	12
3.2. Spona	12
3.3. Pohřeb.....	13
4. Shrnutí zjištěných informací.....	14
4.1. Lokalita	14
4.2. Spona	17
4.2.1. Materiál.....	17
4.2.2. Popis disku.....	18
4.2.3. Popis lučíku	20
4.2.4. Popis výzdoby zachycovače	22
4.2.5. Popis tětiny.....	23
4.2.6. Popis vinutí.....	23
4.2.7. Rozměry	24
4.2.8. Poloha na těle	27
4.3. Pohřeb.....	28
4.3.1. Pohřební ritus.....	28
4.3.2. Poloha zemřelého	28
4.3.3. Pohlaví zemřelého	29
4.3.4. Přítomnost rakve.....	29
4.3.5. Garnitury	29
5. Znaky typické pro münsingenské spony na Moravě	31
5.1. Typ A.....	32
5.2. Typ B.....	33
5.3. Typ C.....	33
5.4. Typ D	34
5.5. Typ E	34
5.6. Typ F	35
5.7. Typ G	35

5.8. Typ H	36
5.9. Typ I	36
5.10. Typ J	36
5.11. Shrnutí	39
6. Chronologie výskytu typů moravských münsingenských spon	39
6.1. Obecné chronologické vymezení münsingenských spon na Moravě	39
6.2. Datace vybraných moravských münsingenských spon dle doprovodných předmětů garnitury	41
6.2.1. Švartnové náramky	41
6.2.2. Kruhový šperk z dutých polokulovitých článků	42
6.2.3. Spony s velkou kuličkou na patce	43
6.2.4. Skleněné předměty	44
6.3. Shrnutí	45
7. Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě	48
7.1. Varianty garnitur dle typologie Jiřího Waldhausera	48
7.2. Varianty garnitur dle výskytu typů moravských münsingenských spon	52
7.3. Chronologický vývoj výskytu variant garnitur	53
7.4. Specifické varianty garnitur	54
7.4.1. Varianty garnitur 100 a 600	54
7.4.2. Varianty garnitur u pohřbů s antropologicky určeným pohlavím	55
7.4.3. Varianty garnitur dle výskytu typologicky jiných než münsingenských spon	56
7.5. Shrnutí	61
8. Regionální vymezení výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon na Moravě	62
8.1. Regionální vymezení výskytu jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě ...	64
8.2. Chronologický vývoj výskytu jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě	70
8.3. Shrnutí	70
9. Analogie moravských münsingenských spon v Evropě	70
9.1. Porovnání pohřebišť Brno-Maloměřice a Holubice z hlediska garnitur a analogií münsingenských spon	77
10. Přehled moravských münsingenských spon	80
Seznam zdrojů	92
Seznam obrázků	94
Seznam tabulek	95
Příloha č.1: Katalog münsingenských spon na Moravě	96

Úvod

Tématem předkládané práce jsou münsingenské spony na Moravě. Toto spínadlo oděvu s ozdobnou funkcí je pro nás jedním z velmi důležitých artefaktů vypovídajících o době laténské, o funkčních předmětech, ozdobách nebo uměleckém stylu té doby. Dává nám také nahlédnout do relativní chronologie a má potenciál nám podhalit i něco málo o sociální struktuře laténské společnosti. Můžeme sledovat stavbu spony, její výzdobu, materiál, ze kterého byla vyrobena. Sledujeme, v jakém kontextu byla spona nalezena, kde přesně se nacházela. A mnohé další. Je zřejmé, že vypovídací hodnota münsingenských spon má velký potenciál. Jak s ním tedy tato práce bude zacházet?

Prvním krokem bylo definovat si münsingenskou sponu jako takovou — úkol, který nebyl úplně snadný, jak nám podhalí hned následující kapitola, která se věnuje definici pojmů. V dalším kroku bylo nutné shromáždit všechna dostupná data, vytvořit katalog münsingenských spon pro námi vymezenou oblast. Práce se opírá především o souborné katalogy laténských nálezů Jany Čižmářové, ale pátrání po nálezech münsingenských spon proběhlo také v další literatuře, v Přehledech výzkumů a v Digitálním archivu AMČR, kde byly prostudovány jednotlivé laténské nálezy pro zkoumanou oblast.

Shromážděním všech dostupných informací byl vytvořen soubor dat, katalog münsingenských spon na Moravě z hrobových nálezů, který byl dále vyhodnocován a analyzován se záměrem zodpovědět otázky a úkoly, které jsme si vytyčili jako klíčové pro odhalení vypovídajícího potenciálu münsingenských spon pro dobu laténskou. Jedná se o následující:

1. Definovat **znaky** typické pro münsingenské spony na Moravě.
2. Definovat typy/varianty münsingenských spon na Moravě.
3. Analyzovat kontext výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska chronologie.
4. Definovat **varianty garnitur**, ve kterých se münsingenské spony nacházejí.
5. Analyzovat kontexty výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska garnitur.
6. Vymezit regionální výskyt jednotlivých typů/variant münsingenských spon na Moravě.

Tato práce má za cíl výše definované otázky zodpovědět.

V průběhu vypracování práce, především ve fázi sběru dat, bylo potřeba se vypořádat s několika omezeními, které je nutné brát při interpretaci výsledků v potaz. Jedná se především o úplnost datového souboru. Je možné, že některé münsingenské spony byly opomenuty a nebyly do katalogu zahrnuty — v době zpracování práce nebyly informace o nich dostupné nebo ani nikdy nebyly publikovány, spony byly chybně určeny nebo se nedochovaly v podobě, ve které by bylo určení možné. Dalším

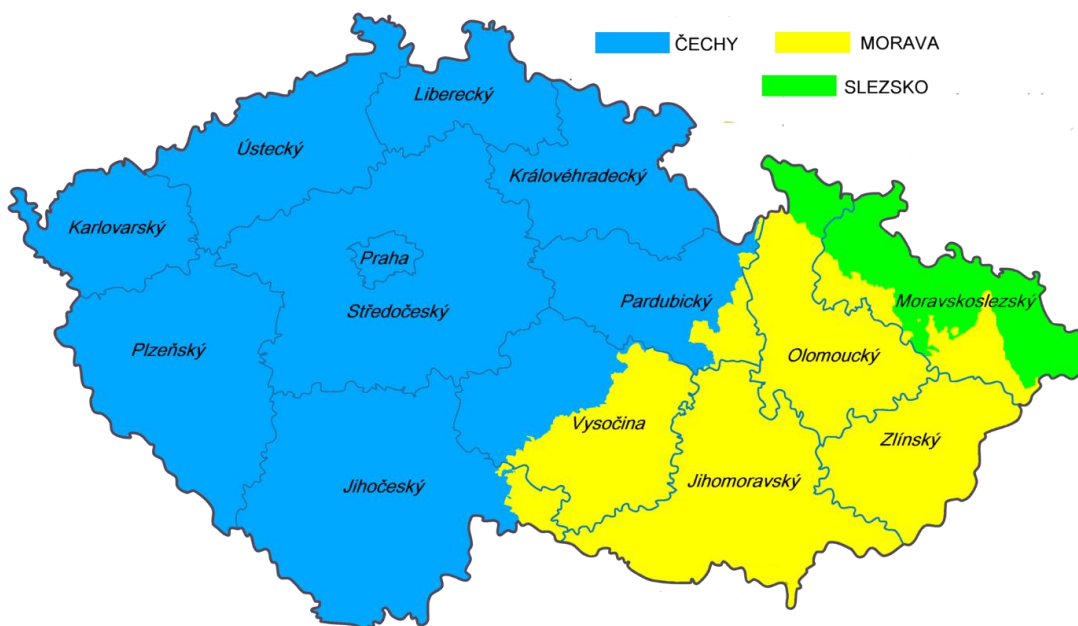
omezením je samozřejmě stav výzkumu — je velmi pravděpodobné, že v nálezech budou v budoucnu další münssingenské spony objeveny a mohou změnit vyznění této práce.

1. Definice pojmů

V této kapitole si vymezíme základní pojmy, se kterými v práci operujeme.

1.1. Definice geografického vymezení – Morava

Práce se zaměřuje na území Moravy, tedy na východní region České republiky, a to v jeho historických hranicích. Na západě je vymezen Čechami, na severu Polskem a českou částí Slezska, na východě Slovenskem a na jihu Rakouskem. V současném administrativním členění je Morava tvořena krajem Jihomoravským, Moravskoslezským (část tohoto kraje je již součástí Slezska), Olomouckým (část tohoto kraje je také součástí Slezska), Vysočinou (část tohoto kraje je již součástí Čech), Zlínským, Jihočeským (část tohoto kraje je také součástí Čech) a Pardubickým (zde také část kraje spadá do oblasti Čech). Pro přehlednost je moravské území vymezeno na obrázku níže, žlutě (obr. 1).

Obr. 1: Mapa Moravy, Slezska a Čech včetně vyznačených krajů. Zdroj: Kirk 2013 (upravila autorka).

Důležitým orientačním bodem jsou také významná moravská města, se kterými v práci budeme pracovat. Pro naši práci jsou klíčová zejména města Brno a Vyškov a jejich okolí, tedy Brněnsko a Vyškovsko. Brno je největším moravským městem, historicky velmi významným, spjatým s dějinami Moravy. Je tedy tradičním centrem na Moravě, jedná se o sídlo Jihomoravského kraje. Vyškov, podobně jako Brno, leží v Jihomoravském kraji, ale v jeho severním cípu zhruba 35 km od Brna samotného. Jedná se o město menší¹. Zajímavé ale je, že se nachází v samém středu Moravy, na okraji úrodné hanácké oblasti. V psané historii se s Vyškovem setkáváme ve 12. století

¹ Vyškov je v seznamu moravských měst seřazených dle velikosti na 21. místě (Počet obyvatel v obcích k 1.1.2022, 2022 [online]).

(*Historie města Vyškova, 2008 [online]*), jedná se také, podobně jako v případě Brna, o historické a tradiční sídelní centrum.

1.2. Definice — münsingenská spona

Münsingenská spona je bezpochyby jeden z nejpůsobivějších artefaktů, se kterými máme tu čest se potkat v rámci studia artefaktů náležících do laténského období. Byla pojmenována podle skupiny spon nalezených na významné laténské lokalitě Münsingen-Rain ve Švýcarsku. Typickým jmenovatelem těchto spon byla diskovitá patka zdobená korálovou vložkou nebo emailem. Spony do samostatné skupiny vyčlenil již v roce 1885 Otto Tischler, a to tedy ještě předtím, než byla lokalita Münsingen-Rain prozkoumána². Vycházel z nálezů z jiných lokalit (*Sankot 1998, 205*). V roce 1911 Robert Beltz přichází s první definicí. V jejím rámci byl zásadní kulatý, klenutý disk (terč) zdobený vkládaným materiálem. Beltz tyto spony také pojmenovává, a to jako münsingenské (*Beltz 1911, 678—680*). Za více než 100 let od doby, kdy byly spony takto vymezeny, však proběhl další výzkum a debata na téma definice münsingenských spon se dále rozvinula.

O münsingenských sponách můžeme i dnes bezesporu říci následující. Jedná se o běžnou sponu, tedy o ozdobné spínadlo oděvu, jehož funkčnost je založena na propíchnutí oděvu, případně jiné textilie (*Sklenář 1992, 47*). Časově lze tento artefakt zařadit do stupně LT B, fáze B1 až B2, tedy do starší doby laténské. Těžiště výskytu leží ve fázi LT B1, nalézáme však i mladší spony náležející do LT B2 (*Sankot 1998, 208—210; Venclová ed. 2008, 109*). Tímto však shoda na definici končí.

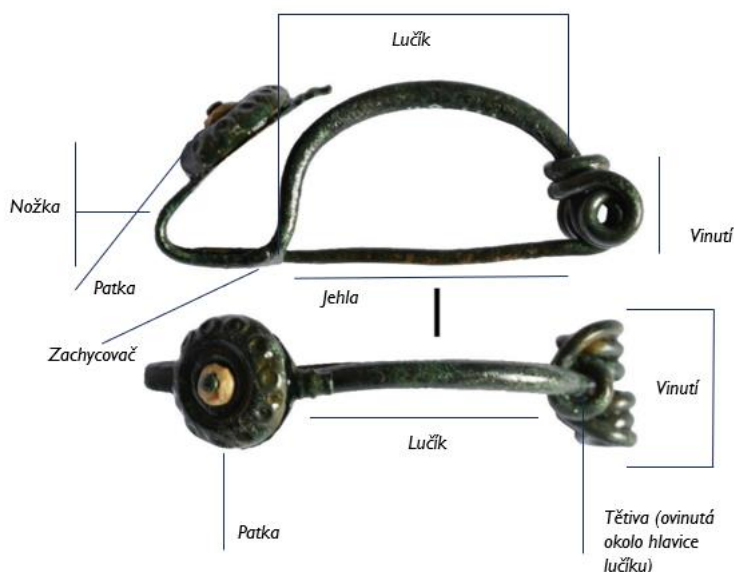
Paul Jacobsthal definuje münsingenské spony dle dvou základních kritérií – plastická výzdoba lučičku a diskovitá patka zdobená vložkou. Bendicht Stähli naopak vidí münsingenské spony jako ty, které se vyznačují bohatě zdobeným lučíkem. Toto vymezení tak nebere v potaz tvar patky, tedy disk (*Stähli 1977, 69*). Karel Sklenář ve svém Archeologickém slovníku vymezuje skupiny dvě — spony s diskovitou patkou a jako jejich podmnožinu münsingenské spony, už však bez dalšího definování (*Sklenář 1992, 49*). Je tedy zjevné, že na přesné definici münsingenských spon nepanuje úplná shoda.

Z výše zmíněných důvodů se v této práci podobně jako řada jiných badatelů³ přikloníme k nejširšímu možnému vymezení münsingenských spon, a to následovně.

² Archeologická lokalita Münsingen-Rain byla objevena v roce 1904. V období 1904—1906 zde pak probíhal archeologický výzkum (*Hodson 1968, 9*).

³ Jiří Waldhauser, Miloš Čižmář a další (*Sankot 1998, 205*).

Münsingenská spona je spona s volnou, diskovitou patkou (obr. 2, tab. 1).

Obr. 2: Münsingenská spona s popisem jednotlivých částí. Zdroj: autorka podle Sklenář 1992, 47, 48.

Část spony	Popis	Tvar – varianty	Výzdoba
Patka	ozdobná, koncová část nožky spony, volná (není pevně připojená k lučíku)	disk (respektive terč), miskovitý	ANO/NE
Lučik	střežní část těla spony, vybíhá z něho na jedné straně vinutí s jehlou a na druhé straně nožka s patkou	smyčcovitý, souměrně nebo nesouměrně obloukovitý	ANO/NE
Jehla	spínací nástroj spony vybíhající z vinutí, koncová část uložena do zachycovače		NE
Vinutí	mechanismus, ze kterého vybíhá jehla, umožňuje její hybnost, respektive udržuje jehlu v zachycovači		NE
Tětiva	mechanismus propojující vinutí	vnější, vnitřní	NE
Zachycovač	vystouplá část lůžka jehly pro její zachycení	plný či prolamovaný, nízký či vysoký	ANO/NE

Tabulka 1: Popis jednotlivých částí spony. Zdroj: autorka podle Sklenář 1992, 47, 48.

1.3. Definice — garnitura

Pro tuto práci je také velmi důležitý pojem „garnitura“. Proto si jej na dalších řádcích definujeme a popíšeme si ty garnitury, se kterými budeme operovat. Vycházíme z toho, že hrobová výbava a její charakter do jisté míry odráží pohlaví, věk, rodinný

stav a společenské postavení zemřelého. Tímto způsobem můžeme definovat skupiny artefaktů z pohřební výbavy typické pro danou společenskou skupinu. Takto definované skupiny předmětů nazýváme garnitury (*Venclová ed. 2008, 86*).

Budeme vycházet z již definovaných garnitur pro území Čech, a to Jiřím Waldhauserem (*Waldhauser 1987, 39—41*). Přehled těchto garnitur shrnujeme v tabulce 2 níže.

Garnitura	Garnitura (detail)	Popis	Pohlaví
100		pohřby se zbraněmi	dospělí muži
	110	meč a další doplňky (kromě kopí)	
	120	meč, kopí, opasek	
	130	meč, kopí, opasek, prsten nebo náramek, další doplňky	
	140	meč, kopí, opasek, štít, až 2 spony	
	150	meč, kopí, opasek, štít, prsten x náramek, až 2 spony, další doplňky	
	160	jiná bojovnická výbava	
200		pohřby s nánožníky	dospělé ženy
	210	nánožníky, až 2 náramky, nápažník, až 2 spony, pásek a náhrdelník nebo prsten	
	220	nánožníky, až 2 náramky, pásek, až 4 spony	
	230	nánožníky, až 4 náramky, až 3 spony	
	240	nánožníky a další doplňky, až 2 spony	
300		pohřby s 2 náramky (na každé ruce jeden), bez nánožníků	dospělé ženy
	310	náramky, až 2 nápažníky, až 6 spon, opasek	
	320	náramky, až 4 spony, opasek nebo další předměty	
	330	náramky, až 3 spony	
	340	náramky, další předměty (žádná spona)	
400		pohřby s jedním náramkem, bez nánožníků	dospívající ženy
	410	náramek, až 2 spony, další předměty	
	420	náramek, 2 spony	
	430	náramek, spona	
	440	náramek a další předměty	
500		pohřby s nápažníkem, bez nánožníku či náramku	starší muž nebo žena
	510	nápažník, spona a další předměty	
	520	nápažník, 2 spony a další předměty	
	530	nápažník na pravé ruce	
	540	nápažník na pravé ruce, spona a náramek	
600		pohřby až se 2 sponami, bez prstenů	dospělí muži
	610	1 spona	
	620	2 spony	
	630	2 spony nebo 1 spona a doplňky	
700			děti
	710	náramek, další předměty, korálky	
	720	až 2 náramky, nánožník a/nebo 1 nebo 2 nápažníky a 1 nebo více korálků	
	730	až 2 spony, další předměty	
	740	nápažník	
	750	bez milodarů	
800		bez milodarů	dospělí muži
900		výjimky, zvláštnosti	muži, ženy
	901	2 milodary	
	902	náramek na pravé ruce	
	903	nápažník	

Tabulka 2: Přehled variant garnitur dle Jiřího Waldhausera. Zdroj: autorka dle Waldhauser 1987, 39–41.

Do přehledu garnitur jsme pro představu zahrnuli i informaci týkající se předpokládaného pohlaví těch, kteří jsou s danou garniturou pohřbeni. Toto určení taktéž vychází z práce Jiřího Waldhausera, který porovnával antropologicky určené kosterní pozůstatky s příslušnou hrobovou výbavou. Odchylka mezi antropologicky určeným pohlavím a pohlavím dle garnitury tvořila maximálně 17 % a mohlo se tedy jednat o chyby v antropologickém určení. Tento závěr se však opírá pouze o 140 antropologicky určených kosterních pozůstatků v Čechách, jedná se tedy spíše o model (*Waldhauser 1987, 41–45*). Vzhledem ke geografické blízkosti Čech a Moravy jsme se rozhodli aplikovat tento model i na pohřby s moravskými münsingenskými sponami.

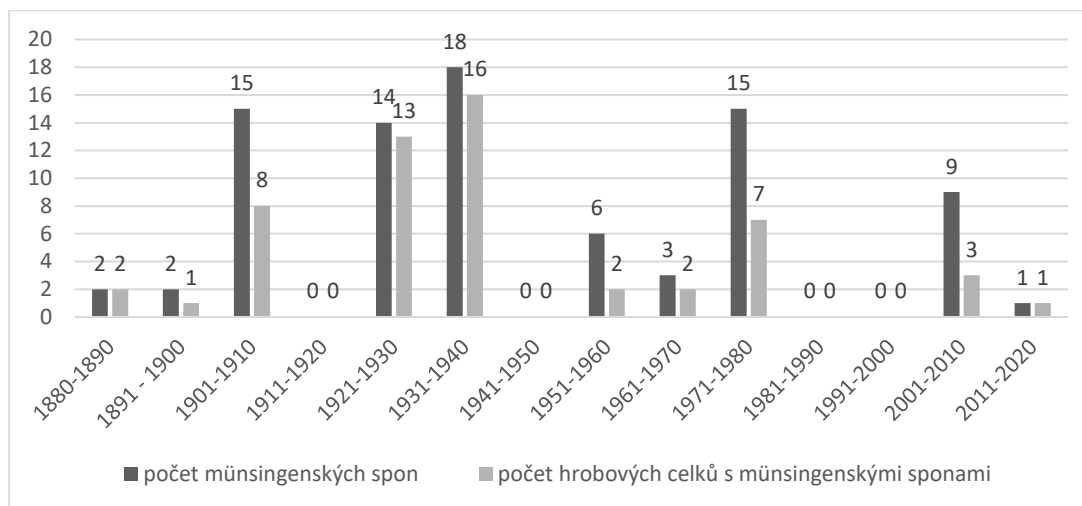
2. Historie nálezů münsingenských spon na Moravě

Münsingenská spona, je-li dochována v rozeznatelné podobě, obvykle patří mezi artefakty, které díky své výzdobě zaujímají význačné místo ve sbírkách. Münsingenské spony se nám i díky tomu dochovávají v poznámkách z výzkumů, v muzeích a soukromých sbírkách až do současnosti. Informace o tom, kdy byly nalezené jednotlivé položky katalogu münsingenských spon na Moravě (v rámci hrobových kontextů), který vznikl jako součást této práce, nám to dokazují.

Nejstarší položky v katalogu uvádějí jako rok svého objevu rok 1882. Jejich objev nebyl součástí systematického výzkumu například pohřebiště, ale výzkumných prací, které probíhaly při stavbě železnice v okolí Čelechovic na Hané a Slatinic (*Čižmářová 2017, 153*). Nejmladší nález, který je možné v katalogu nalézt, je pak z roku 2020 z Brna Horních Heršpic a pochází z moderního záchranného výzkumu realizovaného neziskovou organizací Archaia Brno o.p.s. (*Zubalík 2021, 261*).

Rok, který byl na nálezy nejbohatší, je 1930, kdy probíhal výzkum na pohřebišti v Holubicích. V rámci tohoto výzkumu bylo nalezeno 9 münsingenských spon v rámci 7 různých hrobových kontextů. I přes to bylo na nálezy nejbohatší dekadou období 1931 až 1940, ze kterého evidujeme 18 münsingenských spon z 16 hrobových celků. Na nálezy velmi plodná pak byla také dekáda 1901 až 1910, ze které máme 15 münsingenských spon v rámci 8 hrobových celků. A podobně také 15 münsingenských spon ze 7 hrobových celků bylo nalezeno v 70. letech 20. století, tedy v dekádě 1971 až 1980. Naopak žádné nálezy nevidujeme v období 1911 až 1920, 1941 až 1950 a pak za celých 20 let mezi lety 1981 až 2000. Kompletní přehled přináší tabulka 3, viz níže⁴.

⁴ Přehled byl sestaven podle: *Čižmářová 2005; Čižmářová 2009; Čižmářová 2011; Čižmářová 2013; Čižmářová 2017; Čižmářová 2019*.

Tabulka 3: Historie nálezů münsingenských spon na Moravě. Zdroj: autorka.

Můžeme shrnout, že nejvíce nálezů münsingenských spon na Moravě spadá do období meziválečného Československa. V tomto období bylo nalezeno 32 spon v rámci 29 hrobových celků za 2 dekády. 29 münsingenských spon přinesla poválečná archeologie, ale také za značně delší dobu (30 let). Relativní útlum v nálezech přineslo období po roce 1981, kdy po téměř 20 let nemáme žádný nález münsingenské spony.

3. Způsob zpracování sledovaných dat

Studiem literatury, nálezových zpráv a databází vznikl katalog münsingenských spon na Moravě. Data o jednotlivých položkách katalogu byla systematicky zpracovávána do databáze, a to dle řady charakteristik. Obecně je můžeme shrnout do tří kategorií — popis lokality, popis spony a popis pohřbu. Detailněji jsou jednotlivé kategorie popsány níže.

3.1. Lokalita

Informace ohledně místa nálezů jednotlivých artefaktů sledujeme s cílem odpovědět na jeden z vytyčených cílů práce, vymezit regionální výskyt jednotlivých typů/variant münsingenských spon. V databázi u každého artefaktu sledujeme následující informace:

Název lokality

GPS souřadnice lokality

3.2. Spona

Popis každé nalezené spony je naprosto klíčovou součástí této práce a tvoří páteř katalogu. Každý nález je opatřen fotografií a kresbou. V případech, kde fotografie nebylo možné vytvořit, je součástí katalogu pouze kresba. Tam, kde nebylo možné vytvořit kresbu, je součástí pouze fotografie. I přes to, že každá spona má obrazovou dokumentaci⁵, je v databázi přesně popsána dle následujících charakteristik. Cílem je odpovědět na další cíle vytyčené v této práci, a to definovat znaky typické pro

⁵ Katalog obsahuje pouze jednu položku, kde obrazová dokumentace kompletně chybí, jedná se o položku č. 89 (Miroslav-intravilán obce).

münsingenské spony na Moravě a následně definovat typy/varianty münsingenských spon na Moravě. Takto definované typy bychom pak měli využít v rámci analýzy kontextu výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska chronologie. V databázi u každého artefaktu sledujeme tyto informace:

Materiál:	železo, bronz
Popis disku:	popis výzdoby
Popis lučíku:	popis tvaru, výzdoby
Popis zachycovače:	popis výzdoby
Popis tětivy:	vnitřní, vnější
Popis vinutí:	počet závitů (typicky 2+2, 3+3 a jiné kombinace)
Rozměry:	délka spony, délka lučíku, průměr disku, průměr vinutí
Poloha na těle:	oblast hlavy, oblast trupu

Tyto charakteristiky byly pro databázi vybrány na základě práce Pavla Sankota „*Münsinger Fibeln aus den Gräberfeldern Böhmen*“, který v této práci člení nálezy z českého kontextu právě dle výše zmíněných charakteristik. Jediná charakteristika, která je doplněna navíc, je „poloha na těle“. Ta byla přidána pro komplexnost práce a pro možnou vypovídací hodnotu v interpretaci garnitur či využití spony (Sankot 1998, 208–210).

3.3. Pohřeb

Neméně důležité pro naši práci jako spony samotné jsou i nálezové okolnosti jednotlivých spon. Proto se i velká řada sledovaných charakteristik týká pohřbu samotného. Takto sbíraná data můžeme rozdělit na dvě skupiny – znaky pohřbu jako takového a znaky pohřební výbavy, garnitury. První podskupinu sledujeme zejména pro komplexnost informací s předpokladem, že nám data mohla poodkrýt nečekané souvislosti. Informace ohledně garnitur sledujeme s cílem naplnit další cíle práce. Jedná se o definování variant garnitur, ve kterých se münsingenské spony nacházejí, a analýzu kontextů výskytů jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska garnitur.

V databázi u každého artefaktu sledujeme následující informace:

Pohřeb	Předměty pohřební výbavy
Pohřební ritus	Náhrdelník
Poloha zemřelého	Nákrčník
Pohlaví zemřelého	Nánožník
Přítomnost rakve	Náramek
	Prsten
	Štít
	Meč
	Kopí
	Opasek
	Spona (typologicky jiná než münsingenská)
	Závěsek
	Ostatní šperk
	Keramické nádoby
	Ostatní užité předměty

4. Shrnutí zjištěných informací

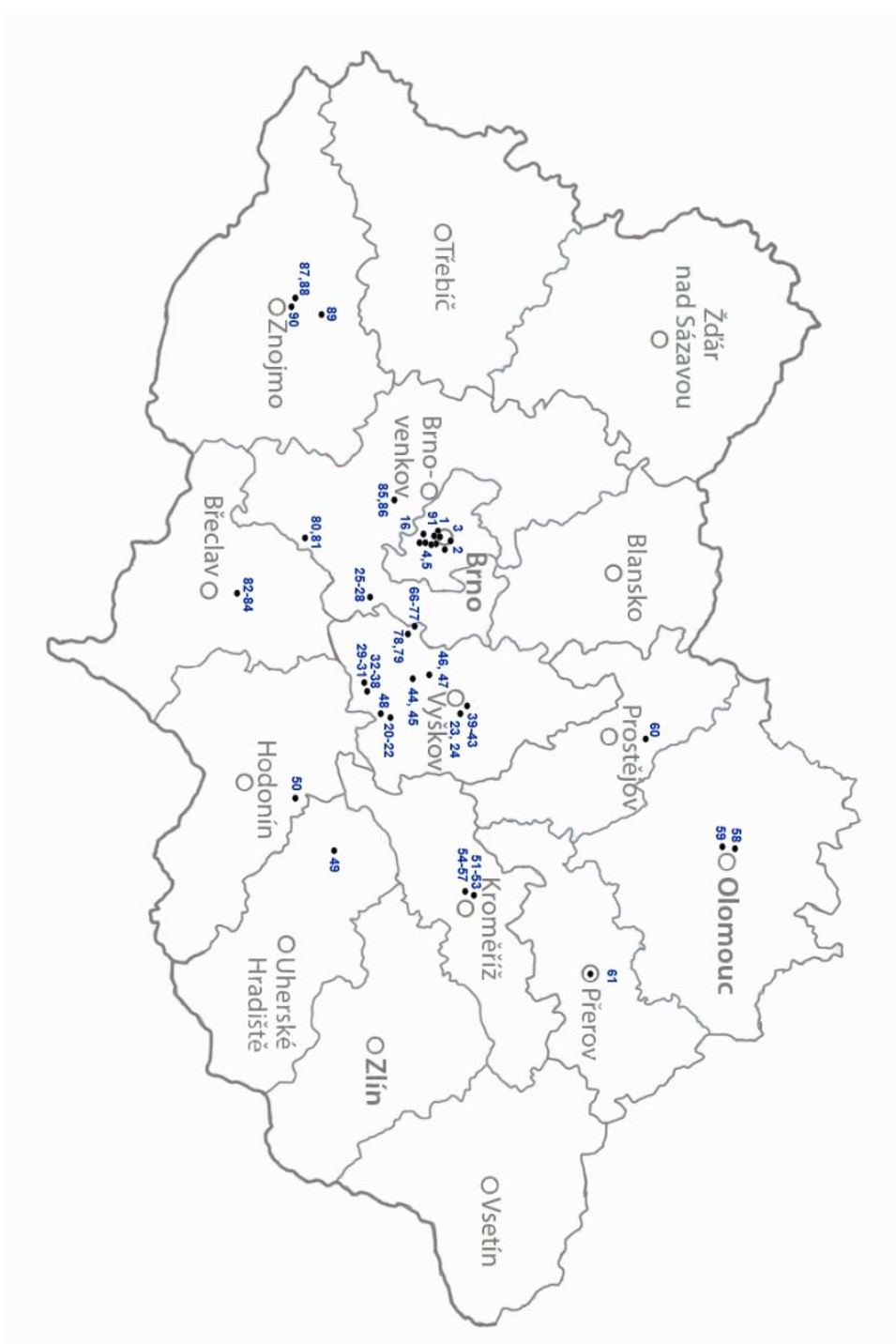
Zpracováním výše definovaných dat vznikl komplexní katalog münsingenských spon na Moravě. Katalog obsahuje 91 položek z 11 okresů a 36 lokalit. Všechny lokality zde zmíněné vykazující nálezy münsingenských spon jsou pohřebišti. U několika nálezů se nám podrobnosti o nálezu nedochovaly, avšak není pochyby o tom, že se jednalo o hrobový kontext⁶. Každá spona je unikátem, jen ve výjimečných případech nacházíme identické položky, obvykle jako součást jednoho pohřbu⁷. Avšak vzhledem k ruční výrobě, kdy je každá spona vyráběna jako originál v samostatné formě, ani zde se nejedná o 100% identické spony. To znamená, že předkládaná práce studuje 91 různých spon.

4.1. Lokalita

Jak jsme již zmínili v úvodním shrnutí ke kapitole, spony pocházejí z 36 lokalit a 11 okresů (*obr. 3*).

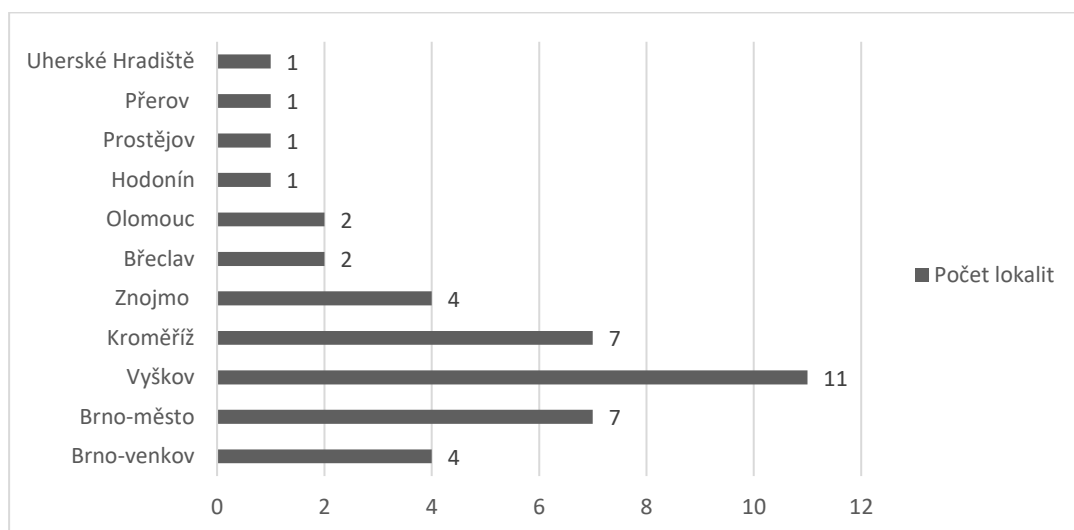
⁶ Jedná se o následující položky z katalogu: 65 (Brno-Maloměřice) (tab. VIII:65), 74–77 (Holubice) (tab. IX.:74–77).

⁷ Jedná se o následující položky v katalogu: 12 a 13 (Blučina 4 – Hřbitovní ulice) (tab. II:12,13), 20 a 21 (Brankovice-Kyniska) (tab. III:20,21), 26 a 27 (Hrušky 2-dům č.p. 122) (tab. III: 26,27), 38 (Marefy-U Lišek) a 39 (Pustiměřské Prusy-letišť) (tab. V:38,39).

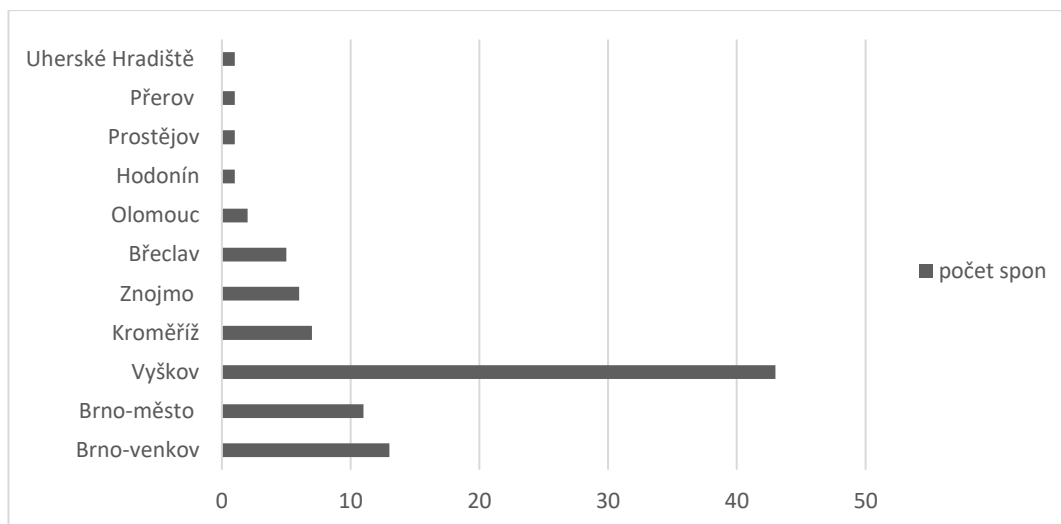

Obr. 3: Mapa Moravy s vyznačenými nálezy dle katalogu münsingenských spon. 1 Brno-Bohunice 1-Hraničky, 2 Brno-Brněnské Ivanovice 2-Zandlerova zahrada, 3 Brno-Horní Heršpice I-Na Františku, 4—5 Brno-Chrlice 1-Přední roviny, 6 Brno-Chrlice 2-neznámé místo, 7—9 Bedřichovice-Malá Pole, 10—13 Blučina 4-Hřbitovní ulice, 14—15 Sobotovice, 16—19 Tikovice, 20—22 Brankovice-Kyniska, 23—24 Hoštice-Sečné louky, 25—28 Hrušky 2-dům č.p. 122, 29—31 Kloboučky-Pod Loučkami, 32—38 Marefy-U Lišek, 39—43 Pustiměřské Prusy-letišť, 44—45 Rousínovec, obec Rousínov-Kmentova cihelna, 46—47 Slavkov u Brna-Pověrníky, 48 Vícemilice-Baračka, 49 Kyjov 4-Nětčice, 50 Místřín, obec Svatobořice Místřín-"Trávníky za kostelem", 51—53 Postoučky-intravilán obce, 54—57 Zlobice-Homole, 58 Náklo 2-nelokalizováno, 59 Slatinice 1-stavba železnice, 60 Čelechovice na Hané-stavba železnice, 61 Přerov-Předmostí 2-farská zahrada, 62—65 Brno-Maloměřice, 66—77 Holubice, 78—79 Křenovice, 80—81 Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem, 82—84 Přítluky-Obecní pastviny, 85—86 Dolní Dubňany-Díly za křížem, 87—88 Hluboké Mašůvky-obecní cihelna, 89 Miroslav-intravilán obce, 90 Únanov-Vinohradský, 91 Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město), Ul. Kšírova; „Pod Hřbitovem“.
Zdroj: autorka.

Bezpochyby nejpočetněji zastoupený region je okres Vyškov, ve kterém evidujeme hned 11 lokalit a 43 nálezů. Dále následuje okres Brno-město se 7 lokalitami a 11 nálezů. Celkový obrázek Brna a okolí dokresluje okres Brno-venkov se 4 lokalitami a 13 nálezů. Shodně 4 lokality také evidujeme v okrese Znojmo, odtud ale máme pouze 6 nálezů. Po 2 lokalitách evidujeme v okresech Břeclav, Kroměříž a Olomouc. Z okresu Břeclav však evidujeme nálezů 5, z okresu Kroměříž 7. Po jedné lokalitě a jednom nálezů jsou zastoupeny okresy Hodonín, Prostějov, Přerov a Uherské Hradiště (obr. 4, obr. 5).

Obr. 4: Přehled počtu lokalit v jednotlivých okresech. Zdroj: autorka.

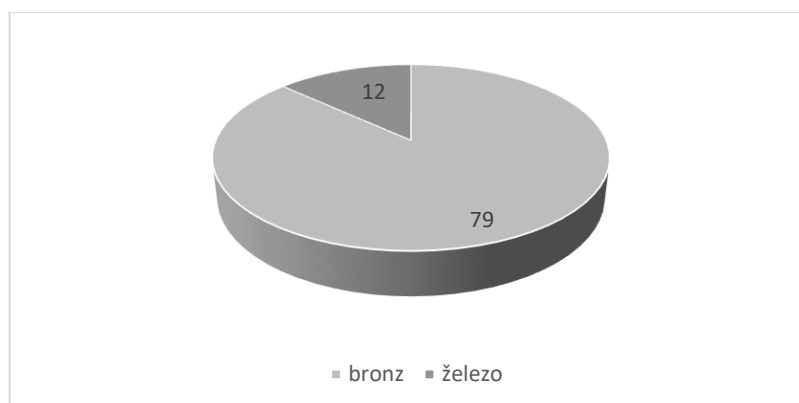
Obr. 5: Přehled počtu spon nalezených v jednotlivých okresech. Zdroj: autorka.

4.2. Spona

Na Moravě jsme aktuálně identifikovali 91 münsingenských spon. Každou z nich jsme popsali dle stanovených kritérií. Výsledky shrneme na následujících řádcích.

4.2.1. Materiál

Spona je typickým kovovým artefaktem a nejinak je tomu i v případě münsingenských spon. V případě moravských exemplářů se setkáváme v podstatě se dvěma druhy materiálu – s bronzem a železem (obr. 6). Železné münsingenské spony tvoří pouze menší část z nálezů, konkrétně 13 %. Zbývajících 87 % münsingenských spon na Moravě je vyrobeno z bronzu. Bimetalické spony nejsou v podstatě zastoupeny. V jednotlivých případech se objevuje jiný kov v rámci výzdoby disku. Celkem se jedná o 4 takové případy⁸. Jednou jde o železný nýtek pro přichycení vložky u bronzové spony (tab. I:9), jednou nalézáme železnou rozetu na jinak bronzové sponě (tab. IV:33) a jednou naopak bronzovou rozetu na železné sponě (tab. VIII:71). V jednom případě pak jde o železnou osu u jinak bronzové spony (tab. V:40).

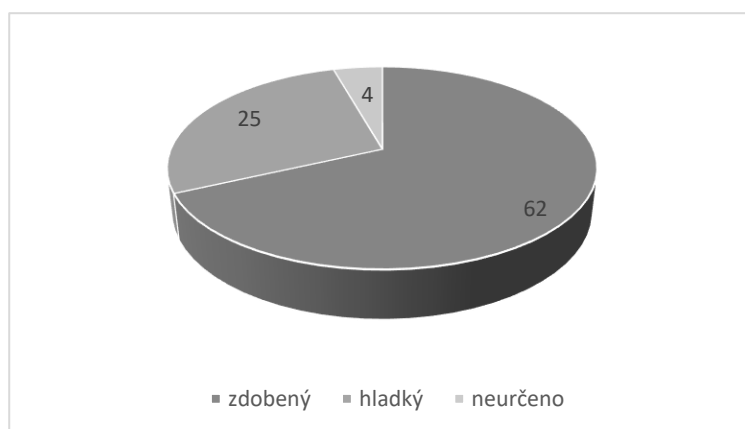
Obr. 6: Podíl výrobního materiálu zkoumaných münsingenských spon (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

⁸ V rámci katalogu se jedná o čísla münsingenských spon: 9 Bedřichovice-Malá Pole (železný nýtek), 33 Marefy-U Lišek (železná rozeta na bronzové sponě), 40 Pustiměřské Prusy-letiště (železná osa bronzové spony), 71 Holubice (bronzová rozeta železné spony).

4.2.2. Popis disku

Disk nebo také terčovitá patka spony je pro nás naprosto klíčovou charakteristikou spony pro určení, zda se jedná o münsingenskou sponu. I z toho důvodu byl právě disk a jeho velmi pečlivý popis ostře sledovaný v průběhu práce.

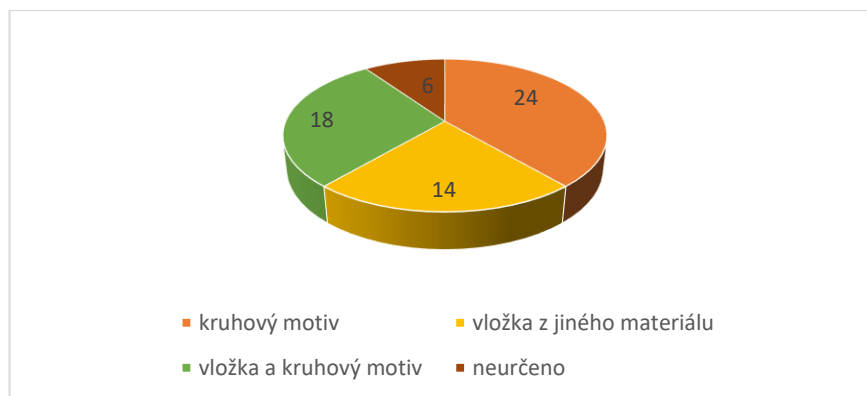
Jako 2 základní varianty disku u münsingenských spon můžeme určit ty se zdobeným diskem a ty s hladkým diskem bez ozdob, pouze s nýtkem. Ačkoliv lze předpokládat, že původně byly všechny disky zdobené a nýtek sloužil k přichycení pukličky pro vložku z jiného materiálu či jinak zdobenou pukličku. Takových spon najdeme v katalogu 25, což je 27 %. 62 disků u exemplářů spon je zdobených a tvoří 68 % katalogu. U 4 spon se nepodařilo výzdobu určit (*obr. 7*).

Obr. 7: Podíl spon se zdobenou či nezdobenou patkou (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

Z prozkoumaných exemplářů můžeme výzdobu disku rozdělit do 4 základních skupin (*tab. 4*): zdobení vložkou z nekovového materiálu⁹, zdobení kruhovou výzdobou (vybíjené kruhy a kroužky), zdobení kombinací vložky z nekovového materiálu a kruhových motivů a jiné způsoby výzdoby. Do poslední skupiny spadají výjimečné příklady jako například disky čokovitého tvaru a další ojedinělé výzdobné prvky (*tab. 4; obr. 8*).

⁹ Münsingenské spony jsou obvykle spojované s korálovou vložkou. V mnohých zprávách z výzkumů však tento materiál není jako korál určen, ale je popsán jako bílá pastózní hmota či bílý email. Ivan Mrázek však ve své práci „*Drahé kameny v pravěku Moravy a Slezska*“ uvádí, že se obvykle i v těchto případech jedná o korál. Konkrétně zmiňuje několik příkladů moravských münsingenských spon. Jedná se o položku v katalogu č. 69 z lokality Holubice (*tab. VIII:69*) nebo položku č. 5 z lokality Brno-Chrlice 1 – Přední roviny (*tab. I:5*) (*Mrázek 1996, 91–92*).

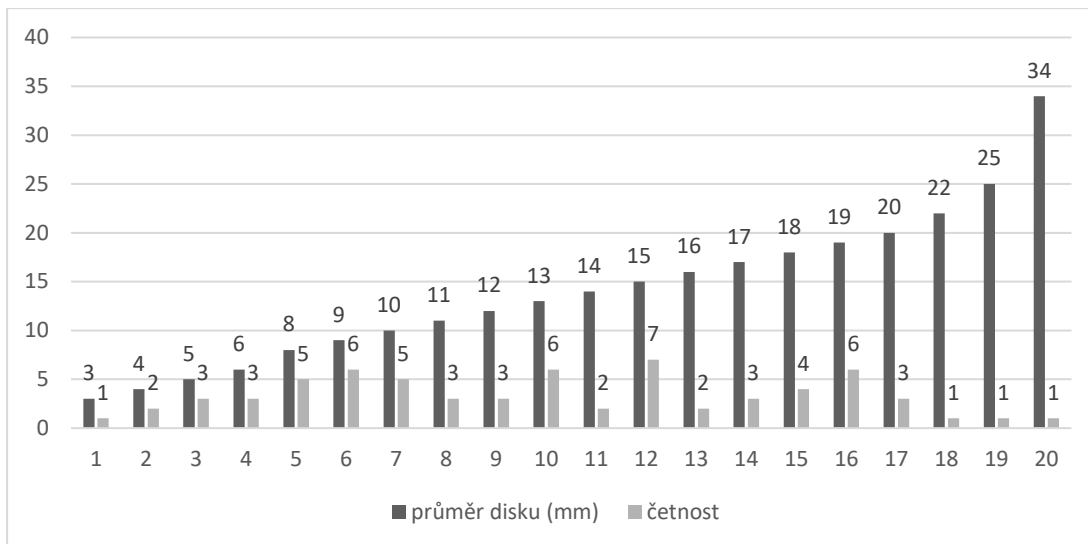
Obr. 8: Rozdělení disků dle výzdoby (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

V případě moravských münsingenských spon je nejčastěji zastoupena výzdoba disku kruhovými motivy, objevuje se u 24 kusů, což tvoří 39 % ze všech zdobených disků (celkem 62 ks). 29 % disků je tvořeno vložkou z jiného materiálu a dalším kruhovým motivem (18 kusů). 14 kusů spon má disk zdobený pouze vložkou z jiného materiálu (23 %). U 9 % spon se objevuje atypická výzdoba, například plochý disk tvořený propletenými kruhy (obr. 8). Přehled příkladů výzdoby je vyobrazen níže v tabulce 4.

Typ výzdoby	Popis	Vyobrazení	Varianta 1	Varianta 2
vložka z jiného materiálu	Pouze vložka z nekovového materiálu, nejčastěji korál, přichycená nýtkem. Bez další výzdoby.			
koncentrické, vybějené kroužky	Motiv kruhu na pukličce přichycené nýtkem. Motiv kruhu se může lišit - několik menších kruhů, či koncentrické kruhy kopírující obvod, či dokonce rozeta.			
vložka z jiného materiálu a kruhové motivy	Vložka z nekovového materiálu je doprovázena kruhovými motivy (nejčastěji vybějené malé kroužky po obvodu). Variantou je rozeta, či rýhy po obvodu.			
jiná výzdoba	Ojedinělé prvky. Vložka z nekovového materiálu úplně chybí.			

Tabulka 4: Typy výzdoby disku – přehled. Zdroj: autorka.

Co se týče velikosti disku, je extrémně variabilní. Nejmenší disky měří pouhé 3 mm, a naopak ty největší v případě masivnějších spon dosahují velikosti až 34 mm. Průměrný disk pak měří 13 mm. Nejčtenější průměr je 15 mm, ale velmi často se opakují i rozměry 9 mm, 13 mm nebo 19 mm (obr. 9).

Obr. 9: Průměr disku (mm) a četnost zastoupení. Zdroj: autorka.

4.2.3. Popis lučičku

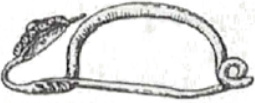

Lučičky zkoumaných spon jsou podobně variabilní jako disky. V případě lučičků je ale výrazně větší podíl hladkých, bez výzdoby. Hladké lučičky tvoří 51 % všech lučičků münssingenských spon v katalogu. Celkem se jedná o 46 kusů. 40 % všech lučičků je zdobených, tedy 36 kusů. A u 9 % bohužel lučiček není zachovaný, jedná se o 9 ks (obr. 10 vlevo).

Obr. 10: Rozdělení lučičků – vlevo základní přehled, vpravo rozdělení dle výzdoby (v počtech kusů).

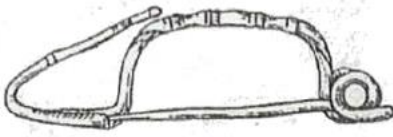
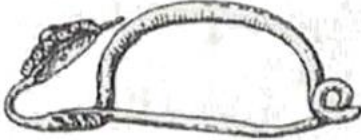
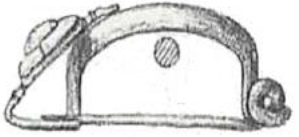
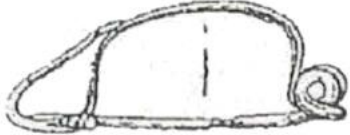
Zdroj: autorka.

Typ výzdoby lučičků můžeme rozdělit do 5 skupin, a to následujícím způsobem: plastická výzdoba, výzdoba rýhami, vývalky, žebry a ostatní způsoby. Mezi ostatní způsoby patří například geometrická, rytá výzdoba u jedné spony nebo kombinace popsaných stylů, které se také vyskytují v jednotlivých případech. Nejčastěji je zastoupeno zdobením rýhami, které můžeme identifikovat u 11 spon. Hned poté následuje zdobením žebry, které můžeme najít u 10 spon. Následuje plastická výzdoba se 7 zástupci a výzdoba vývalky, kterou můžeme najít u 5 spon (obr. 10 vpravo, tab. 5).

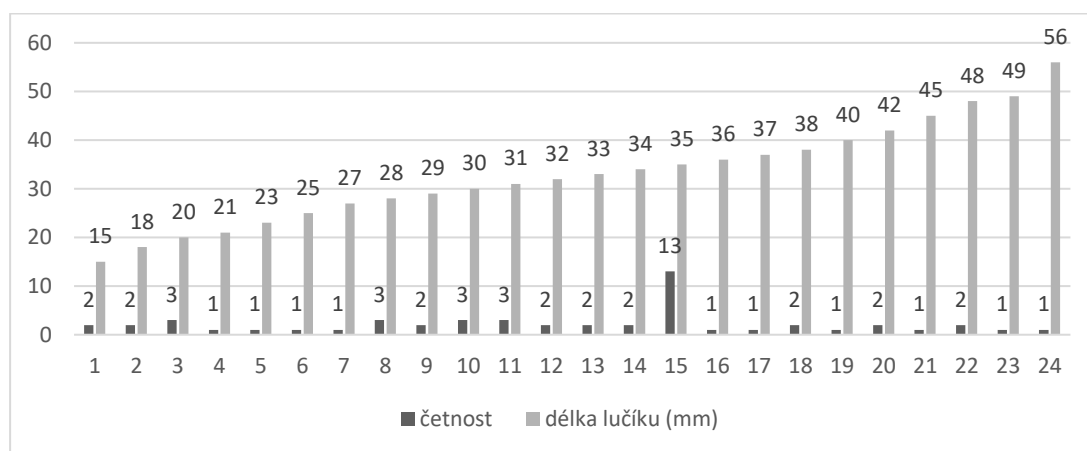
Typ výzdoby	Vyobrazení
<i>plastická</i>	
<i>rýhy</i>	
<i>žebra</i>	
<i>vývalky</i>	
<i>ostatní</i>	

Tabulka 5: Typy výzdoby lučíku – přehled. Zdroj: autorka.

Stejně tak jako u výzdoby je variabilní i délka nebo tvar lučíku (*tab. 6*). U tvaru se nejčastěji vyskytuje tvar kvadraticky klenutý neboli smyčcovitý. Šířka lučíku se také liší. U jednoho exempláře je lučík tenký, drátovitý, ale objevují se i lučíky masivní. Podobně jako v případě disku i délka lučíku je velmi variabilní, a to od 15 do 56 mm (*obr. 11*). Průměrný lučík měří zhruba 32 mm, nejčastější délka je pak 35 mm.

Tvar lučíku	Vyobrazení
smyčcovitý	
souměrně obloukovitý	
souměrně obloukovitý zesílený	
nesouměrně obloukovitý	

Tabulka 6: Typy tvaru lučíku – přehled. Zdroj: autorka.

Obr. 11: Délka lučíku (mm) a četnost zastoupení (počet výskytů). Zdroj: autorka

4.2.4. Popis výzdoby zachycovače

Zdobení zachycovače u moravských münsingenských spon není vždy pravidlem. Ze zjištěných exemplářů je zdobeno 28 kusů, tedy téměř 31 % z celého katalogu. Výzdoba je omezena především na různé podoby rýh, které jsme rozdělili do tří skupin (tab. 7) – rýhy svislé, rýhy příčné a rýhy různých směrů. Rýhy nabývají různých podob – jsou velmi jemné a husté nebo širší a je jich pouze několik nebo dokonce jen jedna. Výzdoba zachycovače je tedy v tomto ohledu také velmi variabilní.

Typ výzdoby	Vyobrazení
<i>rýhy svislé</i>	
<i>rýhy příčné</i>	
<i>rýhy různých směrů</i>	

Tabulka 7: Typy výzdoby zachycovače – přehled. Zdroj: autorka.

4.2.5. Popis tětiny

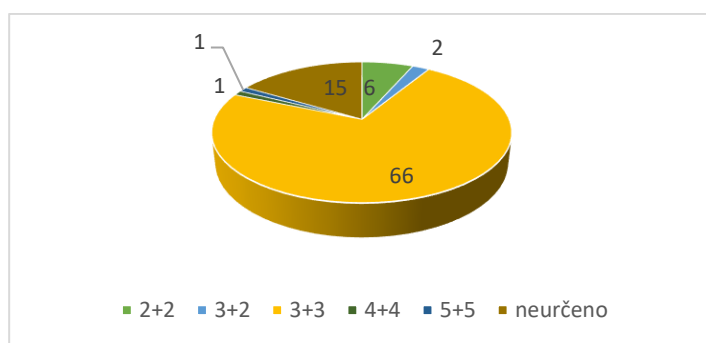
Tětinu bylo možné určit u 74 kusů münsingenských spon v katalogu. Většina jich je opatřena vnější tětinou, konkrétně 63 kusů. To je 83 % ze všech spon, u kterých bylo možné typ tětiny identifikovat. U 11 spon jsme identifikovali tětinu vnitřní, což tvoří 14% podíl. U 15 spon tedy nebylo možné typ tětiny určit.

4.2.6. Popis vinutí

I typ vinutí je velmi variabilní. V 76 případech jsme byli schopni identifikovat kompletní podobu vinutí. Nejčastějším typem je typ 3+3, který se objevuje u 66 spon (87 % z určených typů). V 6 případech se objevuje vinutí 2+2 (8 %), v jednom případě 4+4 (1 %) a taktéž v jednom případě 5+5 (1 %)¹⁰. Objevuje se také asymetrické vinutí 3+2, které jsme identifikovali ve 2 případech (3 %)¹¹. V 15 případech pak nejsme kompletní podobu vinutí schopni určit (*obr. 12*).

¹⁰ Vinutí 2+2 na lokalitách Marefy-U Lišek (katalogové č. 34) (tab. IV:34), Pustiměřské Prusy-letišť (katalogové č. 40) (tab. V:40), Holubice (katalogové č. 69 a 75) (tab. VIII:69; tab. IX:75), Křenovice (katalogové č. 79) (tab. IX:79), Únanov-Vinohradský (katalogové č. 90) (tab. X:90), vinutí 4+4 na lokalitě Brno-Maloměřice (katalogové č. 62) (tab. VII:62), vinutí 5+5 na lokalitě Marefy-U Lišek (katalogové č. 33) (tab. IV:33).

¹¹ Vinutí 3+2 na lokalitách Zlobice-Homole (katalogové č. 55) (tab. VII:55), Dolní Dubňany-Díly za křížem (katalogové č. 85) (tab. X:85).

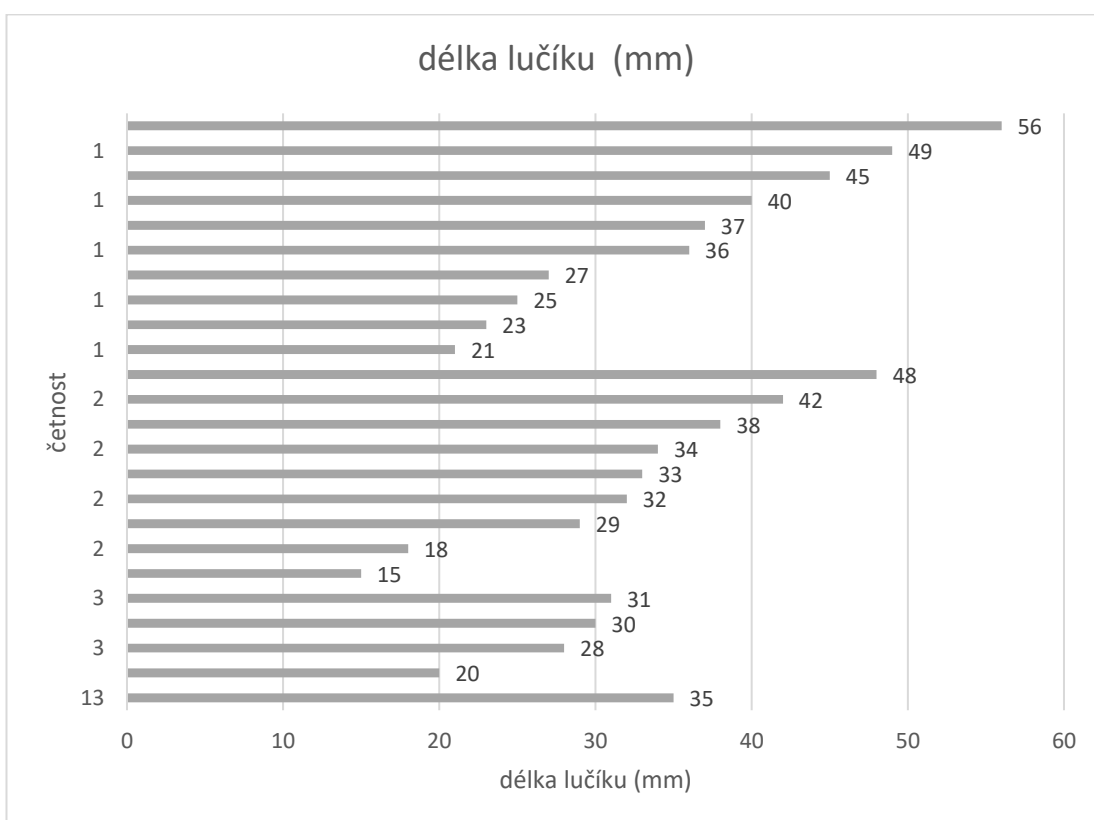
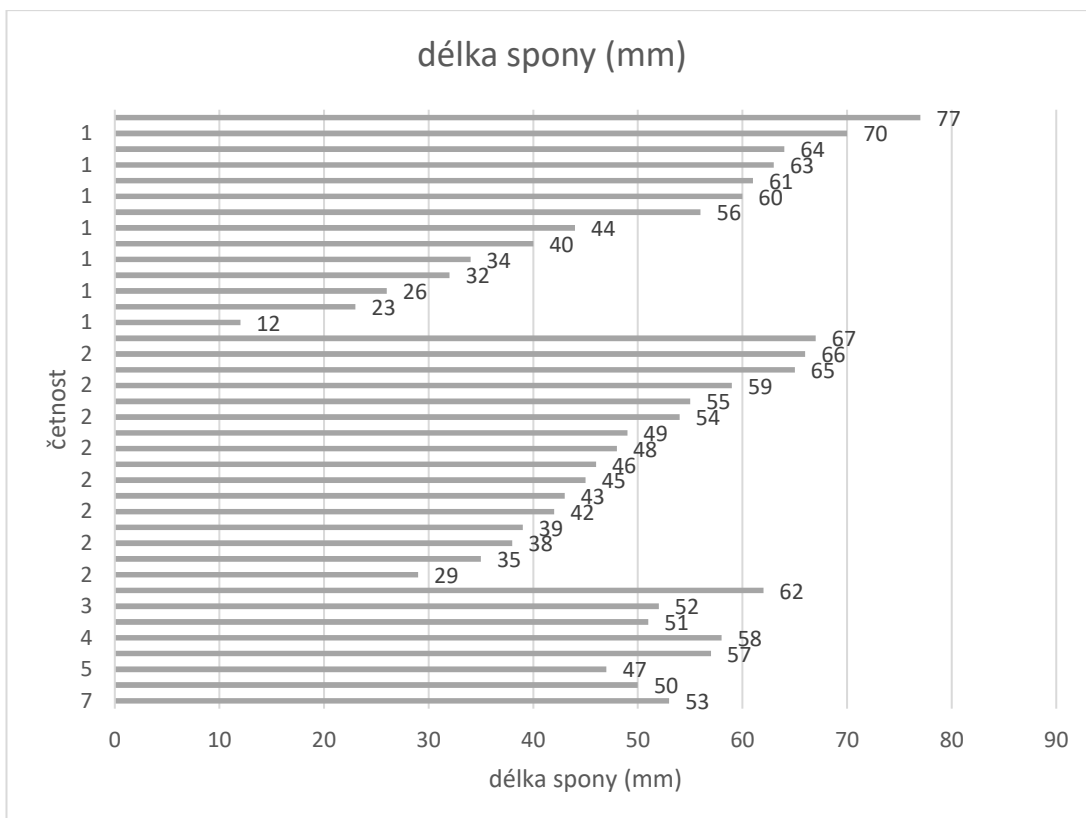
Obr. 12: Vinutí spony a jeho varianty (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

4.2.7. Rozměry

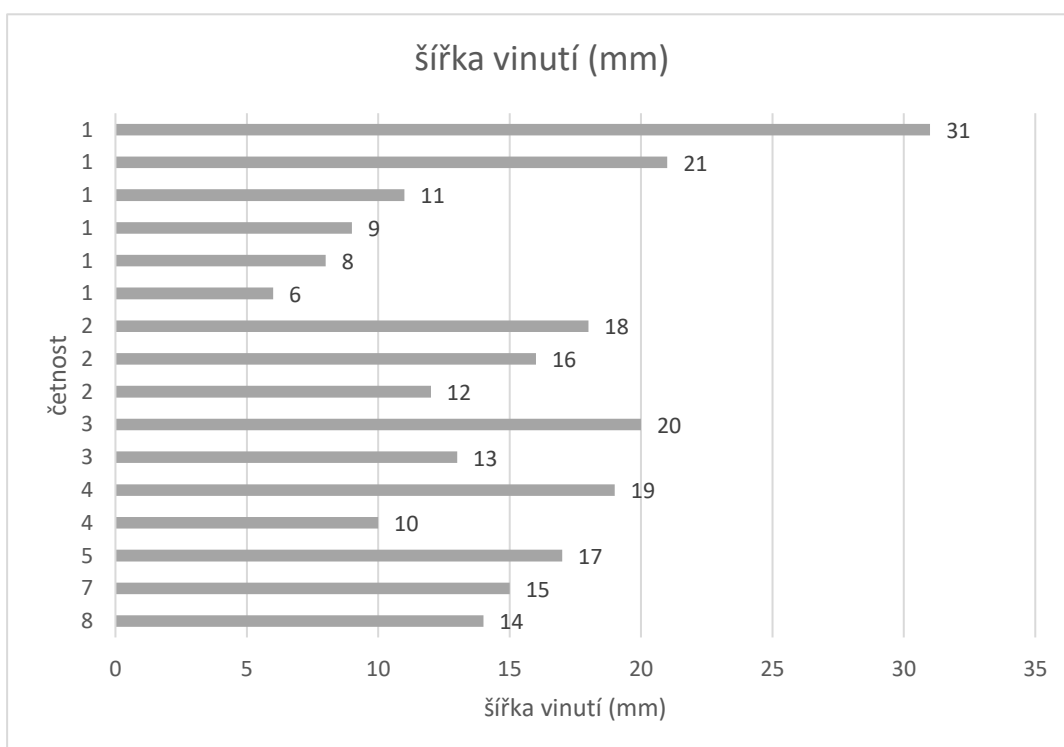
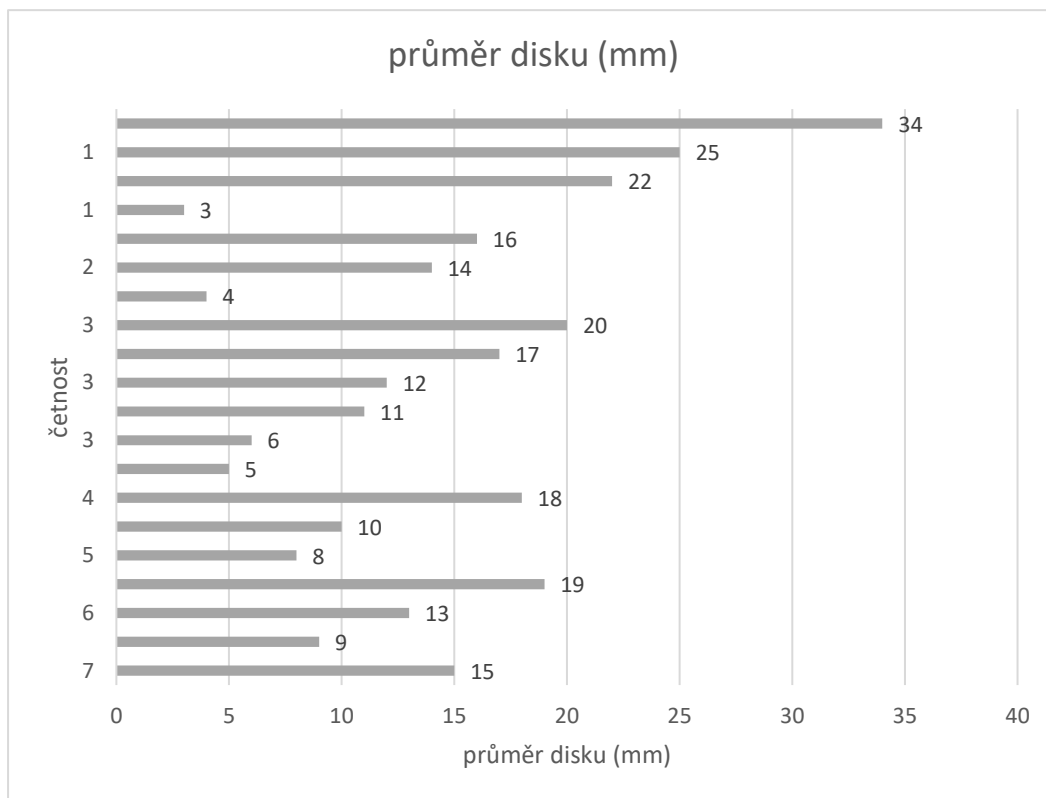
Pro komplexní obrázek o jednotlivých münsingenských sponách jsme sledovali také jejich rozměry. U 82 kusů se podařilo zjistit délku spony, u 68 kusů průměr disku a u 56 kusů délku lučíku. U 51 spon se podařilo určit všechny tři výše zmíněné rozměry. Pokud bychom ze všech tří výše sledovaných rozměrů chtěli sestavit nejmenší sponu, tedy použili bychom nejnižší naměřené hodnoty, dosahovala by délky 12 mm, průměr disku by byl 3 mm a délka lučíku by byla 15 mm¹². Naopak největší spona by dosahovala délky 77 mm, měla by disk v průměru 34 mm a délka lučíku by byla 56 mm¹³. Nejčetnějšími hodnotami, a tedy jako rozměrově typickou sponu, bychom mohli označit tu s délkou 53 mm, délkou lučíku 35 mm, s průměrem disku 7 mm a šířkou vinutí 14 mm. Přehled naměřených hodnot je shrnut obrázcích 13 a 14 níže.

¹² Nejkratší spona je z lokality Postoupy-intravilán obce (katalogové č. 53) (tab. VI:53), nejmenší průměr disku patří sponě z lokality Brankovice-Kyniska (katalogové č. 21) (tab. III:21), nejkratší lučík mají spony z lokalit Marefy-U Lišek (katalogové č. 34) (tab. IV:34), Holubice (katalogové č. 66) (tab. VIII:66).

¹³ Nejdelší spona je z lokality Brno-Maloměřice (katalogové č. 63) (tab. VII:63), největší disk patří sponě z lokality Zlobice-Homole (katalogové č. 44) (tab. V:44), nejdelší lučík má spona z lokality Pustiměřské Prusy-letišť (katalogové č. 40) (tab. V:40).

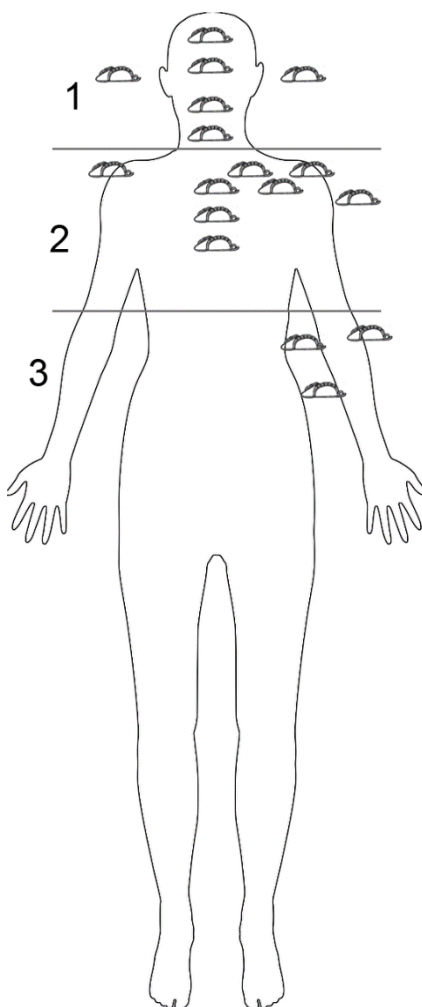
Obr. 13: Přehled rozměrů münsingenských spon: délka spony, délka lučičku (obě v mm) dle počtu výskytů (četnost). Zdroj: autorka.

Obr. 14: Přehled rozměrů münsingenských spon: průměr disku, šířka vinutí (obě v mm) dle počtu výskytů (četnost). Zdroj: autorka.

4.2.8. Poloha na těle

Pro komplexní porozumění využití münsingenské spony jako užitečného předmětu jsme sledovali také její polohu na těle zemřelého, respektive v blízkosti které části těla zemřelého se spona pravděpodobně nacházela. Tato informace byla dochována a povedla se zjistit v 35 případech (38 %). Polohy, ve kterých se münsingenské spony u nebo na těle zemřelého nacházely, můžeme rozdělit do tří oblastí¹⁴: 1. oblast hlavy, 2. oblast horní části trupu, 3. oblast spodní části trupu. Jako oblast hlavy vymezujeme hlavu samotnou a krk. Oblast horní části trupu je ohraničena rameny v horní části a linií lokte ve spodní části, která už ale do horní části samotné nespadá. Spodní část trupu pak definujeme od loktů (včetně) níže až po oblast břicha. Nejčetněji zastoupena je oblast 2, ve které nacházíme 19 spon, tedy 54 % ze všech spon, kde se podařila poloha na těle určit. V oblasti 1 se nacházelo 13 spon, tedy 37 %. Zbývajících 9 %, tedy 3 spony, se nacházely v oblasti 3 (obr. 15).

Obr. 15: Zobrazení poloh spon na těle zemřelého. Zdroj: autorka.

¹⁴ 1. oblast hlavy – šíje, čelo, pod bradou, za lebkou, po stranách lebky; 2. oblast horní části trupu – hrudník, prsa, rameno, pod ramenem, klíční kost, nad trupem; 3. oblast spodní části trupu – pažní kost, bok, mezi loktem a trupem.

4.3. Pohřeb

Velmi významnou část sledovaných informací v rámci katalogu tvoří také pohřební výbava zemřelého a popis pohřbu jako takového. Zde nabízíme především přehled zjištěných dat, komplexní vyhodnocení nás pak čeká v následujících kapitolách.

4.3.1. Pohřební ritus

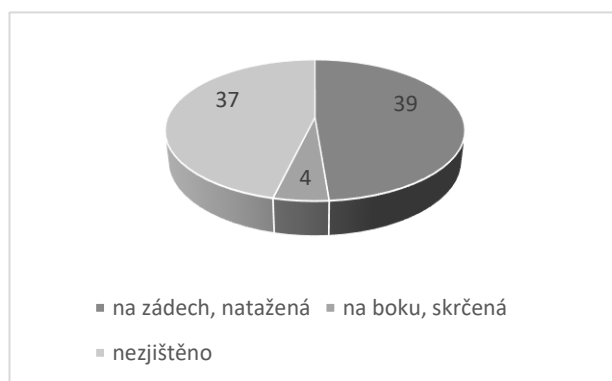
U velké většiny námi zachycených moravských münsingenských spon byly tyto spony nalezeny v kostrových hrobech, takových je 80 ze všech zachycených exemplářů, což je 88 % z celkového počtu a 94 % ze všech spon, kde se podařil druh ritu určit. Žárový pohřební ritus byl zachycen v 5 případech (5 % ze všech spon a 6 % ze spon, u kterých bylo možné druh ritu určit)¹⁵. Ve zbývajících případech nebylo možné pohřební ritus zjistit (6, což je 7 % z celého soboru moravských münsingenských spon) (obr. 16).

Obr. 16: Pohřební ritus (počet výskytů). Zdroj: autorka.

4.3.2. Poloha zemřelého

V rámci zjišťovaných dat jsme se zabývali také polohou zemřelého. Tento údaj se podařilo zjistit v 43 případech, kdy byl identifikován jako poloha na zádech, tělo bylo nataženo, nebo jako poloha na pravém boku a tělo bylo skrčeno. Převažuje poloha na zádech, kterou bylo možné zjistit ve 39 případech, tedy v 91 % případů, kdy byl údaj zjištěn. Skrčená poloha byla identifikována ve 4 případech a tvoří 9 % případů. U velké

Obr. 17: Poloha zemřelého (počet výskytů). Zdroj: autorka.

¹⁵ Naprostá převaha kostrového ritu není překvapující. Ve stupni LT B je to totiž právě kostrový ritus, který na pohřebištích na Moravě i v Čechách dominuje. Žárový ritus se rozšiřuje a postupně převažuje až od fáze LT C1 (Venclová ed. 2008, 85).

části pohřbů však data nebylo možné zjistit (46 % z celého souboru moravských münsingenských spon) (*obr. 17*).

4.3.3. Pohlaví zemřelého

Jednou z velmi zajímavých otázek bylo také zjišťování informací o pohlaví zemřelého, který byl münsingenskou sponou vybaven. Tuto informaci však bylo možné zjistit jen u menšího množství pohřbů, jedná se totiž o antropologické určení, které v mnohých případech nebylo možné realizovat kvůli špatně dochovanému materiálu nebo nebylo realizováno z jiných, nespecifikovaných důvodů. Pohlaví bylo určeno v 7 případech a týká se 14 exemplářů münsingenských spon. Pouze tedy u 15 % zkoumaných položek víme, kterému pohlaví (antropologicky určenému) náležely. V 5 případech se jednalo o ženu, náleželo jim 10 spon (11 % z celého katalogu, 71 % ze spon, u kterých bylo určeno pohlaví) a ve 2 případech o muže, kterým náležely spony 4 (4 % z celého katalogu a 29 % ze spon, u kterých bylo pohlaví určeno). Jeden pohřeb pak byl určen jako pohřeb dítěte.

4.3.4. Přítomnost rakve

V rámci komplexního pojetí zjišťovaných informací byl při sběru dat brán zřetel i na přítomnost rakve v hrobě zemřelého. Opět se jednalo o informaci, která často nebyla k dispozici, nedochovala se nebo někdy ani nebyla zjišťována. Každopádně se objevily 2 pohřby, kdy rakev doložena byla. V prvním případě se jednalo o hrob ženy z Brna-Chrlice, který byl bohatě vybaven¹⁶(*Čižmářová 2011, 86*). V druhém případě se také jednalo o velmi bohatý hrob, pravděpodobně ženy, který byl nalezen na lokalitě Hrušky¹⁷(*Čižmářová 2013, 127*).

4.3.5. Garnitury

Nedílnou součástí sběru dat a také katalogu samotného je záznam o hrobové výbavě pohřbeného. Předměty, které byly v rámci jednotlivých výbav identifikovány, jsou v kontextu variant garnitur analyzovány v kapitole 7. Na tomto místě pak podáváme základní přehled zjištěných informací.

Münsingenské spony na Moravě se obvykle vyskytují v hrobech s početnější hrobovou výbavou. Pouze v 15 případech (necelých 17 % katalogu) nebylo možné hrobovou výbavu zkompletovat či o ní dohledat informace. Více než 80 % münsingenských spon na Moravě je tedy součástí garnitur. Například žádná hrobová výbava není tvořena samostatně jednou münsingenskou sponou. Pokud se münsingenské spony vyskytují v hrobové výbavě samostatně, nevyskytují se v páru, ale ve trojici, a to pouze v jednom případě. Pouze v 9 případech je pak výbava tvořena münsingenskou sponou a dále jen jedním dalším předmětem.

¹⁶ Hrobová výbava byla tvořena jednou železnou a jednou bronzovou münsingenskou sponou, bronzovým nákrčníkem, dvěma bronzovými nánožníky a třemi bronzovými náramky. V katalogu jsou příslušné spony k dohledání pod číslem 4 a 5 (Brno-Chrlice 1 – Přední roviny) (tab. I:4,5).

¹⁷ Hrobová výbava byla tvořena čtyřmi münsingenskými sponami (všechny bronzové), dále typologicky jinou bronzovou sponou, švartnovým náramkem, bronzovými kroužky a keramikou. V katalogu jsou příslušné spony k dohledání pod čísly 25–28 (Hrušky 2-dům č.p. 122) (tab. III:25,26,27; tab. IV:28).

Celkem jsme v souboru identifikovali 43 garnitur. Nejčastěji se v garniturách společně s münsingenskými sponami vyskytují bronzové náramky, spony jiného než münsingenského typu a pak münsingenské spony samotné. Často se také objevují jiné, neidentifikované součásti šperků. Zajímavé je poměrně menší zastoupení nánožníků a nákrčníků. Nánožníky jsme identifikovali v 11 garniturách a nákrčníky dokonce pouze ve 4 (viz tabulka č. 8).

Předměty z hrobové výbavy – dle četnosti		
Typ milodaru	počet garnitur ¹⁸	v %
bronzový náramek	30	70
spona ¹⁹	23	53
münsingenská spona ²⁰	17	40
jiné součásti šperků ²¹	15	35
jiné užité předměty ²²	12	28
nánožník	11	26
keramické nádoby	9	21
prsten	8	19
meč	6	14
bronzový nákrčník	4	9
opasek	4	9
železný náramek	3	7
kopí	3	7
náhrdelník	2	5
závěsek	2	5
švartnový náramek	2	5
štít	2	5

Tabulka 8: Předměty v hrobových výbavách – přehled. Zdroj: autorka.

Nyní se podívejme na kombinace, v jakých se předměty společně s münsingenskými sponami objevují. Nejčastější je varianta, kde se nachází münsingenská spona společně s bronzovým náramkem. Objevuje se v 5 případech ze 45. Stejnou četnost zastoupení má pak výbava, která je tvořena münsingenskou sponou společně s typologicky jinou sponou, nánožníky a bronzovým náramkem. 3krát se pak objevuje kombinace münsingenská spona, typologicky jiná spona a bronzový náramek. Výskyt ostatních kombinací se pak již prakticky neopakuje a zdá se, že výbavy jsou tedy unikátní.

Mezi předměty, které se v kontextu garnitur s münsingenskými sponami vyskytují, je například švartnový náramek z bohatého hrobu v Hruškách a z hrobu na lokalitě Marefy-U Lišek (Čižmářová 2013, 127, 146). Nebo náhrdelník ze skleněných perel

¹⁸ Výskyt hodnoty 1 = předmět se vyskytuje alespoň 1x v rámci jedné garnitury.

¹⁹ Do počtu nejsou zahrnuty münsingenské spony. Na řádku níže samostatně.

²⁰ Garnitury, kde se münsingenské spony vyskytují ve vyšším počtu než 1.

²¹ Do této kategorie řadíme: korále, šperky, bronzové kruhy a kroužky, zlaté kroužky, bronzové řetízky.

²² Do této kategorie řadíme: železné nůžky, železné kruhy, železné hřeby, železné tyčinky, jehly, přesleny, brousny, sekerky.

z lokality Přítluky (*Čižmářová 2019, 197*). Za povšimnutí určitě stojí i přítomnost dalších chronologicky citlivých předmětů. Více se těmto předmětům budeme věnovat v rámci kapitoly 6.

5. Znaký typické pro münsingenské spony na Moravě

V předchozí kapitole jsme si velmi podrobně popsali znaký, které jsme v průběhu zpracování všech spon vyhodnocovali. Cílem podrobného popsání a poznání všech exemplářů je sestavení typických znaků pro münsingenské spony na Moravě. Definice typických znaků ve své podstatě vychází z práce Pavla Sankota, který definoval typologii münsingenských spon v Čechách (*tab. 9*) (*Sankot 1998, 206—207*).

TYP	TVAR LUČÍKU	POVRCH LUČÍKU	VINUTÍ	TĚTIVA	PRŮMĚRNÁ VELIKOST DISKU (mm)	VÝZDOBA DISKU
A	souměrně obloukovitý	jemné rýhování	2+2	vnější	4—6	hladká
		hladký				
B	smyčcovitý	jemné rýhování	variabilní	variabilní	8—10	hladká
	tenký	hladký				
C	smyčcovitý	reliéfní motivy	2+3	vnější	13—18	vkładané organické materiály, kruhové motivy
	masivní	hladký				
D	smyčcovitý	výrazná žebra	2+3	vnější	13—18	vkładané organické či jiné materiály, kruhové motivy
	masivní					
E	smyčcovitý	reliéfní motivy	2+3	vnější	14	emailové kruhy
				vnitřní		
F	souměrně obloukovitý	výrazné plastické motivy	2+3	vnější	výrazná	hladká
G	nesouměrně obloukovitý	hladký	variabilní	variabilní	drobná	hladká

Tabulka 9: Typy münsingenských spon v Čechách. Zdroj: autorka podle Sankot 1998, 206, 207.

S přihlédnutím k definičním znakům podle Pavla Sankota budeme pro moravské münsingenské spony sledovat následující charakteristiky. Lučík – zaměříme se především na jeho tvar a případnou výzdobu, dále disk, jeho velikost a výzdobu. Dále pak budeme sledovat také počty vinutí a typ tětivy. Celkem se jedná o 6 definujících znaků.

Výslednou analýzou jednotlivých münsingenských spon nalezených na Moravě bylo vyčleněno 10 skupin dle výše zmíněných znaků. Každá skupina, respektive typ, nese pojmenování písmenem dle abecedy, a to od A po J.

5.1. Typ A

Pro nejstarší vyskytující se typ münsingenských spon je typický souměrně obloukovitý nebo smyčcovitý lučík, který je zdoben jemným rýhováním nebo je hladký, bez výzdoby. Disk je malý, gracilní²³, zdobený korálovou vložkou, ta se často nedochovala (disk tedy působí hladkým, nezdobeným dojmem). Objevuje se i alternativní zdobení disku, například vroubkování. Typická je vnější tětiva a souměrný, sudý počet vinutí

²³ Jediný disk, kde bylo možné ověřit průměr, má průměr 5 mm.

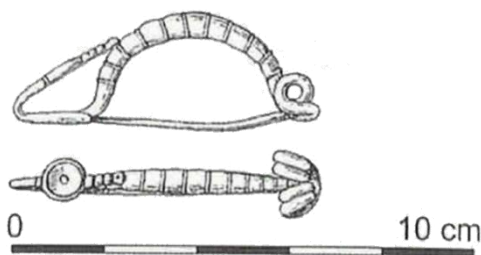
2+2. Obecně spony působí velmi drobným dojmem a patří k menším exemplářům. Viz obr. 18.

Obr. 18: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP A. Zdroj: Čižmářová 2013, 285, tab. 37:15.

5.2. Typ B

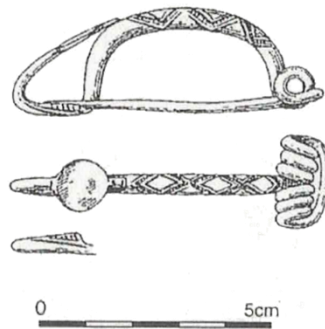
Druhým typem v pořadí je typ spony, která je v mnohém velmi podobná typu A, tvoří spíše přechodovou variantu k typu C. Vyznačuje se podobně jako typ A souměrně obloukovitým, zdobeným lučíkem. Diskem, který je zdobený vložkou z organického materiálu. Vinutí je opět sudé 2+2 a tětíva je vnější. Rozdílem oproti typu A je však velikost disku, která může růst, a to až na 10 mm. Viz obr. 19.

Obr. 19: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP B. Zdroj: Čižmářová 2013, 296, tab. 48:5.

5.3. Typ C

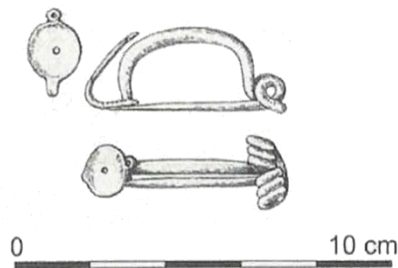
Jako typ C označujeme spony s poměrně variabilním lučíkem – může být souměrně obloukovitý, smyčcovitý, masivní nebo gracilní. Výzdoba se objevuje ve formě vývalků, vroubků nebo rytí, ale lučík může být i hladký, bez výzdoby. Variabilní je pak i tětíva, která může být vnitřní nebo vnější. Co se týče disku, jeho velikost také může variovat, a to od 4 až do 18 mm, ale jeho výzdoba navazuje na předchozí typy a často se stále objevuje vložka z jiného materiálu. Případně je disk hladký (ale opět předpokládáme, že se tak jeví spíše kvůli nedochované výzdobě). Velmi výraznou odlišností oproti typu A nebo B, která je pak pro tento typ definující, je vinutí. Je liché, a to v počtu 3+3. Viz obr. 20.

Obr. 20: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP C. Zdroj: Čižmářová 2009, 154, tab. 31:3.

5.4. Typ D

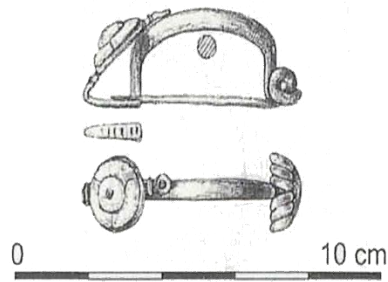
Typ D opět vyčleňujeme spíše jako přechodové stadium mezi typem C a E, v mnohém se velmi podobá charakteristikám typu C. V čem se však liší – lučík je souměrně obloukovitý, ale výrazně masivnější, a to v kombinaci s větším rozměrem disku. Spony působí zdatelně robustnějším dojmem. Stále se objevuje zdobený i hladký lučík, vinutí souměrné, liché 3+3, tětíva je vnější. Výzdobu disku pro tento typ neuvádíme, protože se u exemplářů v katalogu nedochovala a disk působí hladkým dojmem, pouze s nýtkem. Viz obr. 21.

Obr. 21: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP D. Zdroj: Čižmářová 2011, 240, tab 4:15.

5.5. Typ E

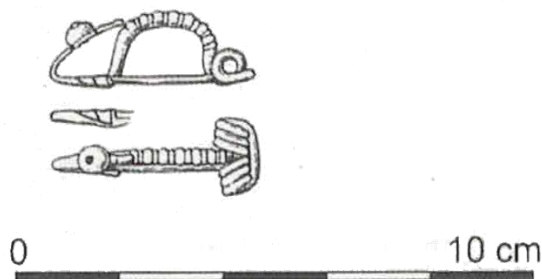
Dalším typem, který mezi münsingenskými sponami na Moravě vyčleňujeme, je typ E. Typickým znakem je smyčcovitý, hladký lučík a disk zdobený vložkou z jiného materiálu, případně hladký. Disk je stále spíše robustnější, až 18 mm. Vinutí je variabilní, objevuje se 2+2 i 3+3. Stejně tak je variabilní i tětíva. Viz obr. 22.

Obr. 22: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP E. Zdroj: Čížmářová 2011, 245, tab. 9:18.

5.6. Typ F

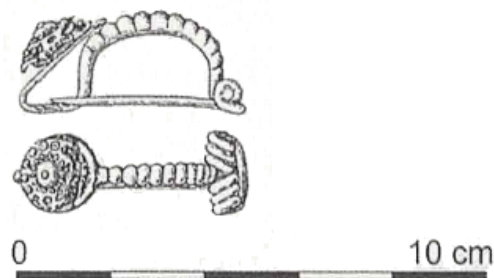
Typ F představuje typ, který se liší výzdobou lučíku, ten je výraznější, objevují se výrazná žebra. Tvar lučíku zůstává stejný, bývá souměrně obloukovitý nebo smyčcovitý. Stabilní je pak i výzdoba disku, kde je typická vložka z jiného materiálu. Typické je ale zmenšování disku, který dosahuje maximální velikosti 10 mm (oproti 18 u předchozích typů). Pro typ F je pak typické vinutí 3+3 a vnější tětva. Viz obr. 23.

Obr. 23: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP F. Zdroj: Čížmářová 2013, 262, tab. 14:7.

5.7. Typ G

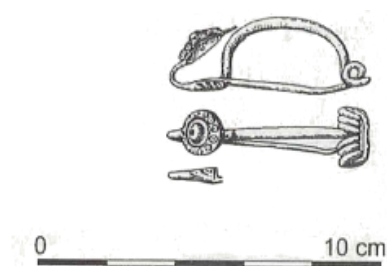
Pro spony typu G je typická větší zdobnost – toto se týká lučíku, kde jsou žebra nahrazována výraznými vývalky, ale týká se to i disku samotného. Jeho výzdoba už není tvořena pouze vložkou z jiného materiálu, ale je doprovázena dalšími kruhovými motivy. Tvar lučíku převažuje smyčcovitý. Vinutí a tětva navazují na předchozí typ, vinutí je stále 3+3 a tětva vnější. Viz obr. 24.

Obr. 24: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP G. Zdroj: Čížmářová 2013, 297, tab. 49:10.

5.8. Typ H

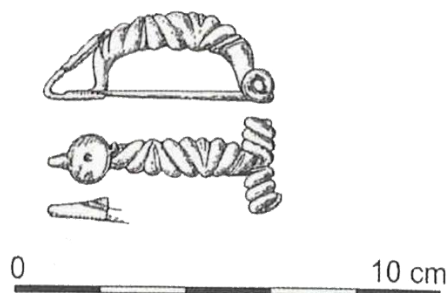
Zásadní odlišnost pro identifikaci münsingenských spon označených jako typ H leží především v lučíku, ten je totiž hladký, tvaru smyčcovitého nebo souměrně obloukovitého. Spony navíc dosahují zásadně větších velikostí – lučík samotný může být masivní, a to stejné lze říci i o disku, jehož průměr dosahuje až 35 mm. Ostatní parametry jsou však podobné jako u předchozího typu – disk je zdobený vložkou z jiného materiálu a kruhovými motivy. Vinutí je souměrné 3+3 a tětíva je vnější. Viz obr. 25.

Obr. 25: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP H. Zdroj: Čižmářová 2011, 244, tab. 8:9.

5.9. Typ I

Typ I je opět v porovnání s typem předchozím menší, ale oproti typu H dochází ke zvýraznění výzdoby. Typický je smyčcovitý lučík s výraznými plastickými motivy. Disk je stále zdoben vkládanými materiály, případně může být hladký, ale oproti typu H je menší, dosahuje maximálně 11 mm. Stabilní zůstává vinutí, které je stále souměrné 3+3. Zvyšuje se variabilita tětivy, která může být vnitřní i vnější. Viz obr. 26.

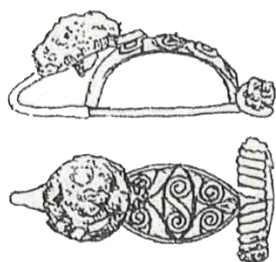

Obr. 26: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP I. Zdroj: Čižmářová 2013, 280, tab. 32:2.

5.10. Typ J

Typ je posledním definovaným typem münsingenských spon na Moravě. Od typu I se liší nesouměrným lučíkem, který ale získává na masivnosti. Zdobení lučíku je stále velmi výrazné, především plastickými motivy, ale objevují se i lučičky hladké. Klíčová je však změna ve výzdobě disku – již se neobjevují vkládané materiály, ale zůstávají již jen kruhové motivy. Ostatní znaky jsou pak velmi variabilní – to se týká velikosti disku, vinutí (poprvé se objevuje i varianta 4+4) i tětivy. Viz obr. 27.

0 10 cm

Obr. 27: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP J. Zdroj: Čížmářová 2013, 280, tab. 32:13.

V tabulce 10 jsou pak shrnuty definiční znaky jednotlivých typů ve stejném formátu jako v tabulce 9 definiční znaky pro české münsingenské spony.

TYP	TVAR LUČÍKU	POVRCH LUČÍKU	VINUTÍ	TĚTIVA	PRŮMĚRNÁ VELIKOST DISKU (mm)	VÝZDOBA DISKU
A	smyčcovitý	jemné rýhování	2+2	vnější	4—6	hladký, korálová vložka
	souměrně obloukovitý	hladký				vroubkování
B	souměrně obloukovitý	vývalky, vroubkování	2+2	vnější	8—10	vkładané organické materiály
C	souměrně obloukovitý	vývalky, rýhování	3+3	variabilní	4—18	vkładané organické materiály
	smyčcovitý, rozšířený nebo zesílený	hladký, rytí				hladký
D	souměrně obloukovitý	hladký, vroubkování	3+3	vnější	13—18	hladký
E	smyčcovitý	hladký	3+3	variabilní	13—18	vkładané organické materiály
			2+2			hladký
F	smyčcovitý	žebrování	3+3	vnější	3—10	vkładané organické materiály
	souměrně obloukovitý					
G	smyčcovitý	vývalky	3+3	vnější	variabilní	vkładané organické či jiné materiály, kruhové motivy
H	souměrně obloukovitý	hladký (šířka variabilní)	3+3	vnější	13—35	vkładané organické či jiné materiály, kruhové motivy
	smyčcovitý	rýhování				
I	smyčcovitý	výrazné plastické motivy	3+3	variabilní	0.5—11	vkładané organické materiály
						hladký
J	nesouměrně obloukovitý	hladký, masivní	variabilní	vnější	variabilní	kruhové motivy
		plastické motivy, masivní rozšířený				

Tabulka 10: Typy münšingenských spon na Moravě – shrnutí. Zdroj: autorka.

5.11. Shrnutí

V kapitole jsme rozdělili münsingenské spony na Moravě do 10 skupin dle 6 definujících charakteristik. Münsingenské spony na Moravě typu A jsou celkově drobné, včetně velmi malého disku a vinutí 2+2. Už zde se objevuje jako běžná součást výzdoby disku vložka z jiného materiálu. Přes typ B až do typu E můžeme sledovat zvětšování spon, jejich narůstající robustnost a větší variabilitu ve výzdobě lučíku. Projevuje se to v etablování vinutí 3+3 právě již od typu C. Vložka z jiného materiálu zůstává stabilním výzdobným prvkem disku.

Výraznější změnu v podobě spon pak představuje typ F, který přináší nové výzdobné prvky do výzdoby lučíku, a to velmi výrazná žebra. Spolu s tímto se však zmenšuje disk (díky tomu je v zájmu pozornosti především zdobený lučík). Trend větší zdobnosti se projevuje i v dalších typech, konkrétně v typu spon G. Disk už není zdoben pouze vložkou z jiného materiálu, ale objevují se i kruhové motivy. V následujících typech výzdobné prvky zůstávají, ale velikost spon se zvětšuje.

Typ I je pak typický výraznější plastickou výzdobou lučíku opět na úkor zmenšování disku, který ale zůstává stále bohatě zdobený. Posledním definovaným typem je typ J, kde münsingenská spona nabírá na masivnosti a plastické výzdobě, ale naopak přichází o znak, který ji provázel u všech ostatních typů, a to zdobení disku vložkou z jiného materiálu.

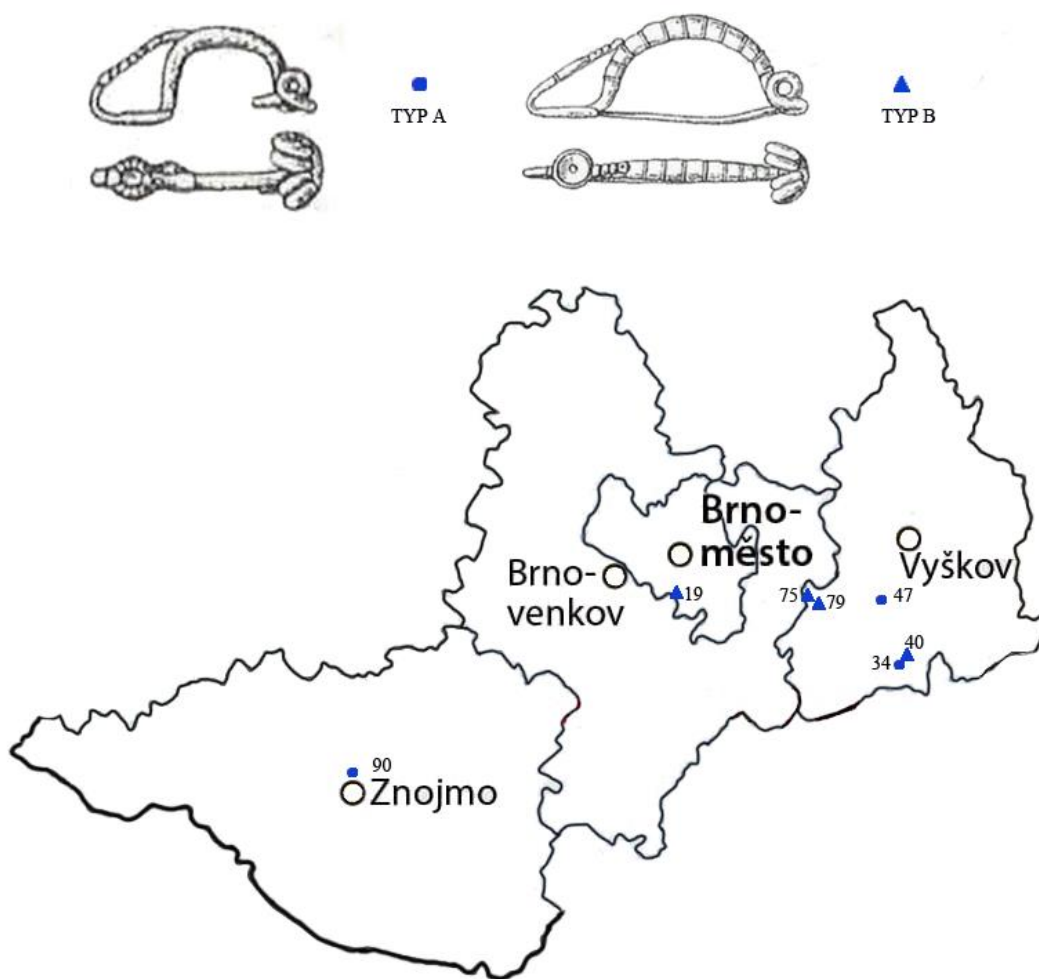
6. Chronologie výskytu typů moravských münsingenských spon

Pevnější zakotvení výskytu münsingenských spon v čase je obecně známé. Chronologicky tyto předměty řadíme do stupně LT B, fází LT B1 až LT B2, jak už jsme si vymezili hned v první kapitole. Jedná se však o relativně dlouhý časový úsek. Proto jedním z úkolů této práce je chronologicky analyzovat kontext výskytu jednotlivých typů münsingenských spon s cílem pokusit se o jemnější chronologické zařazení.

Podobně jako v případě definic znaků a následně typů münsingenských spon i v případě chronologie se opřeme o práci Pavla Sankota. Ta nám vytvoří obecnější kontext a základní členění pro práci s jednotlivými sponami. Následně se podíváme na několik případů münsingenských spon na Moravě, kde se pokusíme o dataci podle dalších, chronologicky citlivých předmětů z hrobové výbavy.

6.1. Obecné chronologické vymezení münsingenských spon na Moravě

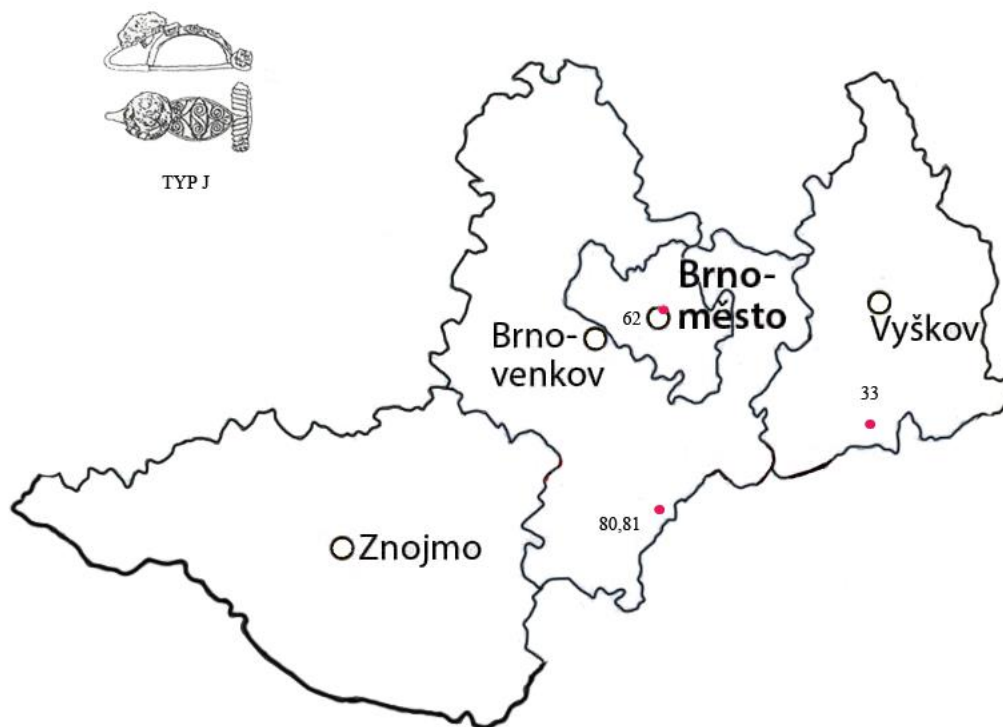
Podrobnější chronologické zařazení münsingenských spon je poněkud obtížné. Většina definovaných typů se na území Čech, a předpokládáme, že tedy i na území Moravy, vyskytuje po celou fázi LT B1. Několik výjimek však můžeme vymezit. První skupinou, kterou můžeme definovat jako relativně nejstarší, jsou münsingenské spony takzvaně archaických rysů. Jedná se o spony s tenkým lučíkem, malým diskem o průměru v rozmezí 5 až 10 mm, a především s vinutím o malém počtu závitů, konkrétně 2+2 (*Sankot 2002, 335*). Důležitým znakem je právě vinutí 2+2, které Pavel Sankot označuje za archaické (*Sankot 1998, 208*). V rámci definice jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě sem řadíme typy A a B (*obr. 28*).

Obr. 28: Geografické vymezení nálezů typu A, B. Typ A: 34 Marefy-U Lišek (tab. IV:34), 47 Slavkov u Brna-Povětrníky (tab. VI:47), 90 Únanov-Vinohradský (tab. X:90). Typ B: 19 Tikovice (tab. III:19), 40 Pustiměřské Prusy-Letiště (tab. V:40), 75 Holubice (tab. IX:75), 79 Křenovice (tab. IX:79). Zdroj: autorka.

Druhá skupina je pak ta nejširší. Sem spadají všechny münsingenské spony a jejich typy, které se vyskytují po celé období LT B1 a není možné jejich zařazení žádným zobecňujícím způsobem zpřesnit.

A konečně třetí skupinou jsou münsingenské spony, které můžeme vymežit jako ty nejmladší neboli pozdní. Tyto münsingenské spony je možné datovat do fáze LT B2 (Sankot 1998, 209; Sankot 2002, 337). V typizaci pro moravské münsingenské spony je řadíme pod typ J a jedná se tedy o typ poslední, pro který je typický relativně velký disk v poměru k délce a vinutí o vyšším počtu závitů, typicky více než 3+3 (obr. 29).

Obr. 29: Geografické vymezení nálezů typu J. 33 Marefy-U Lišek (tab. IV:33), 62 Brno-Maloměřice (tab. VII:62), 80, 81 Mušov (tab. IX:80,81). Zdroj: autorka.

6.2. Datace vybraných moravských münsingenských spon dle doprovodných předmětů garnitury

Již v kapitole číslo 4 bylo naznačeno, že součástí garnitur jsou některé výjimečné předměty, které stojí za další zmínku. Zejména jsou to švartnové náramky, skleněné předměty, kruhový šperk z dutých polokulovitých článků či spony s velkou kuličkou na patce (tab. 11). Tyto typy předmětů totiž v sobě skrývají datační potenciál.

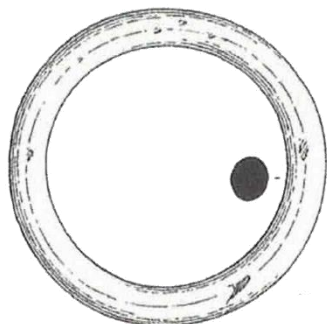
6.2.1. Švartnové náramky

Švartnové náramky nejsou v garniturách münsingenských spon vůbec běžné. Objevují se pouze ve dvou případech, ve dvou hrobech. Jedním z nich je hrob na lokalitě Hrušky (obr. 30) a druhým je hrob na lokalitě Marefy-U Lišek (Čížmářová 2013, 127, 146). Dohromady obsahují 5 spon, které jsme zařadili do dvou typů, 4 spony do skupiny C (tab. III:25,26,27; tab. IV:35) a 1 sponu do skupiny I (tab. III:28).

Švartna je sapropelitová hornina černé barvy, která tvořila součást typického laténského inventáře. Typického proto, že neznáme žádnou jinou epochu, kdy by se tato hornina používala jako materiál pro výrobu šperků. Typické je pak na ní i to, že zpracování švartny můžeme chronologicky zařadit, a to do období LT B2—LT C1. Tato informace nám říká, že k pohřbu došlo nejdříve v období LT B2. Pro švartnové náramky první období výskytu, ale pro münsingenské spony naopak pozdější období (Venclová ed. 2008, 75).

Soubory, kde se münsingenské spony a švartnové náramky vyskytují, obsahují typologicky 2 druhy spon. Oba svou výrobou spadají do období LT B1 a zpracování

švartny mohou předcházet. Ačkoliv samozřejmě nelze vyloučit ani možnost, že i tento typ spony byl v tomto případě vyroben ve fázi LT B2.

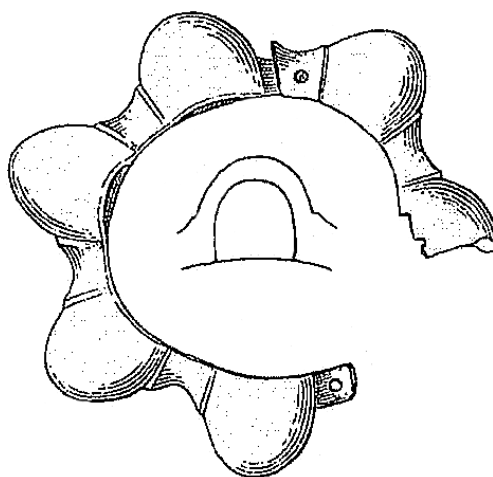
Obr. 30: Příklad švartnového náramku z lokality Hrušky 2 - dům č.p. 122. Zdroj: Čižmářová 2013, 268, tab. 20:5.

6.2.2. Kruhový šperk z dutých polokulovitých článků

Podobně jako pro švartnu zmíněnou výše, i pro kruhový šperk z dutých polokulovitých článků platí, že se vyskytuje nejdříve ve fázi LT B2 (Venclová ed. 2008, 112). A stejně jako švartna nám i tento předmět jako součást hrobových výbav vymezuje relativně mladší pohřby, jejichž součástí jsou i münsingenské spony. Typickými předměty složenými z dutých polokulovitých článků nebo puklic, které v rámci garnitur můžeme najít, jsou nánožníky či náramky.

Opět podobně jako v případě švartnových náramků i předměty z dutých polokulovitých článků se objevují v garniturách s münsingenskými sponami jen velmi zřídka. Konkrétně se jedná o 4 garnitury, které dohromady obsahují 8 münsingenských spon. 2 z těchto výbav obsahují nánožníky, ve 2 případech se jedná o náramek. Nánožníky jsou součástí hrobových výbav z lokalit Kloboučky-Pod Loučkami a Hluboké Mašůvky-obecní cihelna (Čižmářová 2013, 129; Čižmářová 2019, 225). Náramek pak pochází z lokality Brno-Maloměřice (Čižmářová 2005, 80). Druhý identifikovaný náramek pak nacházíme na lokalitě Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem (obr. 31) (Čižmářová 2019, 173, 334).

Díky přítomnosti kruhového šperku z dutých článků můžeme všechny tyto hroby datovat jako hroby fáze LT B2 nebo případně mladší. Z 8 münsingenských spon, které se nám v těchto garniturách vyskytují, se u 5 podařilo určit typ. V jednom případě jde o typ H (tab. X:87), v jednom o typ C (tab. X:88), ale ve 3 případech se jedná právě o typ J (tab. VII:62; tab. IX:80,81). Toto naznačuje, že tento typ je možné považovat za typ pozdní a spojovat ho s fází LT B2.

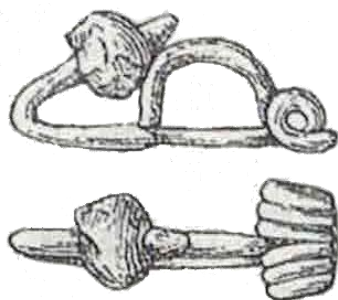
Obr. 31: Příklad náramku z polokulovitých dutých článků z lokality Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem. Zdroj: Čížmářová 2019, 334, tab. 24:3.

6.2.3. Spony s velkou kuličkou na patce

Do předmětů, které jsou chronologicky citlivé, můžeme zařadit také spony s velkou kuličkou na patce. Opět nám přítomnost tohoto konkrétního nálezu signalizuje stupeň doby laténské LT B, fázi LT B2 (Venclová ed. 2008, 109). V rámci našeho souboru garnitur s münsingenskými sponami můžeme najít i tento předmět, ale i v tomto případě jen velmi vzácně.

Spona s velkou kuličkou na patce se vyskytuje v rámci našeho katalogu pouze ve 2 garniturách, které společně obsahují 3 spony. S jednou z těchto garnitur jsme se setkali již výše – součástí kompletní garnitury jsou totiž také nánožníky z dutých polokulovitých článků. Jedná se tedy o lokalitu Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem (obr. 32) (Čížmářová 2019, 173, 334). V druhém případě se spona s velkou kuličkou na patce vyskytuje společně s münsingenskou sponou na pohřebišti v Brně-Maloměřicích (ačkoliv v tomto případě je určení sporné, může se jednat o sponu s velkou kuličkou na patce či o duchcovskou sponu) (Čížmářová 2005, 91).

Tyto dva hroby tedy opět díky přítomnosti těchto typických spon můžeme spojovat s obdobím LT B2. Co se týče variant münsingenských spon, opět se nám zde objevuje pozdní typ J (tab. IX:80,81), a to ve dvou případech z Mušova. Sponu z Brna-Maloměřic jsme pak zařadili do typu I (tab. VIII:64).

Obr. 32: Příklad spony s velkou kuličkou na patce z lokality Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem.

Zdroj: Čižmářová 2019, 173, tab. 24:11.

6.2.4. Skleněné předměty

Pro dobu laténskou je kromě švartny typické i zpracování skla. A podobně jako předměty výše mohou být i artefakty ze skla zajímavé z hlediska chronologie. Ale situace závisí na konkrétním předmětu. V garniturách s münsingenskými sponami se opět i skleněné předměty objevují velmi výjimečně, konkrétně v 5 garniturách s 10 münsingenskými sponami. Předměty byly určeny ve 2 případech jako skleněné náhrdelníky nebo náhrdelníky ze skleněných vázičkovitých perel či korálů. Ve 2 případech se jedná o vázičkovité perly samostatně a v 1 případě se jedná o perlu z nazelenalého skla.

Vázičkovité korály, které společně tvořily náhrdelník, se na Moravu dostávaly jako importy z jihovýchodní Evropy a jsou typické pro fázi LT B1 (Čižmářová 2021, 172). My takovéto předměty evidujeme hned ve 4 garniturách. Skleněné náhrdelníky byly nalezeny na lokalitě Brno-Horní Heršpice I-Na Františku (obr. 33) a Příkladuky-Obecní pastviny (Čižmářová 2011, 81, 241; Čižmářová 2019, 197). Jednotlivé vázičkovité perly pak evidujeme z lokality Blučina 4 – Hřbitovní ulice, v druhém případě pak vázičkovité perly máme z lokality Marefy-U Lišek (Čižmářová 2011, 108; Čižmářová 2013, 146).

Obr. 33: Příklad náhrdelníků z vázičkovitých perel z lokality Brno-Horní Heršpice I-Na Františku.

Zdroj: Čižmářová 2011, 241, tab. 5:8.

Pokud se podíváme na chronologii garnitur, kde vázičkovité perly nacházíme, jak je poznamenáno výše, jsou typické pro fázi LT B1. Tedy pro stejné období, kdy se vyskytují i münsingenské spony. To nám potvrzuje i zařazení jednotlivých münsingenských spon z těchto garnitur do typů. Společně s vázičkovitými perlami se totiž objevují münsingenské spony typu C (tab. X:82,83,84), H (tab. VI:49) nebo I (tab. IV:32).

Předmět	Definující období	Počet výskytů	Lokalita
švartnový náramek	LT B2	1	Hrušky 2-dům č.p. 122
		1	Marefy-U Lišek
kruhový šperk z dutých článků	LT B2	2	Kloboučky-Pod Loučkami
		1	Hluboké Mašůvky-obecní cihelna
		1	Brno-Maloměřice
		1	Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem
spona s velkou kuličkou na patce	LT B2	1	Brno-Maloměřice
		1	Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem
vázičkovité skleněné korále	LT B1	desítky kusů	Brno-Horní Heršpice I-Na Františku
		desítky kusů	Přítluky-Obecní pastviny
		1	Blučina 4-Hřbitovní ulice
		6	Marefy-U Lišek

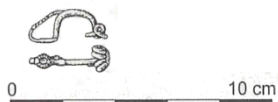

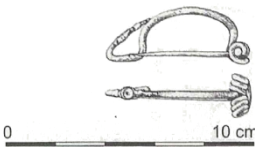
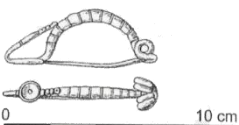
Tabulka 11: Chronologicky citlivé předměty v garniturách s münsingenskými sponami – přehled.
Zdroj: autorka.

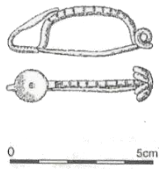

6.3. Shrnutí

V této kapitole jsme se pokusili o detailnější chronologické vymezení jednotlivých typů moravských münsingenských spon na Moravě. Zároveň nám tato kapitola ukázala, jak obtížné je jemnějšího chronologického členění docílit vzhledem k tomu, že většina typů münsingenských spon se vyskytuje po celé období LT B1. Do celé problematiky vstupuje i fakt, že münsingenská spona mohla být drahým a ceněným předmětem a mohla se dědit nebo být jinak darována. Tedy mohla se dostat do hrobové výbavy až mnohem později, než byla vyrobena, a to společně s nově vyrobenými sponami. Což samozřejmě chronologické zařazení komplikuje.

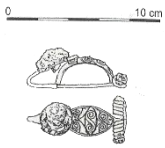
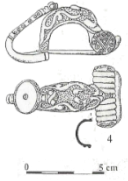
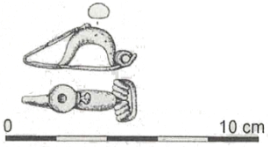
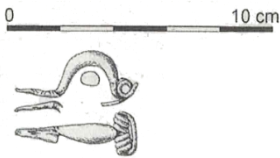
Přesto jsme ale v rámci této kapitoly k několika závěrům došli. Podařilo se nám vymezit spony relativně nejstarší, archaické. Jedná se o definované typy A a B, které jsou typické malými disky a vinutím 2+2 (tab. 12). Na druhé straně se pak podařilo vymezit spony relativně nejmladší, které jsou typické už pro fázi LT B2. Jedná se o typ J (tab. 13). Právě spojení typu J s fází LT B2 navíc podpořila také přítomnost dalších chronologicky citlivých předmětů ve společných garniturách. Mezi tyto předměty patří kruhové šperky z dutých polokulovitých článků a spony s velkou kuličkou na patce.

Díky výše zmíněnému jsme mohli vydefinovat celkem dva hrobové celky, u kterých díky přítomnosti chronologicky citlivých předmětů spadajících do fáze LT B2 a spon typu J můžeme usuzovat na jejich příslušnost právě do této fáze. Konkrétně se jedná o hrob z lokality v Brně Maloměřicích (se sponou, kterou označujeme číslem 62) a z lokality Mušov u propustě (spony označené čísly 80 a 81). V prvním případě je spona typu J doprovázena náramkem z dutých polokoulí a v druhém případě je taktéž spona typu J doprovázena sponou s velkou kuličkou na patce.

Münsingenské spony datované do fáze LT B1	Kresba	Lokalita	Zdroj
TYP A		Marefy-U Lišek	Čižmářová 2013, 285
TYP A		Slavkov u Brna-Pověrníky	Čižmářová 2013, 303
TYP A		Únanov-Vinohradský	Čižmářová 2019, 353
TYP B		Tikovice	Čižmářová 2011, 291
TYP B		Pustiměřské Prusy-letišťe	Čižmářová 2013, 296

TYP B		Holubice	Čižmářová 2009, 154
TYP B		Křenovice	Čižmářová 2009, 85

Tabulka 12: Přehled münsingenských spon datovatelných dle chronologicky citlivých artefaktů z doprovodných hrobových výbav do fáze LT B1. Zdroj: autorka.

Müsingenské spony datované do fáze LT B2	Kresba	Lokalita	Zdroj
TYP J		Marefy-U Lišek	Čižmářová 2013, 280
TYP J		Brno- Maloměřice	Čižmářová 2005, 194
TYP J		Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem	Čižmářová 2019, 334
TYP J		Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem	Čižmářová 2019, 334

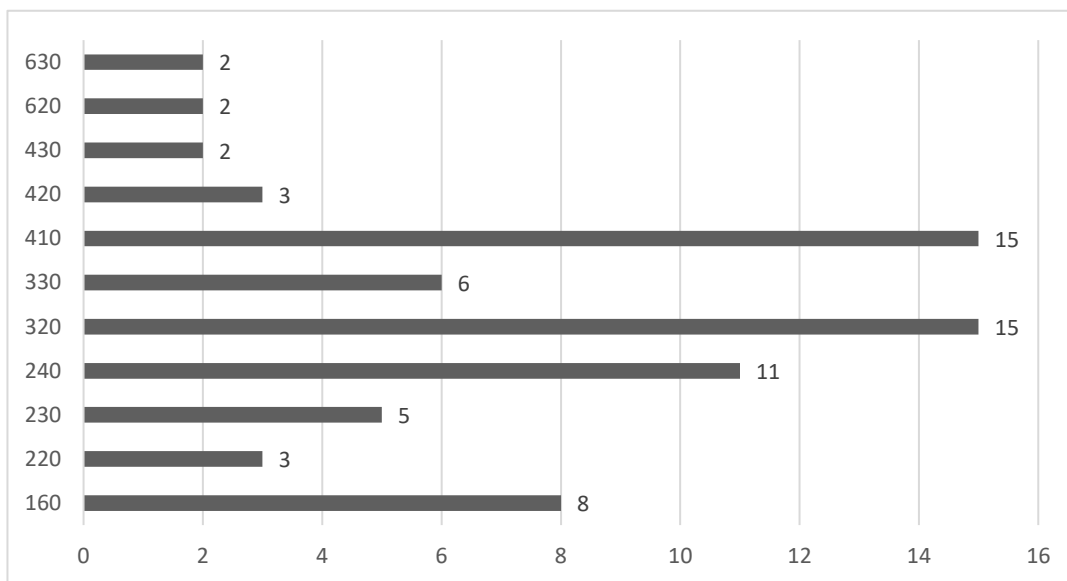
Tabulka 13: Přehled münsingenských spon datovatelných dle chronologicky citlivých artefaktů z doprovodných hrobových výbav do fáze LT B2. Zdroj: autorka.

7. Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě

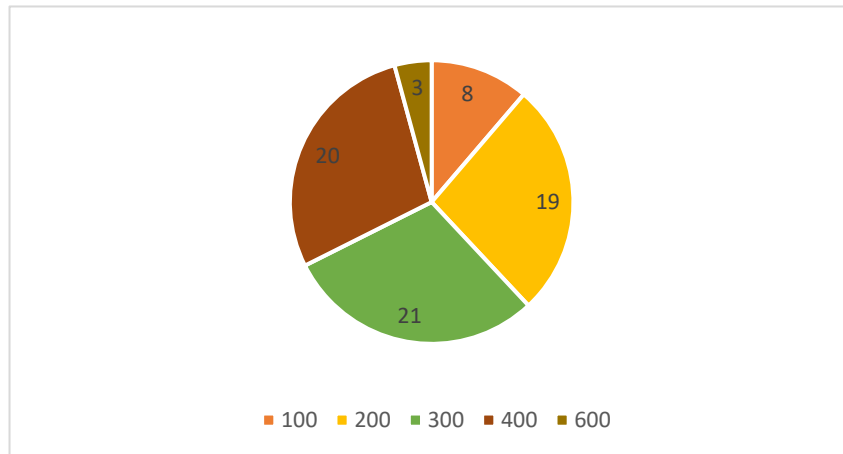
Garniturami jsme se krátce zabývali již v kapitole 4, kde jsme shrnuli zjištěné informace. Zde se však budeme komplexněji zabývat jejich vyhodnocením, především v kontextu zařazení jednotlivých garnitur do variant dle Jiřího Waldhausera.

7.1. Varianty garnitur dle typologie Jiřího Waldhausera

Typologie Jiřího Waldhausera byla definována již v první kapitole, a my z této definice budeme na tomto místě vycházet. Nejčastěji se nám münsingenská spona objevuje ve variantě garnitur označené jako 300, jedná se o pohřby s 2 náramky a bez nánožníků. Do této garnitury je zařazeno 21 spon, 15 do detailněji určené 320 a 6 do detailněji určené 330. Na druhém místě, co se týče četnosti, se objevuje garnitura 200, do které bylo zařazeno 19 spon a jedná se o pohřby s nánožníky. 11 z nich pak patří do kategorie 240, 5 do 230 a 3 do 220. Třetí místo v četnosti pak náleží garnituře 400, pohřby s jedním náramkem a bez nánožníků, kam spadá 17 spon. 15 z nich bylo detailněji zařazeno do skupiny 410 a 2 do skupiny 430 (*obr. 34, 35*). Již v tento moment je jistě nutné upozornit na to, že všechny tyto garnitury bývají přiřazovány ženám.

Obr. 34: Počet spon zařazených do variant garnitur (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

Obr. 35: Počet spon zařazených do detailních variant garnitur (v počtech kusů). Zdroj: autorka.

Do „mužských“ garnitur bylo zařazeno 11 spon. 8 z nich pak do varianty garnitur nesoucí číslo 100, tedy do pohrbů se zbraněmi. Vzhledem k velmi vysoké variabilitě všechny spadají do skupiny 160. Poslední 3 spony pak náleží garniturám zařazeným do skupiny 600, tedy k pohrbům se 2 sponami a bez prstenů. 2 z nich spadají do skupiny 630 a 1 do skupiny 620 (*obr. 35*). Podrobnější shrnutí pak nabízí tabulka 14 níže.

	Garnitura (detail)	Popis	Počet spon	Počet garnitur	Předpokládané pohlaví	Antropologicky určené pohlaví
100		pohřby se zbraněmi	8		muž	
	160	jiná výbava		6		
		meč, kopí, m. spony (3)	3			muž ²⁴
		štít, meč, kopí, keramika, m. spona	1			
		meč (2), keramika, m. spona	1			
		meč, prsten, m. spona	1			
		štít, meč, kopí, spona, keramika, m. spona	1			
200		pohřby s nánožníky	19		žena	
	220	nánožník, až 2 náramky, pásek, až 4 spony	3	1		
	230	nánožník, až 4 náramky, až 3 spony	5	4		žena ²⁵ , žena ²⁶
	240	nánožník a další doplňky, až 2 spony	11	6		žena ²⁷
300		pohřby s 2 náramky (na každé ruce jeden), bez nánožníků	21		žena	
	320	náramky, až 4 spony, opasek nebo další předměty	15	7		žena ²⁸ , dítě ²⁹
	330	náramky, až 3 spony	6	5		
400		pohřby s jedním náramkem, bez nánožníků	20		žena	
	410	náramek, až 2 spony, další předměty	15	8		žena ³⁰ , muž ³¹
	420	Náramek, 2 spony	3	1		
	430	náramek, spona	2	2		
600		pohřby až se 2 sponami, bez prstenů	3		muž	
	620	2 spony	1	1		
	630	2 spony nebo 1 spona a doplňky	2	2		

Tabulka 14: Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě – přehled. Zdroj: autorka podle Waldhauser 1987, 39–41.

²⁴ Vztahuje se k münsingenským sponám č. 7, č. 8, č. 9 (Bedřichovice-Malá Pole) dle přiloženého katalogu (tab. I:7,8,9).

²⁵ Vztahuje se k münsingenské sponě č. 2 (Brno-Brněnské Ivanovice 2 – Zandlerova zahrada) dle přiloženého katalogu (tab. I:2).

²⁶ Vztahuje se k münsingenské sponě č. 78 (Křenovice) dle přiloženého katalogu (tab. IX:78).

²⁷ Vztahuje se k münsingenským sponám č. 87, č. 88 (Hluboké Mašůvky-obecní cihelna) dle přiloženého katalogu (tab. X:87,88).

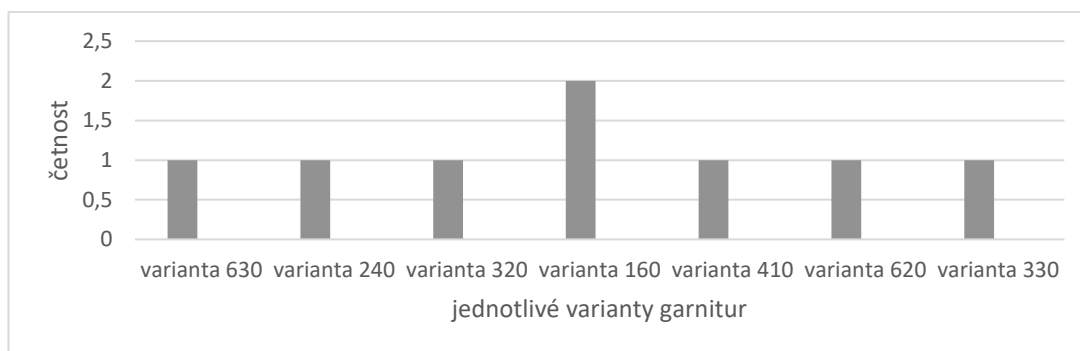
²⁸ Vztahuje se k münsingenským sponám č. 23, č. 24 (Hoštice-Sečné louky) dle přiloženého katalogu (tab. III:23,24).

²⁹ Vztahuje se k münsingenským sponám č. 54, č. 55 (Zlobice-Homole) dle přiloženého katalogu (tab. VI:54; tab. VII:55).

³⁰ Vztahuje se k münsingenským sponám č. 10, č. 11., č. 12, č. 13 (Blučina 4 – Hřbitovní ulice) dle přiloženého katalogu (tab. II:10,11,12,13).

³¹ Vztahuje se k münsingenské sponě č. 50 (Mistřín, obec Svatobořice Mistřín-"Trávníky za kostelem") dle přiloženého katalogu (tab. VI:50).

Nyní se podrobněji podíváme na materiál spon, které byly přiřazeny do typicky mužských garnitur. Důvodem je předpoklad, že železo jako materiál může naznačovat hroby bojovnícké. Z 8 spon, zařazených do garnitur 100, je 6 vyrobeno z bronzu a 2 jsou vyrobeny ze železa. 1 spona zařazená do garnitury 630 je vyrobená z bronzu, druhá ze železa. Spona zařazená do garnitury 620 je železná. Vidíme tedy, že převážně železné spony se nevyskytují. Objevují se sice ve variantách garnitur, které přiřazujeme mužům, ale nacházíme je i v modelově ženských garniturách. Konkrétně se jedná o garnitury 220, 240, 320, 330 a 410 (obr. 36).

Obr. 36: Četnost výskytu železných münsingenských spon (těch, které bylo možno zařadit) ve variantách garnitur. Zdroj: autorka.

Podle modelového přiřazení varianty garnitur k pohlaví pohřbeného můžeme usuzovat, že münsingenské spony byly preferovány bohatšími ženami. V „ženských“ garniturách se vyskytují častěji, konkrétně v 79 %. V mužských garniturách münsingenské spony najdeme také, ale jedná se již jen o 21 %.

Pouze v 8 případech bylo možné ze zkoumané literatury dohledat také antropologické určení pohlaví u pohřbených, součástí jejichž hrobové výbavy byly i münsingenské spony (viz tabulka č. 14 výše). Jedná se o 5 žen, jejichž garnitury náleží typologickým variantám 230, 240, 320 a 430. Všechny tyto garnitury jsou označovány jako ženské, takže zde porovnání souhlasí s modelem Jiřího Waldhausera. Ve 2 případech byl antropologicky identifikován muž. Hrobová výbava pak dle složení předmětů jednou spadá do kategorie 160 a jednou do kategorie 410. V prvním případě je tedy vše v pořádku, jedná se o bojovnícký hrob. V druhém případě však nastává složitější situace – antropologické určení ukazuje na muže, ale garnitura nám ukazuje spíše na ženu.

Bereme v potaz, že se opět opíráme pouze o model, takže případy, kdy nám data s modelem nesouhlasí, mohou nastat. Navíc je třeba počítat s komplexností pohřebních zvyklostí a mohly nastat i další situace socio-ekonomického charakteru, které archeologie není schopna postihnout. Je také potřeba vzít v potaz i možnost, že naše určení garnitury u spony 50 je chybné a mohla spadat do jiné skupiny. Samozřejmě je také potřeba počítat i s možností, že v tomto případě došlo k chybnému antropologickému určení, kdy byl pohřbený určen jako muž, ale mohlo se jednat o ženu.

I přes tento sporný případ můžeme shrnout, že se münsingenské spony objevují především v hrobech bohatěji vybavených, a to žen i mužů, dokonce bojovníků. Navíc definice garnitur a jejich příslušnost k pohlaví pohřbeného souhlasí u většiny případů i s pohlavím, které bylo určeno antropologicky, dle modelu Jiřího Waldhausera (*Waldhauser 1987, 39—41*).

7.2. Varianty garnitur dle výskytu typů moravských münsingenských spon

Dalším úhlem pohledu, jak se podívat na garnitury s münsingenskými sponami na Moravě, je dle toho, jaký typ münsingenské spony dle námi definované typologie je jejich součástí.

Spony typu A se objevují v garniturách variant 200, 300 a 400. Tedy můžeme říct, že tento typ byl používán ženami, což se potvrzuje i pro další typy. Až po spony typu D se jednalo výhradně o ženský milodar, který se vyskytuje jen ve variantách garnitur příslušných ženám. Toto se poprvé mění až u typu E. Tento typ se poprvé objevuje v bojovnické výbavě, tedy ve variantě 100, a je konkrétně doprovázen mečem a prstenem (*Čížmářová 2005, 87*). Samozřejmě i pro typ E (a také pro další typy definované následně) platí, že se spony stále vyskytují v bohatších ženských hrobech především.

Spony typologicky určené jako typ F a G opět opouštějí mužské varianty garnitur a objevují se pouze ve variantách 200, 300 a 400. Změnu v tomto trendu pak přináší typ H, který je nejčastější a můžeme jej dohledat ve všech definovaných variantách garnitur, kde se münsingenské spony mohou nacházet. Tedy v ženských, 200, 300 a 400, a v mužských 100 a 600. Tento trend, kdy se spony vyskytují v mužských a ženských hrobech, sledujeme i u dalších typů spon, kdy typ I můžeme najít v garniturách 400 a 100 a typ J opět v garniturách 200, 300, 400 a 100.

Münsingenská spona byla předmět, který jednoduše podléhal trendům. Zdá se, že byla předmětem, který byl v rámci některých úprav zajímavý pouze pro ženy. Naopak některé typy byly používány i muži. Výrazně viditelné je to u nejčastěji se vyskytujícího typu, a to typu H. Stav, kdy předmět využívají muži i ženy, se pak udržel napříč všemi ostatními typy spon, které definujeme následně. Münsingenské spony tedy byly doplňkem preferovaným ženami, ale je nutné podotknout, že je používali i muži, a to včetně bojovníků (*tab. 15*).

Garnitura Garnitura detail Počet spon Předpokládané pohlaví

<i>Typ spony</i>				
A	200	240	1	žena
	300	320	1	žena
	400	410	1	žena
B	300	330	2	žena
C	200	240	3	žena
		230	1	žena
	300	320	2	žena
		330	1	žena
	400	410	1	žena
	430	1	žena	
D	200	230	1	žena
	300	320	1	žena
E	100	160	1	muž
	200	240	1	žena
	300	320	2	žena
F	200	240	1	žena
	300	330	1	žena
	400	420	1	žena
G	200	230	1	žena
	300	320	1	žena
H	100	160	1	muž
	200	240	2	žena
	300	320	5	žena
		330	1	žena
	400	410	3	žena
		420	1	žena
		430	1	žena
I	600	630	1	muž
	100	160	1	muž
J	400	410	5	žena
	100	160	1	muž
	200	240	2	žena
	400	410	1	žena

Tabulka 15: Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě – dle pohlaví. Zdroj: autorka.

7.3. Chronologický vývoj výskytu variant garnitur

Dalším úhlem pohledu, jak se podívat na garnitury s münsingenskými sponami na Moravě, je jejich vývoj v čase. V předchozí kapitole jsme si rozdělili münsingenské spony do 3 skupin podle toho, jak se nám objevují chronologicky. Umíme tedy vyčlenit spony nejstarší a následně i nejmladší. Podíváme se tedy, jak si stojí naše garnitury v tomto úhlu pohledu.

Nejstarší spony typu A a typu B se objevují v garniturách variant 200, 300 a 400. Můžeme předpokládat, že v počátcích výskytu a používání münsingenských spon na Moravě se jednalo o předmět používaný převážně ženami. Tento trend se ale postupně mění. Další typy spon, které datujeme obecně do fáze LT B1, se pak vyskytují v mužských i ženských hrobech. To je potvrzeno jak antropologickým určením

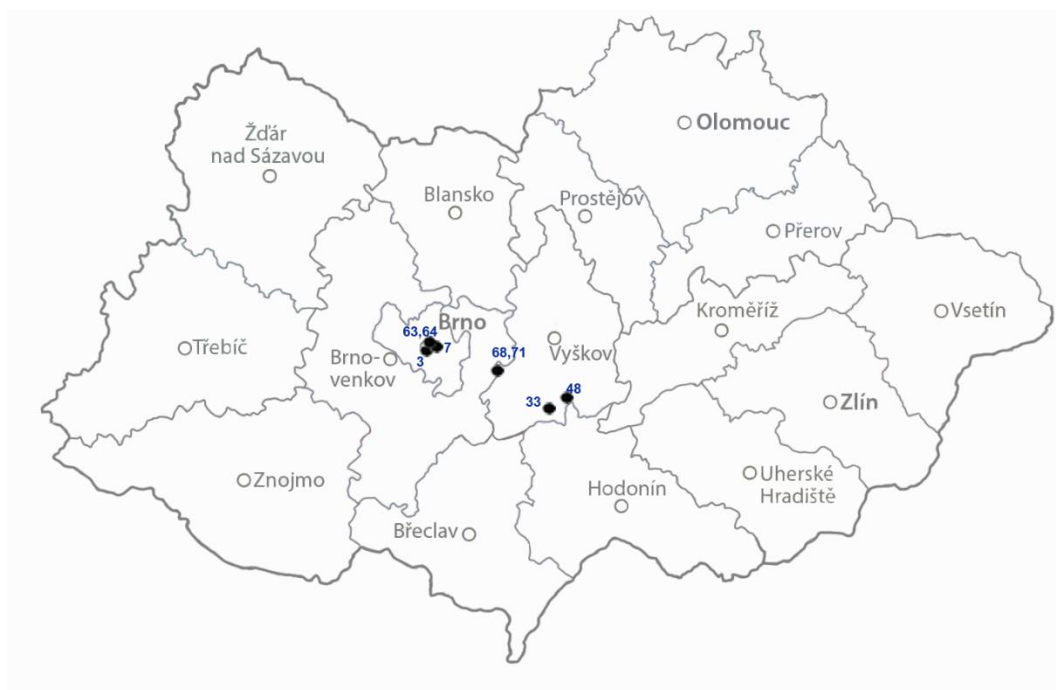
v některých případech, tak zařazením příslušných variant garnitur dle modelu Jiřího Waldhausera. Tento trend potvrzuje i námi definovaný závěr vývoje münsingenských spon, kdy typ J řadíme již do fáze LT B2. Můžeme jej najít v garniturách 200, 400 a 100, tedy opět v mužských i ženských.

7. 4. Specifické varianty garnitur

7.4.1. Varianty garnitur 100 a 600

Takzvaně mužské varianty garnitur tvoří v rámci všech garnitur, ve kterých se moravské münsingenské spony vyskytují, poměrně malý celek, na který ale stojí za to se podívat podrobněji. Chronologický výskyt a fakt, že se münsingenské spony objevují v těchto garniturách až později ve svém vývoji, jsme popsali výše. Co ale určitě stojí za další zmínění, jsou lokality, kde se mužské varianty vyskytují, a kde na těle se spony, u kterých toto bylo možné určit, našly.

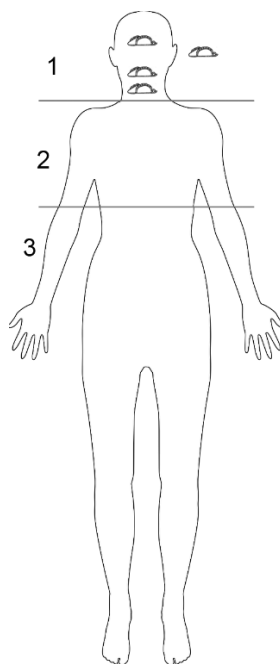
Pokud se v rámci katalogu münsingenských spon na Moravě podíváme, kde se nacházejí lokality, ve kterých byly garnitury variant 100 a 600 nalezeny, jedná se vždy o okres Brno (město nebo venkov) a okres Vyškov (*obr. 37*). Tyto nálezy máme z větších pohřebišť v Brně Maloměřicích a z Holubic, ale i z menších lokalit jako jsou Vícemilice, Marefy-U Lišek, Bedřichovice, Brno-Chrlice a Brno-Horní Heršpice.

Obr. 37: Lokality s nálezy variant garnitur 100 a 600. 3 Brno-Horní Heršpice I-Na Františku (tab. I:3), 7 Bedřichovice-Malá Pole (tab. I:7), 33 Marefy-U Lišek (tab. IV:33), 48 Vícemilice-Baračka (tab. VI:48), 63—64 Brno-Maloměřice (tab. VII:63; tab. VIII:64), 68—71 Holubice (tab. VIII:68—71). Zdroj: autorka.

Dalším zajímavým detailem, který tyto garnitury spojuje, je poloha spony na těle zemřelého. V případech, kdy se tato informace dala určit, se totiž u těchto garnitur spona na těle objevuje v oblasti hlavy – za hlavou, u hlavy, nad trupem nebo pod bradou. Pokud se vrátíme ke kapitole číslo 4, kde jsme si informace o tom, na jakých místech se u těla pohřbeného münsingenská spona objevuje, definovali, uvědomíme

si, že z těchto 3 variant (horní část trupu, spodní část trupu a hlava) se u těchto hrobů vyskytuje pouze varianta jedna, a to tedy oblast hlavy (*obr. 38*). Zdá se, že muži mohli münsingenskou sponu nosit i jiným způsobem než ženy. A to tak, že byla umístěna nebo spínala část oděvu či látky, která pokrývala hlavu. Případně mohla spínat v této oblasti na těle formu látkového obalu, rubáše, do kterého byl mrtvý zabalen (*Venclová ed. 2008, 86*). Spona se tedy neobjevovala v oblasti ramenou nebo hrudníku, což by naznačovalo spínání pláště, jak předpokládáme v případech, kdy se spona objevuje v této oblasti těla.

Obr. 38: Zobrazení poloh spon na těle zemřelého – varianty garnitur 100 a 600. Zdroj: autorka.

7.4.2. Varianty garnitur u pohřbů s antropologicky určeným pohlavím

V případě 14 moravských münsingenských spon máme antropologicky určeno pohlaví, v případě 4 víme, že se jednalo o pohřeb dítěte. Na tomto místě se můžeme podívat, zda takto vymezená skupina má nějaká specifika z hlediska garnitur.

18 spon, které jsou v centru našeho zájmu, patří celkem do 8 garnitur. Ženských je 5 a konkrétně se jedná o varianty 230 (ve dvou případech), 240, 320 a 410. Jediná varianta, která narušuje Waldhauserův model variant a jim příslušného pohlaví zemřelého, je 410, ale tato problematika je popsána již výše. 1 garnitura pak náleží mužům a jedná se o variantu 160. V těchto případech tedy zařazení do varianty zapadá do Waldhauserova modelu. Dětskou garnituru jsme zařadili do varianty 320.

Z hlediska materiálu, ze kterého jsou tyto spony vyrobeny, zde platí podobný trend jako u celého souboru. Většina spon je bronzových, konkrétně 14. Zbývající 4 spony jsou železné³². 1 železná spona náleží pohřbu muže, 1 železná spona náleží pohřbu ženy a 2 náleží pohřbu dítěte. Železná spona v mužské hrobové výbavě by mohla

³² V rámci katalogu se jedná o čísla münsingenských spon: 3 Brno-Horní Heršpice I-Na Františku (tab. I:3), 48 Vícemilice-Baračka (tab. VI:48), 68 Holubice (tab. VIII:68), 71 Holubice (tab. VIII:71).

naznačovat bojovníckou výbavu, ale není tomu tak. Garnitura je zařazena do varianty 410. Ženská železná spona pak náleží variantě garnitur 320. Jediná z těchto spon byla zařazena i typologicky, a to konkrétně pod typ J, tedy pozdní.

Podobně nespécifického výsledku docházíme i pokud se podíváme na tyto spony z hlediska zařazení do jednotlivých typů. Těchto 18 exemplářů jsme totiž jednotlivě zařadili do 6 typů, C, D, E, G, H, I³³. Chybí tedy archaické typy a pozdní typy. Nejčastěji jsou pak zastoupeny typy C, H a I, ve všech případech se jedná o 3 exempláře. Typ C nacházíme ve 3 hrobových celcích, všechny jsou ženské, varianty garnitur 240, 320 a 410. Typ H nacházíme ve dvou hrobových celcích, v dětském a ženském. Z hlediska přiřazení do garnitury se jedná o variantu 320 v případě dítěte a o variantu 240 v případě ženského hrobu. U typu I se jedná o tři exempláře z jednoho ženského hrobového celku, který řadíme do varianty 410.

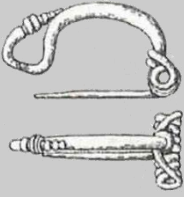

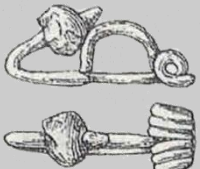
Poslední úhel pohledu, kterým se na tuto skupinu spon podíváme, je její geografické vymezení. Každá z 8 garnitur se totiž nachází na jiné lokalitě. To znamená, že nemáme ani dva antropologicky určené kostrové pohřby s münsingenskými sponami z jedné lokality. Jednotlivé lokality jsou rozesety po většině území, kterého se tato práce dotýká. Nejvíce antropologicky určených pohřbů s münsingenskými sponami máme z Brna města, jsou celkem tři. Jedná se o 2 ženské hroby (varianty garnitur 410 a 230) a jeden mužský hrob (varianta garnitur 160). Dva pohřby evidujeme na Vyškovsku. V obou případech se jedná o pohřby žen s garniturami variant 230 a 320. Jeden mužský pohřeb byl lokalizován na Hodonínsku, patří mu varianta garnitur 410. Podobně jeden pohřeb evidujeme z Kroměřížska, jedná se o pohřeb dítěte. Jeho garnituru jsme zařadili do varianty 320. Posledním určeným pohřbem je ten ze Znojemska. Jde o pohřeb ženy, která byla doprovázena variantou garnitury 240.

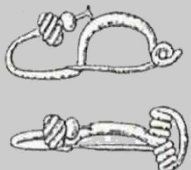
7.4.3. Varianty garnitur dle výskytu typologicky jiných než münsingenských spon

V této kapitole se podrobněji podíváme na garnitury, které jsou kromě münsingenských spon samotných tvořeny také typologicky jinými sponami. Celkem máme v souboru garnitur takovýchto spon 35³⁴ v 20 garniturách.

³³ V rámci katalogu se jedná o čísla münsingenských spon: Typ C: 10 Blučina 4 - Hřbitovní ulice (tab. II:10), 23 Hoštice – Sečné louky (tab. III:23), 88 Hluboké Mašůvky – obecní cihelna (tab. X:88). Typ D: 2 Brno-Brněnské Ivanovice 2 - Zandlerova zahrada (tab. I:2). Typ E: 24 Hoštice – Sečné louky (tab. III:24). Typ G: 78 Křenovice (tab. IX:78). Typ H: 54 Zlobice – Homole (tab. VI:54), 55 Zlobice – Homole (tab. VII:55), 87 Hluboké Mašůvky – obecní cihelna (tab. X:87). Typ I: 11, 12, 13 Blučina 4 - Hřbitovní ulice (tab. II:11, 12, 13).

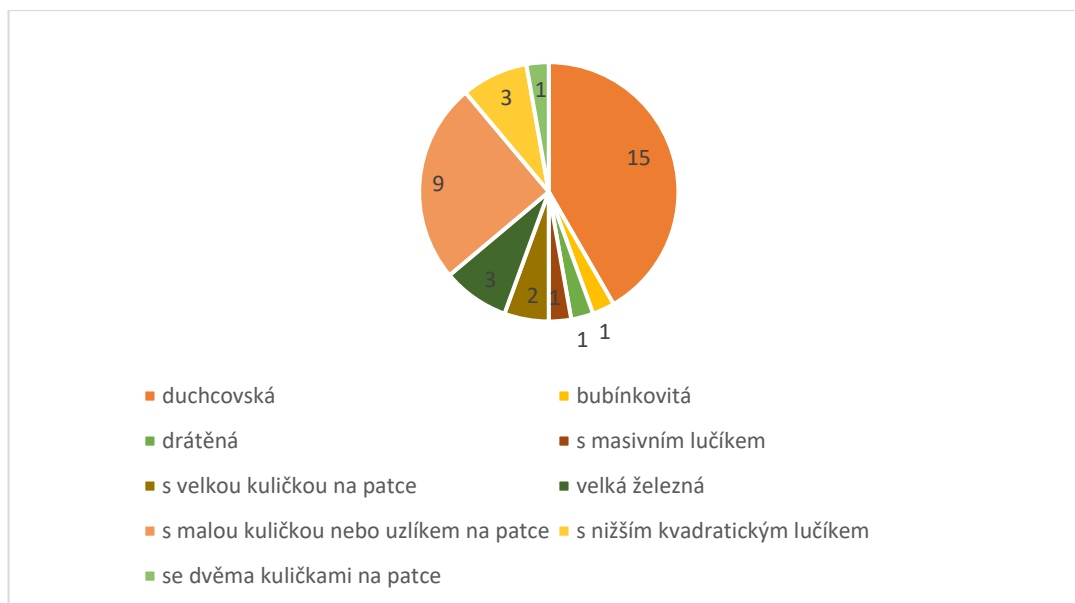
³⁴ Zahrnuty jsou pouze spony, které se daly určit a popsat. Nejsou tedy zahrnuty nedefinovatelné fragmenty spon.

Typ spony	Kresba	Zdroj
<i>duchcovská</i>		<i>Lokalita Sobotovice, Čižmářová 2011, 286, tab. 50:9</i>
<i>s malou kuličkou nebo uzlíkem na patce</i>		<i>Lokalita Hrušky 2 - dům č.p. 122 Čižmářová 2013, 268, tab. 20:2</i>
<i>velká železná (dochován pouze fragment)</i>		<i>Mistřín, obec Svatobořice Mistřín - "Trávníky za kostelem" Čižmářová 2017, 312, tab. 12:14</i>
<i>s nižším kvadratickým lučíkem</i>		<i>Lokalita Křenovice Čižmářová 2009, 158, tab. 35:13</i>
<i>s velkou kuličkou na patce</i>		<i>Lokalita Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem Čižmářová 2019, 334, tab. 24:11</i>

bubínkovitá		<i>Mistřín, obec Svatobořice Mistřín - "Trávníky za kostelem" Čižmářová 2017, 312, tab. 12:13</i>
drátěná	bez ilustrace	
s masivním lučíkem		<i>Lokalita Hluboké Mašůvky-obecní cihelna Čižmářová 2019, 350, tab. 40:4</i>
se dvěma kuličkami na patce		<i>Lokalita Brno-Maloměřice Čižmářová 2005, 194, tab. 64:3</i>

Tabulka 16: Přehled typologicky jiných než münsingenských spon. Zdroj: autorka.

Spony můžeme rozdělit na 9 různých typů (*obr. 39, tab. 16*) – spony duchcovské, bubínkovité, velké železné, drátěné, s malou kuličkou nebo uzlíkem na patce, s masivním lučíkem, s nižším kvadratickým lučíkem, s velkou kuličkou na patce a se dvěma kuličkami na patce. Nejčastěji se objevuje spona duchcovská (15 ks), dále pak spona s malou kuličkou nebo uzlíkem na patce (9 ks), spona s nižším kvadratickým lučíkem (3 ks) a velká železná spona (3 ks). Spona s velkou kuličkou na patce se vyskytuje ve 2 kusech. Ostatní typy spon se vyskytují po 1 kuse.

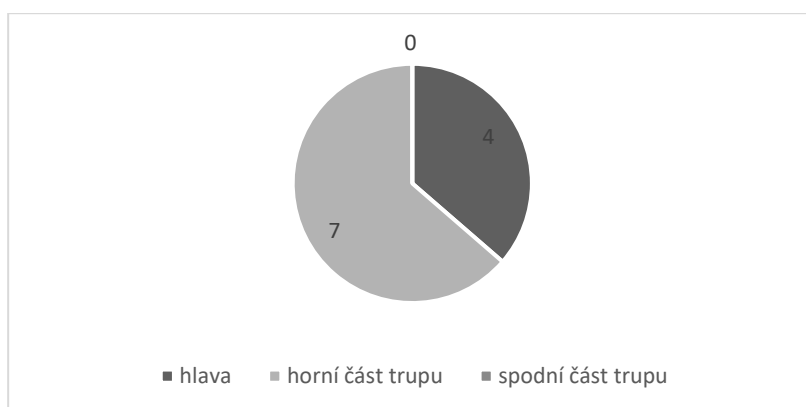
Obr. 39: Přehled typologicky jiných než münsingenských spon. Zdroj: autorka.

Pokud se podíváme na výskyt těchto spon z hlediska garnitur, je extrémně variabilní. Spony se objevují ve většině variant, se kterými v této práci pracujeme. Nejčastěji zastoupena je modelově ženská garnitura 410, která se objevuje v 8 případech. Druhou nejčetnější je pak varianta 240, která se objevuje v 5 případech a typicky opět náleží ženám. Obecně řečeno spony v „ženských“ garniturách převažují. Zajímavých je pak všech 8 výskytů duchcovských spon v typicky ženských garniturách. V modelově mužských garniturách se pak spony objevují pouze ve dvou případech a v obou se jedná o spony s kuličkou na patce. Přehled přináší tabulka 17 viz níže.

	Garnitura	Garnitura detail	Další spona v garnituře	Počet výskytů
Typ MS spony				
I	100	160	s velkou kuličkou na patce	1
	200	220	s malou kuličkou na patce	1
G		230	s nižším kvadratickým luč.	1
			drátěná	1
C, D			duchcovská	2
A, C, H, J		240	duchcovská	4
J			s masivním lučíkem	1
J			s velkou kuličkou na patce	1
B, D, H	300	320	duchcovská	1
B		330	s nižším kvadratickým luč.	1
B			s malou kuličkou na patce	1
A, I, C	400	410	duchcovská	2
			bubínkovitá	1
A			velká železná	1
I, C, H			s malou kuličkou na patce	3
J			se dvěma kuličkami na patce	1
	600	620	s malou kuličkou na patce	1

Tabulka 17: Výskyt jiných než münsingenských spon ve variantách garnitur. Zdroj: autorka.

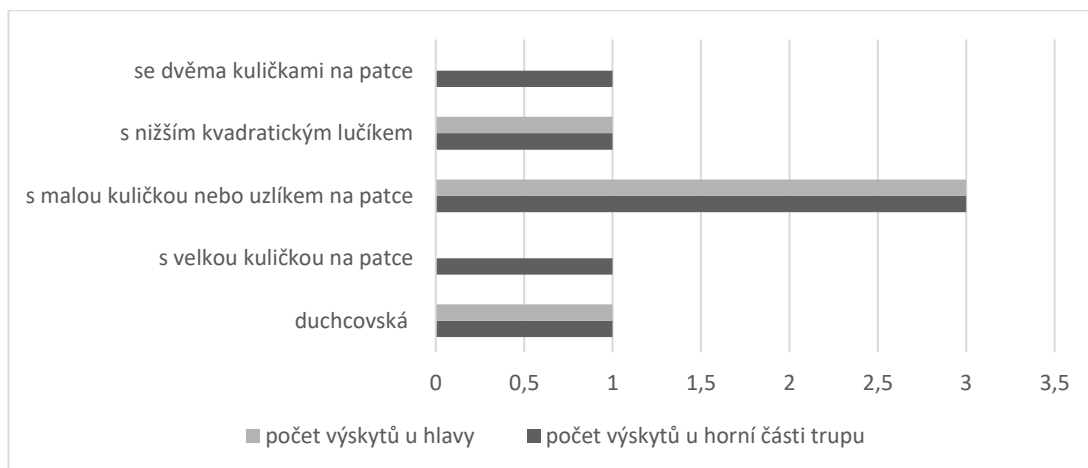
Tabulka 17 nám také přináší přehled toho, s jakými typy münsingenských spon se typologicky jiné spony vyskytují. Především jsme se zaměřovali na spony duchcovské. Tyto spony jsou v rámci chronologie typické pro období LT B1b—c, ale objevují se až do fáze LT B2. Tedy objevují se v podobném období jako münsingenské spony. Duchcovské spony doprovázejí typologicky většinu spon. Nacházíme s nimi archaické münsingenské spony typu A, B, následně také velké množství typů z období následného (typy C, D, H, I)³⁵. Podobně také ostatní typy spon se objevují společně s různými typy münsingenských spon bez větší pravidelnosti. Jedinou zajímavostí je pak nepřítomnost hned několika typů münsingenských spon – typu E, F – které jsme s jinými sponami v garniturách neidentifikovali.

Obr. 40: Poloha typologicky jiných než münsingenských spon na těle. Zdroj: autorka

V rámci zpracování ostatních spon v garniturách s moravskými münsingenskými sponami jsme sledovali i polohu těchto spon na těle. Podařilo se ji určit v 11 případech (obr. 40). V 7 případech, které tvoří 64% podíl, se spona nacházela v horní části trupu zemřelého. Konkrétně se jednalo o polohy na hrudníku či prsou (v 4 případech) nebo v oblasti ramen a klíčních kostí (ve 3 případech). V 5 případech, což tvoří zbývajících 36 % z celku, se spona nacházela v oblasti hlavy. Konkrétně se jednalo o polohu u lebky (ve 2 případech), pod bradou (ve 2 případech) a na čele (v jednom případě). Spony v oblasti hrudníku a ramen mohou opět naznačovat, že spony sloužily jako spínadlo pláště či jiného druhu oděvu. Naopak spony v oblasti hlavy mohou naznačovat, že spona v těchto případech sloužila k sepnutí obalu, který sloužil k zabalení mrtvého při uložení do hrobu.

³⁵ V rámci katalogu se jedná o čísla münsingenských spon: Typ A: 34 Marefy – U Lišek (tab. IV:34), 90 Únanov – Vinohradský (tab. X:10). Typ B: 19 Tikovice (tab. III:19). Typ C: 10 Blučina 4 - Hřbitovní ulice (tab. II:10), 14 Sobotovice (tab. II:14), 35 Marefy – U Lišek (tab. IV:35), 44 Rousínovec, obec Rousínov – Kmentova cihelna (tab. V:44), 45 Rousínovec, obec Rousínov – Kmentova cihelna (tab. V:45), 88 Hluboké Mašůvky – obecní cihelna (tab. X:88). Typ D: 2 Brno-Brněnské Ivanovice 2 - Zandlerova zahrada (tab. I:2), 16 Tikovice (tab. II:16). Typ H: 15 Sobotovice (tab. II:15), 17 Tikovice (tab. II:17), 18 Tikovice (tab. II:18), 87 Hluboké Mašůvky – obecní cihelna (tab. X:87). Typ I: 11, 12, 13 Blučina 4 - Hřbitovní ulice (tab. II:11, 12, 13).

Obr. 41: Typologicky jiné než münsingenské spony a jejich poloha u těla. Rozdělení dle typů.
Zdroj: autorka.

V kontextu výše zmíněného předpokladu, že spony, které se nacházely v oblasti trupu, sloužily ke spínání oděvu a spony, které se nacházely v oblasti hlavy, sloužily ke spínání obalové textilie na tělo, jsme se podívali, zda je možné určit spojitost mezi typem spony a jejím užitím. Jak však naznačuje obrázek číslo 41 výše, žádná možná souvislost se v datech, které máme k dispozici, nevyskytuje. U duchcovských spon, spon s malou kuličkou na patce i u spon s nižším kvadratickým lučíkem byl stejný počet lokalizován do oblasti hlavy i do oblasti trupu. U zbývajících typů pak evidujeme jejich výskyt pouze do oblasti horní části trupu. To může naznačovat, že spony s velkou kuličkou či se dvěma kuličkami na patce sloužily výhradně ke spínání oděvu. Avšak jedná se pouze o možnou spojitost, pro jasnější závěr bychom jistě potřebovali více dat.

Další proměnná, která do výše zmíněného může vstupovat, je pohlaví. V kontextu münsingenských spon a jejich výskytu ve variantách garnitur jsme naznačili v textu výše, že právě v mužských garniturách mohla münsingenská spona sloužit jako spínadlo obalu na tělo pohřbeného. V tom případě se spojitost s pohlavím nepotvrdila, ale ani nevyvrátila. V rámci mužských garnitur jsme určili pouze dva výskyty typologicky jiných spon. V obou případech se podařilo polohu spon u těla zemřelého určit – v jednom případě se spona nacházela u hlavy, v jednom pak v oblasti horní části trupu.

7.5. Shrnutí

Kapitola věnující se variantám garnitur nám přináší některá zajímavá sdělení. K těm nejvýznamnějším jistě patří fakt, že ve většině případů münsingenské spony náležely variantám garnitur, které můžeme popsat jako bohatší ženské hroby. Pouze v menším množství případů münsingenské spony můžeme najít v těch variantách garnitur, které považujeme za mužské.

Ačkoli mužské garnitury tvoří menší skupinu v rámci zkoumaného celku, podařilo se k ní rozbořením dat zjistit zajímavé informace. Zprv, münsingenské spony se v mužských garniturách neobjevují hned od počátku, ale přidávají se až v pozdější fázi

vývoje. V rámci naší typologie se poprvé objevují u typu spon E, tedy neobjevují se u nejstarších typů, A nebo B.

Další informací spojenou právě s mužskými garniturami, je geografické rozmístění lokalit, kde se vyskytují. Nacházíme je v oblasti Brněnska a Vyškovska. Posledním kouskem ze zjištěných informací je možnost, že to byli právě muži, u kterých byly münsingenské spony využity jiným způsobem, než bychom od spínadla oděvu předpokládali. U mužských garnitur byly totiž münsingenské spony nalezeny u pohřebních v poloze u hlavy. Na rozdíl od situací u ženských garnitur. Můžeme se tedy domnívat, že v případě mužských pohřbů spínaly například vak nebo obal, do kterého bylo tělo před uložením zabaleno.

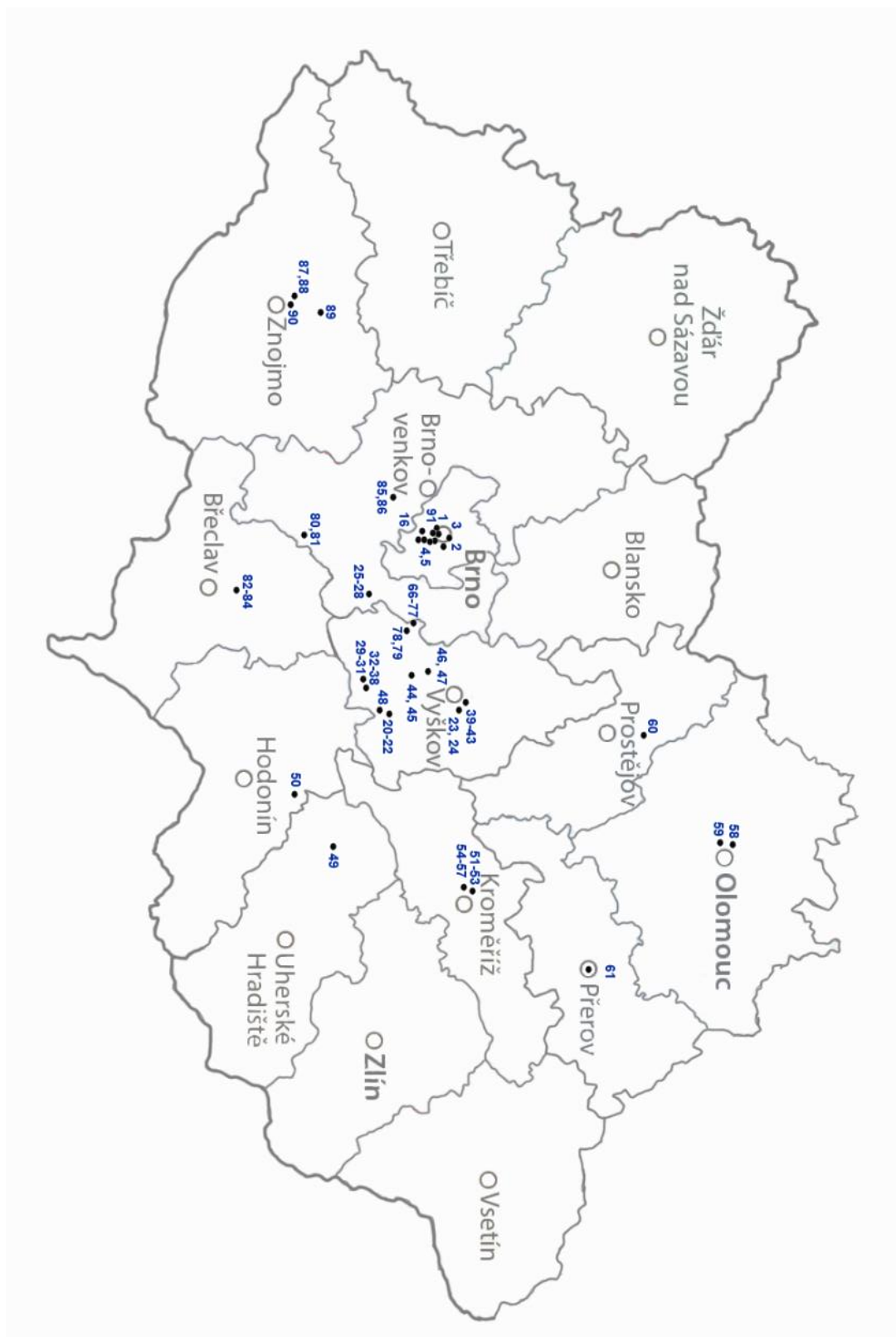
Na toto téma pak navazuje naše zkoumání variant garnitur, kde se kromě münsingenských spon vyskytují i typologicky jiné spony. Podle zkoumání poloh u těla pohřbeného, kde spony byly nalezeny, jsme dále rozvíjeli téma možného užití spon (případně jakých typů a v jakých garniturách) právě pro spínání obalu na tělo pohřbeného než jako spínadlo oděvu. Bohužel nebylo možné dospět k žádným relevantním závěrům.

V rámci výstupů této práce jsme měli navíc také zkoumat několik dalších otázek. Tou první bylo, zda se objevuje souvislost mezi variantami garnitur a typologickým rozdělením münsingenských spon. Tato souvislost však nebyla potvrzena. Druhou otázkou bylo zjištění možné souvislosti mezi variantami garnitur a materiálem, ze kterého byla spona vyrobena. Žádná pravidelnost nebyla objevena ani v tomto případě.

A konečně poslední bod, který jsme v rámci této kapitoly zkoumali, a to specifika münsingenských spon v těch pohřbech, kdy bylo antropologicky určeno pohlaví. I v tomto případě se nepodařilo identifikovat žádný vzorec, který by bylo možné nějakým způsobem interpretovat. Tedy kromě faktu, že se ve většině případů určení variant garnitur dle Jiřího Waldhausera shoduje s antropologickým určením.

8. Regionální vymezení výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon na Moravě

Tato kapitola se věnuje regionálnímu vymezení výskytu münsingenských spon na Moravě. Jak už víme ze 4. kapitoly, kde jsme se věnovali obecnému shrnutí výsledků, münsingenské spony na Moravě byly nalezeny v 11 okresech, na 36 lokalitách (*obr. 42*). Co si ale pod těmito čísly představit?

Obr. 42: Moravské okresy s nálezy münsingenských spon. Zdroj: autorka.

Pro interpretaci zjištěných dat je nejprve nutné zdůraznit některé předpoklady, se kterými pracujeme. Tím prvním bezesporu je, že přítomnost pohřebišť a hrobových nálezů je ukazatelem osídlení dané oblasti. Pro naši práci je tento vstup velmi důležitý, a to především proto, že všechna data, se kterými pracujeme, pochází právě z hrobových kontextů a skrze ně pak usuzujeme i na informace platné pro běžné osídlení. Tím druhým předpokladem, se kterým pracujeme, je ten, že z četnějších hrobových nálezů v oblasti usuzujeme i hustší osídlení. Zjednodušeně, k velkému pohřebišti vztahujeme automaticky i husté osídlení.

Pokud se totiž podíváme na mapu rozmístěných lokalit, které v podstatě signalizují rozmístění pohřebišť, kde se nacházely hroby obsahující garnitury s münsingenskými sponami, můžeme usuzovat na rozmístění a charakter laténského osídlení v období LT B1 až B2, do kterého používání münsingenských spon řadíme. Velmi výrazné centrum se vytváří v oblasti Brna, kde je hustota nálezů nejvyšší. Od Brna se pak pohřebiště objevují velmi často směrem na východ v oblasti Vyškova. Hustota nálezů není tak vysoká, nekonzentrují se v jedné, menší oblasti, ale lokalit zde nacházíme v součtu nejvíce, více než v oblasti Brna. Solitérní lokality a nálezy pak objevujeme v okolí těchto dvou oblastí, konkrétně v oblastech Znojemska, Břeclavska, Hodonínska, Uherskohradištska, Kroměřížska, Přerovska, Olomoucka a Prostějovska. Nevytváří však v okolí Brněnska a Vyškovska okruh, jsou rozmístěny od jihozápadu přes jih, jihovýchod, východ k severovýchodu. Nálezy úplně chybí na sever a na západ od Brněnska a Vyškovska. Dále pak také chybí v oblasti severní Moravy.

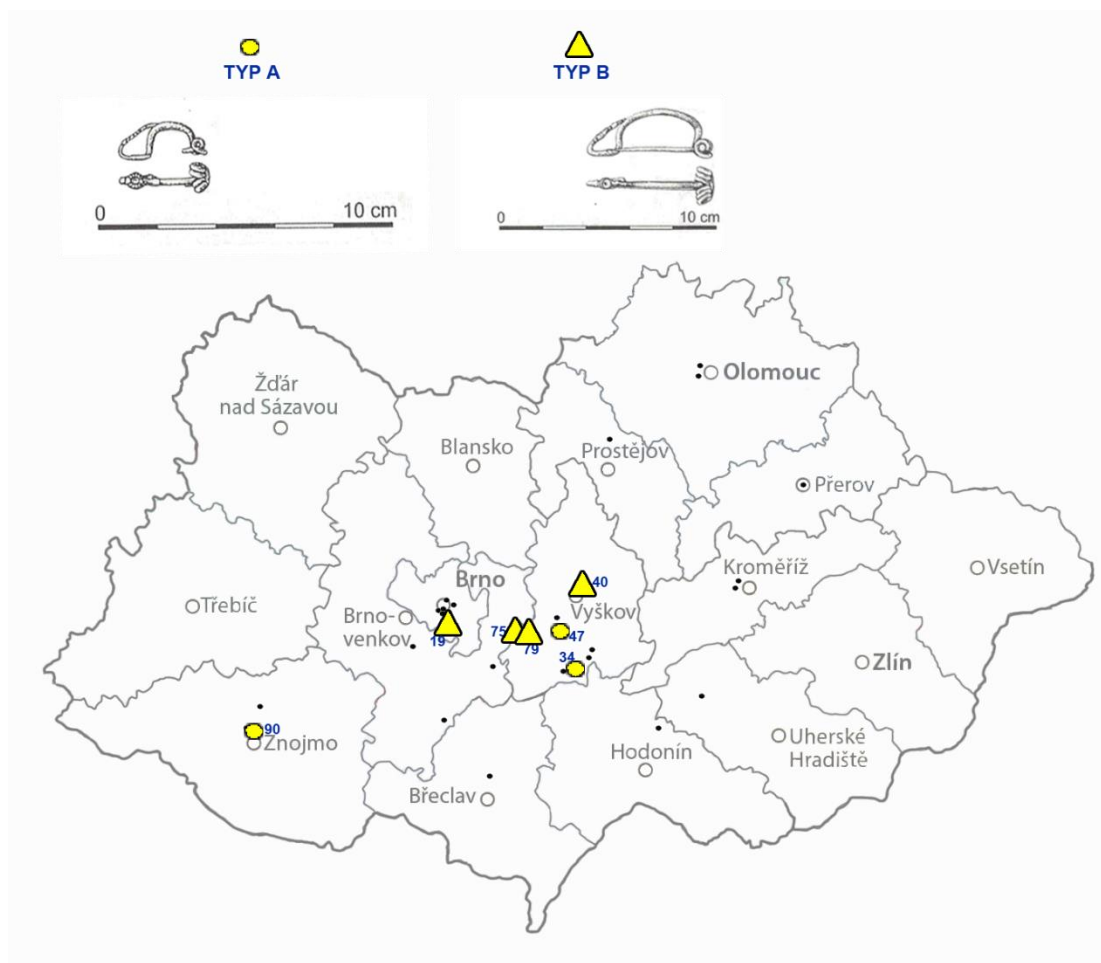
Velmi výrazné místo koncentrace nálezů münsingenských spon nacházíme v oblasti dnešního Brna. Zde se nám na jednom relativně malém prostoru objevuje velké množství nálezů (konkrétně 24). Na druhou stranu se nesmíme plně nechat zmást tím, jak nám jsou data graficky předkládána. Protože největší množství námi zkoumaných nálezů (43) se objevuje na prostoru, který se táhne od Brna dál na východ a dnes ho nazýváme Vyškovskem. Mezi dnešním Brnem a Vyškovem byla v období LT B1 až LT B2 velmi hustě osídlená oblast.

Co pak znamenají jednotlivé nálezy v odlehlejších regionech? Mohou nám signalizovat oblast širšího osídlení Moravy. Jednotlivé lokality tedy mohou naznačovat menší regionální centra, která spravovala širší, méně osídlené okolí. V oblasti Olomouce, Prostějova, Přerova, Kroměříže, Uherského Hradiště a Hodonína vidíme jednu takovou oblast. V oblasti Břeclavi můžeme uvažovat o dvou a v oblasti Znojma o dvou až třech takových lokalitách.

8.1. Regionální vymezení výskytu jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě
Podobně, jako jsme sledovali typologický vývoj münsingenských spon v garniturách, můžeme se podívat na typologický vývoj i z hlediska geografického rozmístění lokalit na Moravě.

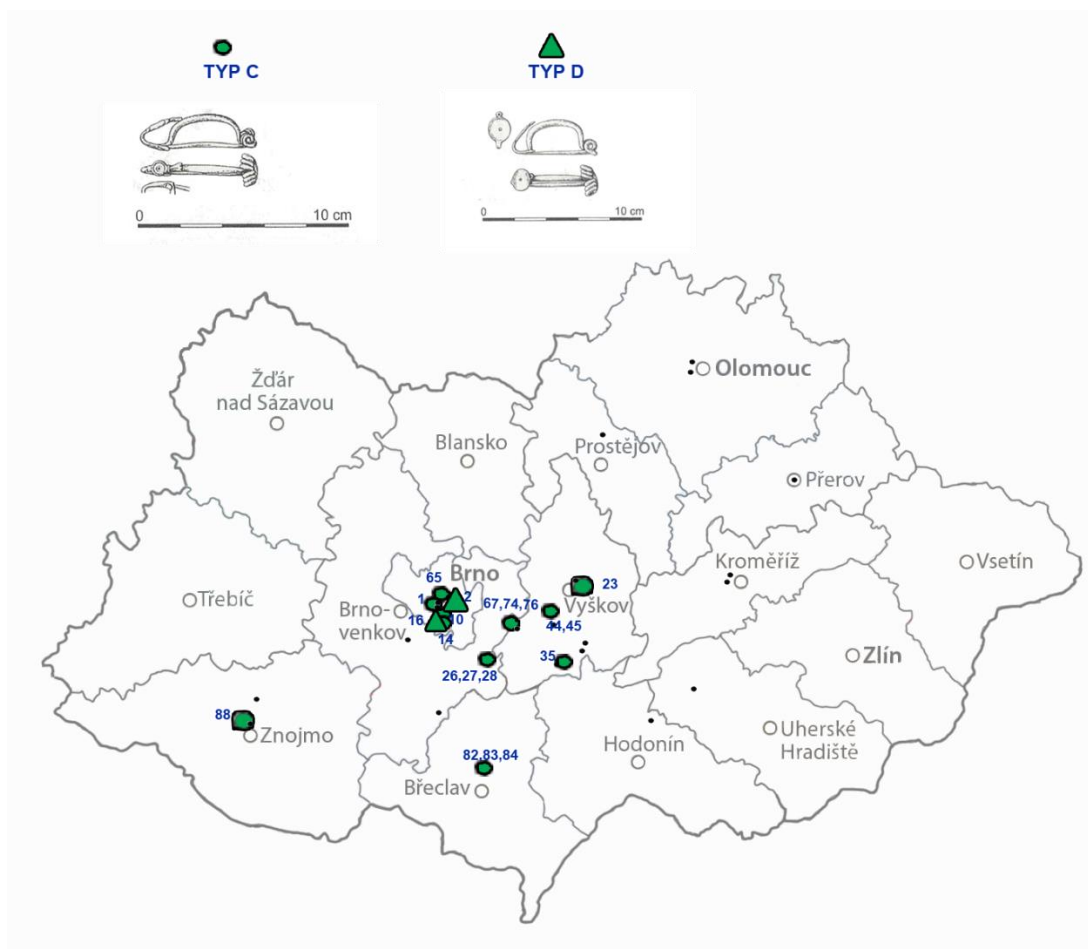
Typ münsingenských spon A nacházíme na třech lokalitách a dvě z nich se nachází v okrese Vyškov, konkrétně směrem na jih od dnešního Vyškova. Jedna z těchto lokalit se pak nachází v jiném regionu, a to na Znojemsku (*obr. 43*). Typ B pak nacházíme také

na Vyškovsku, stále na jih od Vyškova samotného, ale už i směrem na západ, k Brnu (obr. 43).

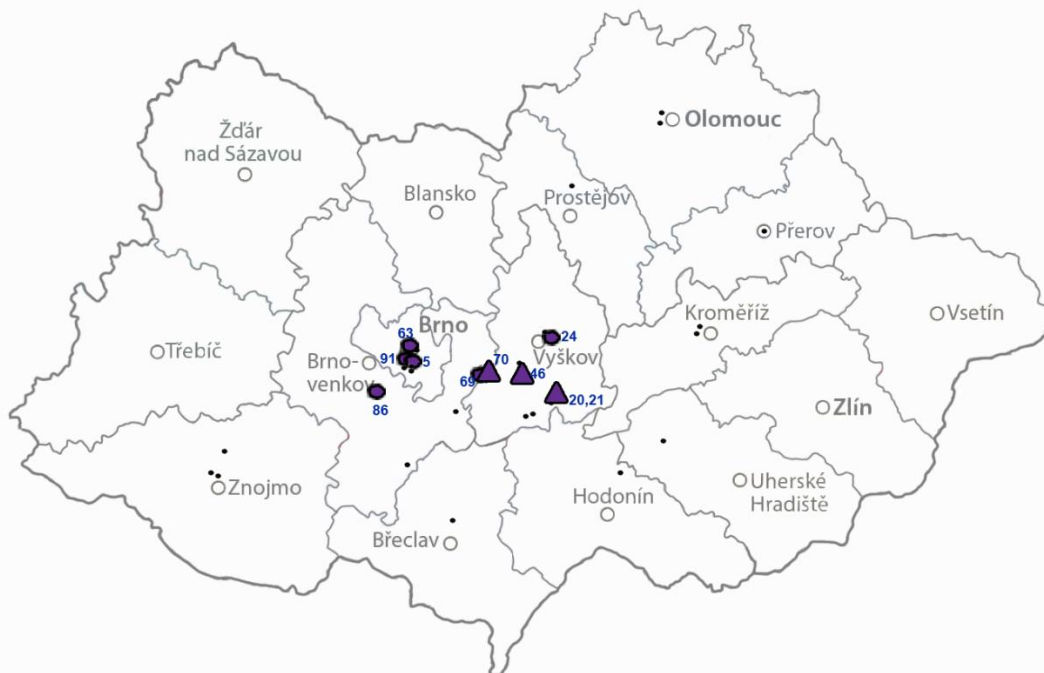
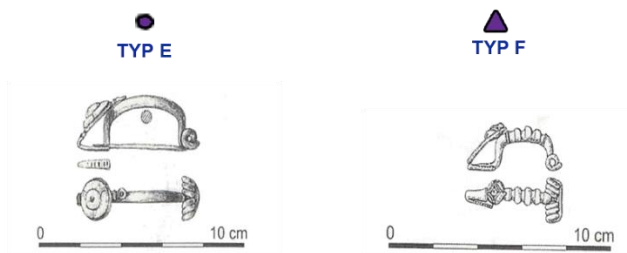
Obr. 43: Zobrazení münsingenských spon typu A a B na mapě Moravy TYP A: 34 Marefy-U Lišek (tab. IV:34), 47 Slavkov u Brna-Pověrníky (tab. VI:47), 90 Únanov-Vinohradský (tab. X:90). TYP B: 40 Pustiměřské Prusy-letišťe (tab. V:40), 75 Holubice (tab. IX:75), 79 Křenovice (tab. IX:79). Zdroj: autorka.

Lokality s nálezy spon typu C nabízí jiný obraz. Nálezy se nachází i v oblasti Vyškovska směrem na západ k Brnu a rozšiřují se i do oblasti současného Brna města a Brna venkova. Jeden nález pak máme i z Břeclavska (obr. 44). Typ D je pak opět méně častější a nacházíme jej pouze v Brně, nálezy máme dokonce jen z oblasti Brna města (obr. 44).

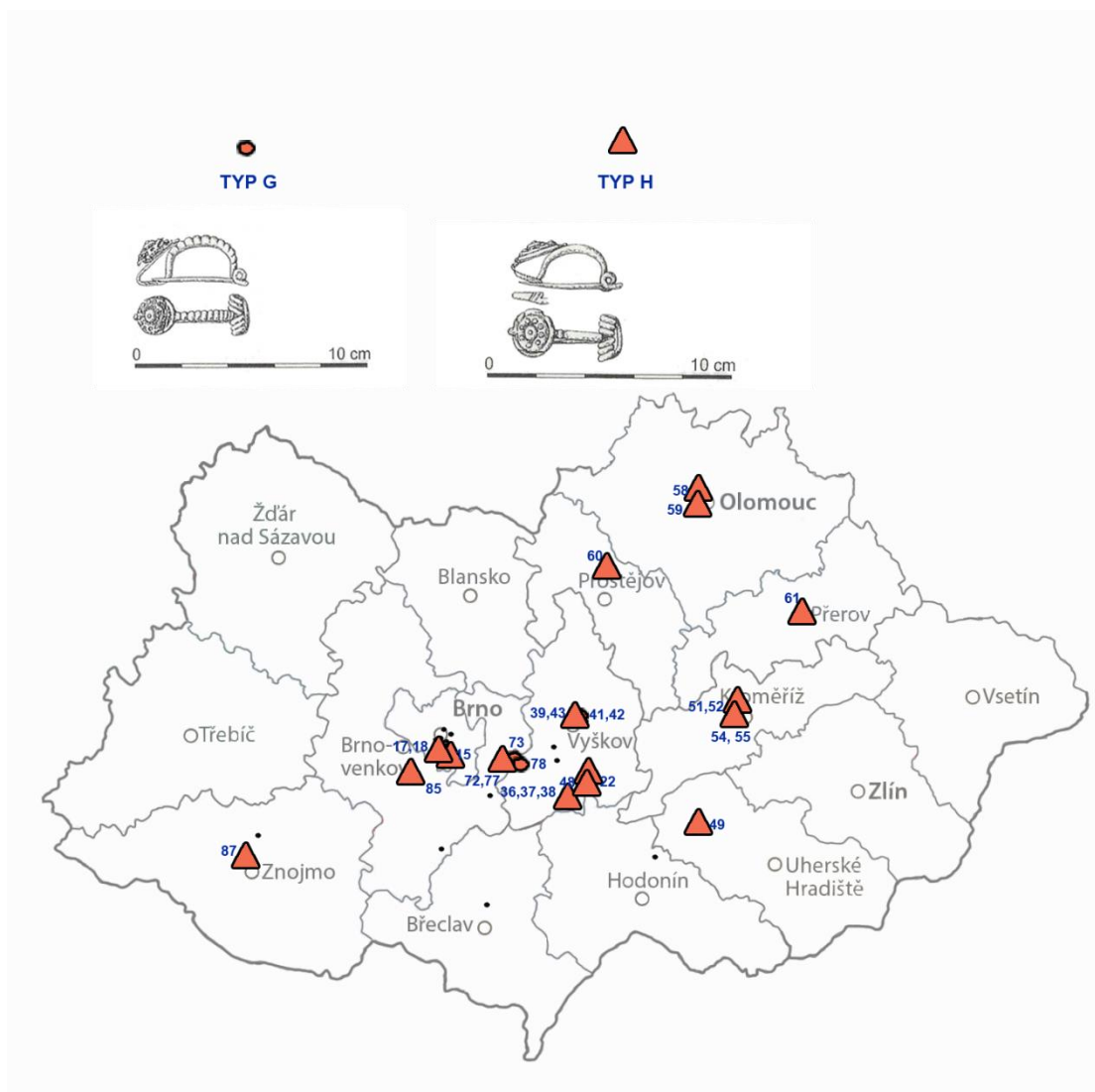
Obr. 44: Zobrazení münsingenských spon typu C a D (zeleně) na mapě Moravy. TYP C: 1 Brno-Bohunice 1 – Hraničky (tab. I:1), 10 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (tab. II:10), 14 Sobotovice (tab. II:14), 23 Hoštice-Sečné louky (tab. III:23), 26—28 Hrušky 2-dům č.p. 122 (tab. III:26,27; tab. IV:28), 35 Marefy-U Lišek (tab. IV:35), 44—45 Rousínovec, obec Rousínov-Kmentova cihelna (tab. V:44,45), 65 Brno-Maloměřice (tab. VIII:65), 67, 74, 76 Holubice (tab. VIII:67; tab. IX:74, 76), 82—84 Příkladky-Obecní pastviny (tab. X:82,83,84), 88 Hluboké Mašůvky-obecní cihelna (tab. X:88). TYP D: 2 Brno-Brněnské Ivanovice 2 – Zandlerova zahrada (tab. I:2), 16 Tikovice (tab. II:16). Zdroj: autorka.

Typ E také převažuje na Brněnsku, v oblasti Brno město i venkov, ale dva nálezy evidujeme i na Vyškovsku (obr. 45). Spony typu F pak naopak nacházíme jenom na Vyškovsku, opět směrem na jih a západ od Vyškova samotného. Celkem evidujeme tři lokality (obr. 45).

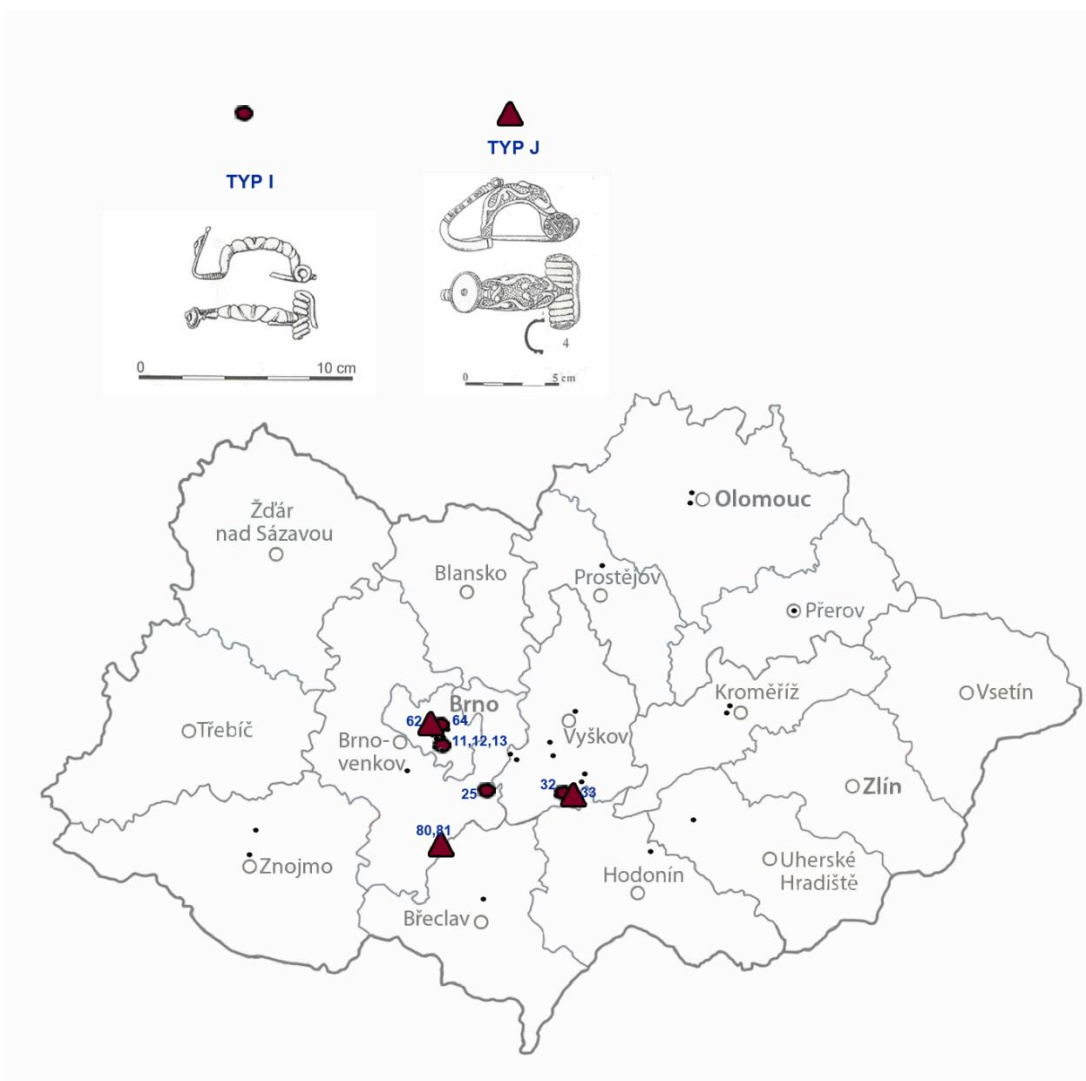
Obr. 45: Zobrazení münsingenských spon typu E a F (fialově) na mapě Moravy. TYP E: 5 Brno-Chrlice 1 – Přední roviny (tab. I:5), 24 Hoštice-Sečné louky (tab. III:24), 63 Brno-Maloměřice (tab. VII:63), 69 Holubice (tab. VIII:69), 86 Dolní Dubňany-Díly za křížem (tab. X:86), 91 Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město), Ul. Kšírova; „Pod Hřbitovem“ (tab. X:91). TYP F: 20–21 Brankovice-Kyniska (tab. III:20,21), 46 Slavkov u Brna-Pověrníky (tab. VI:46), 70 Holubice (tab. VIII:70). Zdroj: autorka.

Podobně jsou do oblasti Vyškova koncentrované i nálezy spon typu G. Tento typ opět nacházíme jen a pouze na lokalitách z území Vyškovska, a to směrem na sever a západ od města Vyškov (obr. 46). Typ H je pak nejrozšířenějším typem münsingenských spon na Moravě. Nálezy se rozprostírají po celém území, jak jsme jej definovali hned na začátku kapitoly. Kromě velmi výrazné koncentrace nálezů na Vyškovsku (pět lokalit), se opět nachází i na Brněnsku (tři lokality) a i v dalších, možná periferních, oblastech jako je Znojensko (jedna lokalita), Uherskohradištsko (jedna lokalita), Kroměřížsko (dvě lokality), Přerovsko (jedna lokalita), Olomoucko (dvě lokality) a Prostějovsko (jedna lokalita) (obr. 46).

Obr. 46: Zobrazení münsingenských spon typu G a H (oranžově) na mapě Moravy. TYP G: 41—42 Pustiměřské Prusy-letišť (tab. V:41,42), 73 Holubice (tab. IX:73), 78 Křenovice (tab. IX:78). TYP H: 6 Brno-Chrlice 2-neznámé místo (tab. I:6), 15 Sobotovice (tab. II:15), 17—18 Tikovice (tab. II:17,18), 22 Brankovice-Kyniska (tab. III:22), 36—38 Marefy-U Lišek (tab. IV:36; tab. V:37,38), 39, 43 Pustiměřské Prusy-letišť (tab. V:39,43), 48 Vícemilice-Baračka (tab. VI:48), 49 Kyjov 4-Nětčice (tab. VI:49), 51—52 Postoupky-intravilán obce (tab. VI:51,52), 54—55 Zlobice – Homole (tab. VI:54; tab. VII:55), 58 Náklo 2-nelokalizováno (tab. VII:58), 59 Slatinice 1-stavba železnice (tab. VII:59), 60 Čelechovice na Hané-stavba železnice (tab. VII:60), 61 Přešov-Předmostí 2-farská zahrada (tab. VII:61), 72, 77 Holubice (tab. VIII:72; tab. IX:77), 85 Dolní Dubňany-Díly za křížem (tab. X:85), 87 Hluboké Mašůvky-obecní cihelna (tab. X:87). Zdroj: autorka.

Spony, které řadíme k typu I, pak nacházíme v razantně menším množství. Těžiště výskytu nálezů se přesunuje do oblasti Brna, kde nacházíme tři lokality v oblasti Brno město a Brno venkov (obr. 47). Posledním definovaným typem je typ J, který stále nacházíme na Brněnsku (dvě lokality), ale jeden nález se objevuje i na Vyškovsku (obr. 47).

Obr. 47: Zobrazení münsingenských spon typu I a J (červeně) na mapě Moravy. TYP I: 11–13 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (tab. II:11,12,13), 25 Hrušky 2-dům č.p. 122 (tab. III:25), 32 Marefy-U Lišek (tab. IV:32), 64 Brno-Maloměřice (tab. VIII:64). TYP J: 33 Marefy-U Lišek (tab. IV:33), 62 Brno-Maloměřice (tab. VII:62), 80–81 Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem (tab. IX:80,81). Zdroj: autorka.

Počet lokalit (celkem) Počet lokalit (Brněnsko) Počet lokalit (Vyškovsko) Počet lokalit (ostatní)

Typ spony

A	3	0	2	1
B	3	0	3	0
C	12	6	4	2
D	2	2	0	0
E	6	4	2	0
F	3	0	3	0
G	3	0	3	0
H	16	3	5	8
I	3	3	0	0
J	3	2	1	0

Tabulka 18: Výskyt typů münsingenských spon na Moravě dle lokalit. Zdroj: autorka.

8.2. Chronologický vývoj výskytu jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě
Podobně, jako jsme sledovali chronologický vývoj münsingenských spon v garniturách, můžeme se podívat i na chronologický vývoj z hlediska geografického rozmístění lokalit na Moravě. Úplně nejstarší, archaický typ münsingenských spon A, nacházíme na třech lokalitách. Jak je již popsáno výše, dvě z nich se nachází v okrese Vyškov a jedna se nachází na Znojemsku. Stejně tak podobně datovaný typ B nacházíme na třech lokalitách a všechny v oblasti Vyškova. Nejstarší oblast výskytu münsingenských spon na Moravě můžeme tedy odhadovat do regionu Vyškovska.

Pro zbytek období LT B1 je pak rozmístění münsingenských spon popsáno v kapitole výše v rámci jednotlivých typů. Z hlediska chronologie nám zbývá vymezit už jen pozdní vývojovou fázi, typ J. Ten naopak oproti typu A a B z Vyškovska spíše mizí. Na Vyškovsku jej nacházíme jen na jedné lokalitě. Münsingenské spony typu J pak ještě nacházíme na jedné lokalitě z Brna města a na jedné z Brna venkova.

8.3. Shrnutí

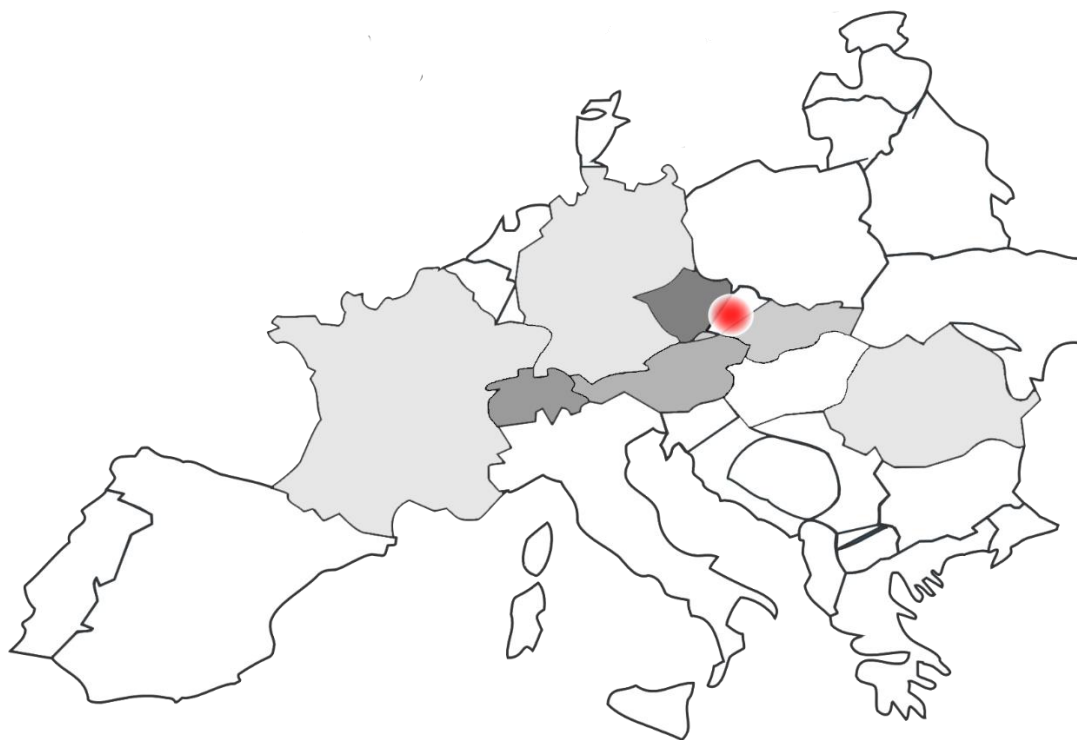
Předkládaná kapitola nám poskytuje určitý pohled na sídla v oblasti Moravy v období LT B1 až LT B2. Nesmíme ale zapomínat, že k závěrům docházíme jen a pouze na základě nálezů z hrobových celků. Nej hustější osídlení bezpochyby naznačuje koncentrace nálezů v oblasti mezi dnešním Brnem a Vyškovem. Významná sídelní oblast se pravděpodobně rozprostírala právě od Brna směrem na jihovýchod k Vyškovu. Naopak žádné nálezy münsingenských spon, a tedy možnou menší hustotu osídlení, evidujeme v oblasti, která se rozprostírá od této spojnice mezi Brnem a Vyškovem na západ a sever. Stejně tak se absence nálezů vztahuje na oblast severní Moravy.

Pro nejstarší nálezy münsingenských spon platí, že je nalézáme především v oblasti Vyškovska, kde můžeme usuzovat na sídelní centrum spjaté se sponami typu A, B. V průběhu fáze LT B1 pak ale nalézáme münsingenské spony nejenom na Vyškovsku, ale i na Brněnsku, a i na dalších, vzdálenějších lokalitách. Pro pozdní chronologický typ J platí opět užší geografický rozptyl nálezů. Nacházíme je na Vyškovsku a Brněnsku.

9. Analogie moravských münsingenských spon v Evropě

Münsingenské spony byly ve fázi LT B1, období, které je pro jejich výskyt typické, používané a rozšířené pravděpodobně ve větší části laténské Evropy. A nutno zdůraznit, že s velkou variabilitou. Z celé práce je zřejmé, že münsingenské spony mají celou řadu variant, zejména co se týče velikosti nebo výzdoby disku i lučíku. To potvrzují právě i zahraniční nálezy a dále rozšiřují naše spektrum představ o tom, jak by měla münsingenská spona vypadat. Ať už se jedná o velmi bohatě zdobené lučíky rostlinnými motivy ze Švýcarska, nebo spony, které mají disk zdobený výplní z červeného skla z Francie či ty, kde je jako vložka v disku použita kost či jantar ze Slovinska (*Müller 1998, 21; Charpy 1998, 214; Guštin 1998, 227*). Proto je i na moravské münsingenské spony potřeba nahlédnout nejenom v lokálním, ale také v evropském kontextu. Jaké analogie tedy můžeme v rámci Evropy k moravským nálezům najít?

Nahlédnutím do odborné literatury na téma münsingenských spon můžeme analogie k moravským sponám najít minimálně v 7 evropských zemích³⁶. Konkrétně se jedná o sousední území, tedy o Čechy, Slovensko nebo Rakousko. Analogie ale nacházíme i dále na západ, v Německu, Švýcarsku a Francii. Ale také dále na východě, v Rumunsku (obr. 48). V rámci analogií v těchto zemích se podařilo identifikovat většinu typů münsingenských spon definovaných v této práci. Analogie chybí pouze ke dvěma typům, a to A a D.

Obr. 48: Země s analogiemi moravským münsingenských spon v Evropě. Tmavší barva znamená více identifikovaných typů. Zdroj: autorka.

Místem pro přirozené hledání analogií jsou samozřejmě Čechy, kde se také podařilo identifikovat nejvíce z definovaných moravských typů münsingenských spon. Jedná se o sedm typů, B, C, E, F, G, H, a I. Příkladem pro analogie k typu B je archaický typ, spony s velmi drobnými disky, který vymezuje Pavel Sankot (*Sankot 2002, 334, obr. 2*). Pro typ C nacházíme analogie například na pohřebišti v Tišicích³⁷ (hrob 15) (*Turek 1997, 254, obr. 12*). Typ E pak nacházíme také v Praze³⁸ (*Hlava 2017, 310, tab. 26*). Analogii k typu F můžeme doložit také z Tišic, konkrétně jde o dva nálezy z hrobu 54³⁹ (*Turek 1997, 262, obr. 20*). Pavel Sankot vymezuje pro Čechy i tyto spony jako spony

³⁶ Je nutné zdůraznit, že tento počet bude pravděpodobně dokonce vyšší. Je reálné, že existují analogické nálezy k moravským münsingenským sponám, které zatím nebyly publikovány nebo byly opomenuty v rámci studované literatury.

³⁷ Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 35 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:35), 82, 83 (Přítluky-Obecní pastviny) (tab. X:82,83).

³⁸ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 5 (Brno-Chrlice 1 – Přední roviny) (tab. I:5).

³⁹ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 46 (Slavkov u Brna–Pověrníky) (tab. VI:46).

se třemi jednoduchými žebry (*Sankot 2002, 335, obr. 3*). Typem, jehož charakteristikou jsou také žebra, ale uzlíkovitá, je typ G, ke kterému analogie v rámci Čech můžeme najít na pohřebišti v lokalitě Kutná Hora, Sedlec⁴⁰ nebo v Praze na pohřebišti v Záběhlicích⁴¹ (*Čížmář – Valentová 1977, 191, obr. 9; Hlava 2017, 313, tab. 29*). Nejrozšířenějším typem münsingenských spon na Moravě je typ H a přirozeně i k tomuto typu nacházíme v Čechách analogie. Obecně se podle Pavla Sankota tyto spony nachází po celém území Čech a jejich typickým znakem je hladký lučík a disk zdobený vybíjenými kroužky (*Sankot 2002, 336, obr. 4*). Posledním typem, ke kterému se podařilo identifikovat analogie v oblasti Čech, je moravský typ I. Ten je typický plastickým lučíkem a opět jej vymezuje i Pavel Sankot ve své práci (*Sankot 2002, 336, obr. 5*). Mezi konkrétní nálezy patří spona z hrobu nalezeného v Nových Dvorech u Kutné Hory⁴² nebo nález z Prahy⁴³ (*Sedláčková – Waldhauser 1987, 188, obr. 28; Hlava 2017, 290, tab. 6*).

Přirozeně analogie k moravským münsingenským sponám nacházíme také na lokalitách v samotném Švýcarsku. Nacházíme zde také celkem čtyři typy, a to C, E, G a I. Typ C můžeme najít v nálezech z hrobů v Münsingen-Rain, a to konkrétně 49⁴⁴ a 68⁴⁵ (*Müller 1998, 33, obr. 5*). Typ E nacházíme na stejné lokalitě ale v hrobě 68⁴⁶ (*Hodson 1968, 105, obr. 31; Bujna 1998, 172*). Stejně tak spona analogická k typu G pochází z naleziště v Münsingen-Rain, ale zde bohužel není možné identifikovat konkrétní místo nálezu⁴⁷ (*Bujna 1998, 172*). Analogii k typu I nacházíme také na lokalitě Münsingen-Rain, a to v nálezu z hrobu 156⁴⁸ (*Charpy 1998, 218, obr. 3, 220, obr. 5*).

Další oblastí, kde jsme identifikovali analogické nálezy, je Rakousko se třemi typy moravských münsingenských spon. Konkrétně se jedná o typ C, G a H. Analogií k typu C, a konkrétně ke sponě katalogového čísla 65, s prstýnkovitým průřezem v disku, je nález ze Steinfeldu v Dolním Rakousku (*Ramsl – Neugebauer 1998, 260, obr. 3, obr. 1*). Pro typ G pak nacházíme analogie v nálezech z pohřebišť v Dürrnbergu⁴⁹ (*Bujna 1998, 172, obr. 1*). Přirozeně i v Rakousku se vyskytuje nejpočetnější moravský typ H, který nacházíme na lokalitě Au am Leithageberige⁵⁰ (*Bujna 1998, 172, obr. 1*).

⁴⁰ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 73 (Holubice) (tab. IX:73).

⁴¹ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 78 (Křenovice) (tab. IX:78).

⁴² Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 25 (Hrušky 2-dům č.p. 122) (tab. III:25), 32 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:32).

⁴³ Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 25 (Hrušky 2-dům č.p. 122) (tab. III:25), 32 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:32).

⁴⁴ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 67 (Holubice) (tab. VIII:67).

⁴⁵ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 76 (Holubice) (tab. IX:76).

⁴⁶ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 63 (Brno-Maloměřice) (tab. VII:63).

⁴⁷ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 73 (Holubice) (tab. IX:73).

⁴⁸ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 33 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:33).

⁴⁹ Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 41, 42 (Pustiměřské Prusy-letiště) (tab. V:41,42).

⁵⁰ Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 6 (Brno-Chrlice 2-neznámé místo) (tab. I:6), 22 (Brankovice-Kyniska) (tab. III:22), 36, 37 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:36; tab. V:37), 39 (Pustiměřské Prusy-letiště) (tab. V:39).

Poslední přirozenou destinací pro hledání analogií k moravským münsingenským sponám je Slovensko. Zde jsme identifikovali celkem dva typy moravských münsingenských spon, typ F a J. Typ J můžeme najít v analogii z hrobu 28 v Dubníku⁵¹ (*Bujna 1989, 327, obr. 30*). K typu F můžeme najít analogii v hrobě 25 z Chotína⁵² (*Bujna 2003, 55, obr. 18; Brežňanová 2014, 176*).

Do západního okruhu zemí, kde bylo možné identifikovat analogie, řadíme také nálezy z Německa a Francie. V německých nálezech můžeme identifikovat typ I moravských münsingenských spon. Konkrétně se jedná o hrobové nálezy z Manchingu⁵³ (hrob 5) (*Bujna 1998, 172*). Ve francouzských nálezech pak identifikujeme typ E, a to konkrétně z nálezů ze Champagne⁵⁴ (*Charpy 1998, 214, obr. 1*).

Analogie ve východní části Evropy nacházíme v Rumunsku. Zde nacházíme pouze po jednom typu. Jedná se o typ C, opět spona s prstýnkovitým průřezem v disku, z lokality Pişcolt⁵⁵ (*Zirra 1998, 154, obr. 22*).

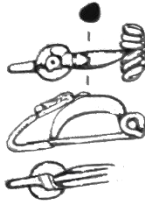
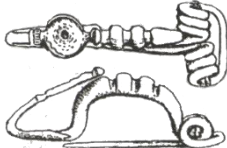
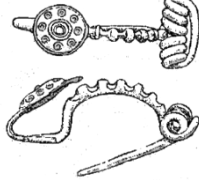
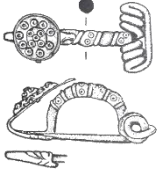
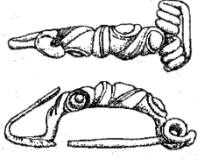
⁵¹ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 80 (Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem) (tab. IX:80).

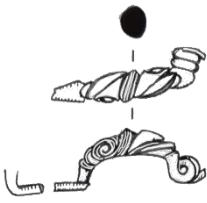
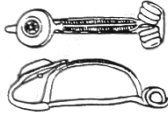

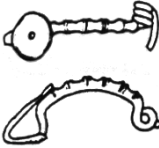
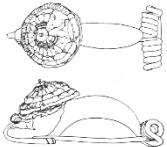
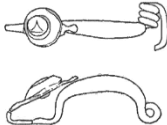
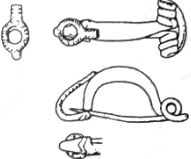
⁵² Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 70 (Holubice) (tab. VIII:70).

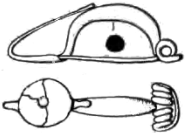

⁵³ Analogické moravské münsingenské spony jsou označeny čísly: 13 (Blučina 4 – Hřbitovní ulice) (tab. II:13), 25 (Hrušky 2-dům č.p. 122) (tab. III:25), 32 (Marefy-U Lišek) (tab. IV:32).

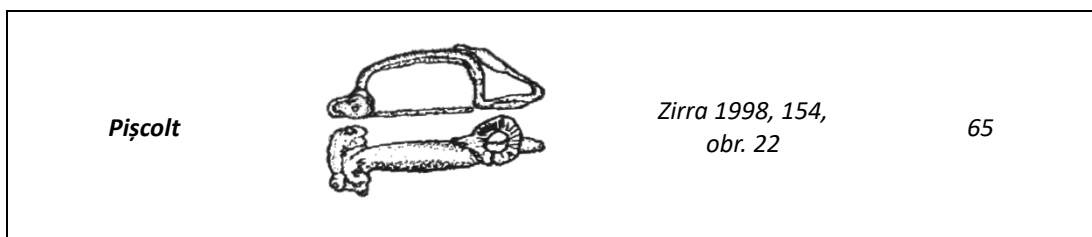
⁵⁴ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 63 (Brno-Maloměřice) (tab. VII:63).

⁵⁵ Analogická moravská münsingenská spona je označena číslem: 65 (Brno-Maloměřice) (tab. VIII:65).

Region/země nálezu	Kresba	Zdroj	Analogie na Moravě (katalogové číslo)
Čechy			
Tišice		Turek 1997, 254, obr. 12	35, 82, 83
Praha		Hlava 2017, 310, tab. 26	5
Tišice		Turek 1997, 262, obr. 20	46
Kutná Hora		Čížmář – Valentová 1977, 191, obr. 9	73
Praha		Hlava 2017, 313, tab. 29	78
Kutná Hora		Sedláčková – Waldhauser 1987, 188, obr. 28	32, 25

Praha		<i>Hlava 2017, 290, tab. 6</i>	32, 25
Švýcarsko			
Münsingen-Rain		<i>Müller 1998, 33, obr. 5</i>	67
Münsingen-Rain		<i>Müller 1998, 33, obr. 5</i>	76
Münsingen-Rain		<i>Bujna 1998, 172, obr. 1</i>	73
Münsingen-Rain		<i>Charpy 1998, 218, obr. 3</i>	33
Münsingen-Rain		<i>Hodson 1968, 105, obr. 31</i>	63
Rakousko			
Steinfeld		<i>Ramsl – Neugebauer 1998, 260, obr. 3, obr. 1</i>	65

Dürrnberg		<i>Bujna 1998, 172, obr. 1</i>	41, 42
Au am Leithageberige		<i>Bujna 1998, 172, obr. 1</i>	6, 22, 36, 37, 39 (a další)
Slovensko			
Dubník		<i>Bujna 1989, 327, obr. 30</i>	80
Chotín		<i>Bujna 2003, 55, obr. 18</i>	20, 21, 70
Německo			
Manching		<i>Bujna 1998, 172</i>	62
Francie			
Champagne		<i>Charpy 1998, 214, obr. 1</i>	63
Rumunsko			

Tabulka 19: Přehled evropských analogií k moravským münsingenským sponám. Zdroj: autorka.

9.1. Porovnání pohřebišť Brno-Maloměřice a Holubice z hlediska garnitur a analogií münsingenských spon

Pohřebišťe v Brně-Maloměřicích a v Holubicích jsou dvě největší moravská pohřebišťe právě z období, které zahrnuje i fázi LT B1, tedy období münsingenských spon. Na každém z pohřebišť bylo nalezeno více než 70 hrobů, pohřebišťe tedy mohou být považována za srovnatelná (Čižmářová 2009, 21). Je tedy přirozené, že i v našem katalogu se nálezy z obou pohřebišť vyskytují a skýtají nám příležitost pro porovnání obou pohřebišť právě z hlediska garnitur, které münsingenské spony obsahují. Do porovnání vstupujeme s předpokladem, že Brno-Maloměřice je to z pohřebišť, na kterém jsou výrazněji zastoupeny předměty původem z mimo moravských regionů. Typicky například švartna z území Čech nebo housenkovité nánožníky z bronzového plechu původem z Karpatské kotliny (Čižmářová 2005, 20). Naopak v Holubicích takovéto nálezy evidujeme velmi výjimečně (Čižmářová 2009, 21).

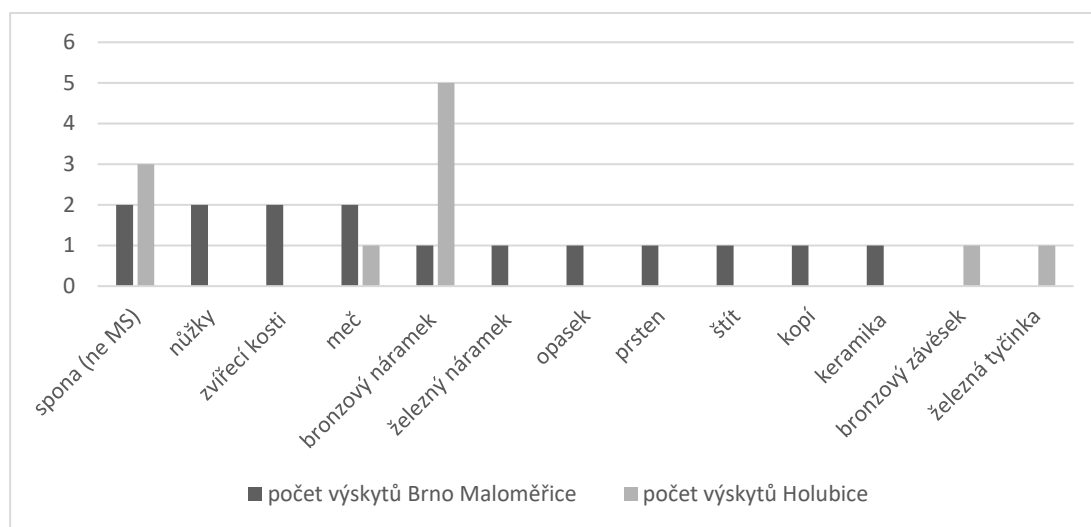
Pokud se podíváme na konkrétní počty nálezů, nejedná se o velmi vysoká čísla. Na pohřebišti v Brně-Maloměřicích byly nalezeny 4 münsingenské spony, ale pouze u 3 bylo možné zkompletovat pohřební výbavu. Pohřebišťe v Holubicích bylo na nálezy münsingenských spon bohatší, a to s 12 exempláři münsingenských spon a se 7 dochovanými hrobovými výbavami. Nálezy s münsingenskými sponami tedy v obou případech tvoří pouze malý vzorek ze všech nálezů.

Z hlediska variant garnitur, které se nám na pohřebišťích dochovaly, můžeme říci, že v Brně-Maloměřicích lehce převažují garnitury „mužské“. Konkrétně v jednom případě hovoříme o variantě 410 a dvakrát o variantě 160. V případě garnitur z Holubic však převažují garnitury „ženské“ – jednou evidujeme variantu 160, jednou 410, dvakrát 430 a dvakrát pak variantu 330.

Nyní se pojdme podívat na případně unikátní předměty v jednotlivých garniturách. Je určitě zajímavé, že se v garniturách na pohřebišti v Brně-Maloměřicích objevují ve dvou pohřebních výbavách variant 410 a 160 železné nůžky, respektive železné kruhy společně se zvířecími kostmi (Čižmářová 2005, 80, 91). Jsou to právě železné nůžky, které ukazují na kontakt se zahraničím, jedná se o artefakt typicky importovaný či inspirovaný artefakty z Karpatské kotliny. Navíc tato kombinace se nikde jinde v garniturách s münsingenskými sponami na Moravě nevyskytuje. Žádné jiné výjimečné předměty z hlediska jejich původu pak v maloměřických garniturách s münsingenskými sponami neevidujeme. A k podobnému závěru lze dojít i v případě garnitur s münsingenskými sponami z Holubic. Zde je nejčastější kombinací münsingenská spona s bronzovým náramkem či náramky, v jednom případě

s bronzovou sponou s malou kuličkou na patce. V jednom případě se pak objevuje bojovnícká garnitura 160, a to tedy včetně meče (Čížmářová 2009, 75). Všechno jsou to však předměty, které bychom v těchto garniturách očekávali (obr. 49).

Zajímavé jsou však některé předměty z garnitur z hlediska chronologie. V Brně-Maloměřicích totiž v hrobové výbavě se sponou s katalogovým číslem 62 nacházíme také puklicovitý náramek a se sponou číslo 64 sponu s velkou kuličkou na patce (Čížmářová 2005, 80, 91). Technologie lití puklic má datační potenciál, poprvé se totiž objevuje až v období LT B2. Znamená to tedy, že náramek, který se objevuje v této garnituře, byl vyroben až ve fázi LT B2, a tedy nejdříve v tomto období mohl být s pohřbeným uložen. Že se jedná o relativně mladší hrob, nám v tomto případě potvrzuje i münsingenská spona, která do garnitury náleží. V rámci typologie moravských münsingenských spon používané v této práci ji řadíme pod typ J, tedy mezi pozdní typ, který je také právě s obdobím LT B2 spjatý. Pro fázi LT B2 je typická také spona s velkou kuličkou na patce. Opět nám tedy spojuje maloměřický hrob, který tento artefakt obsahuje, s fází LT B2. Münsingenská spona číslo 64 z hlediska zařazení do variant není pozdní, je zařazena do typu I. Mohla se však samozřejmě do hrobové výbavy dostat později. Na pohřebišti v Holubicích žádné chronologicky citlivé předměty v garniturách nenevidujeme.

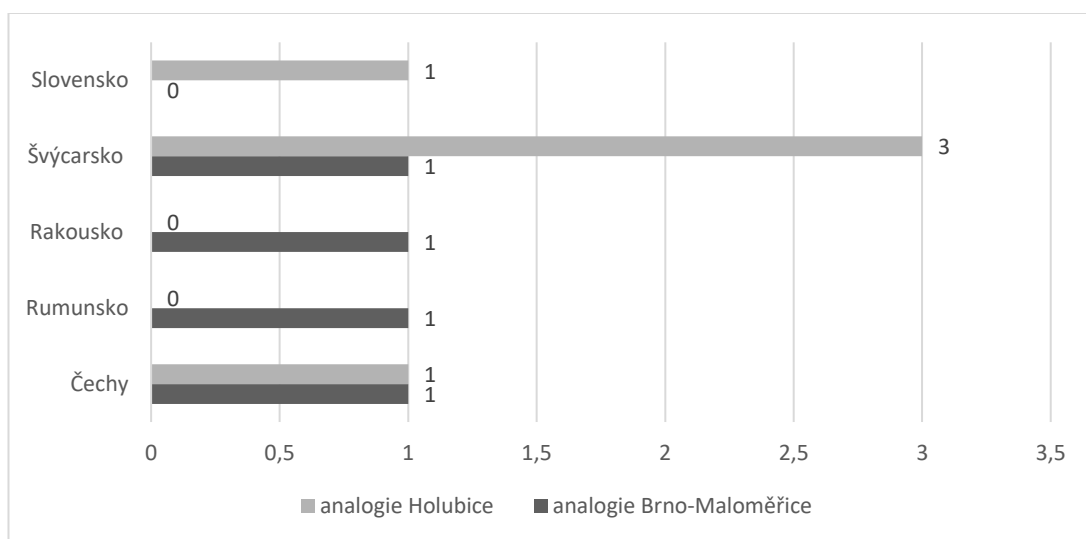

Obr. 49: Předměty z garnitur podle počtu výskytů na pohřebišti v Brně-Maloměřicích a Holubicích.
Zdroj: autorka.

Poslední kategorií artefaktů, na které jsme se v porovnání obou pohřebišť zaměřili, jsou samotné münsingenské spony, konkrétně jejich analogie⁵⁶ mimo Moravu. Hned 2 spony z Brna-Maloměřic mají své analogie dále v Evropě. Ke sponě s číslem 65 se podařilo dohledat analogie hned ve 3 dalších regionech, v Čechách, v Rakousku a v Rumunsku (Čížmářová 2005, 96, 213). Ke sponě s číslem 63 jsme pak analogii našli přímo ve Švýcarsku nebo Francii (Čížmářová 2005, 87, 202). Podobně na analogie bohaté jsou ale také spony z Holubic. Hned u 5 z nich se podařilo najít analogie v dalších evropských zemích či regionech. Spony s čísly 67, 73 a 76 mají analogie ve

⁵⁶ Podrobně se analogiím věnujeme v kapitole 9.

Švýcarsku (Čižmářová 2009, 72, 144, 75, 149, 78, 154). V Čechách má analogii spona pod číslem 73 (Čižmářová 2009, 144, 75). Konečně na Slovensku má analogii spona s číslem 70 (obr. 50) (Čižmářová 2009, 74, 147).

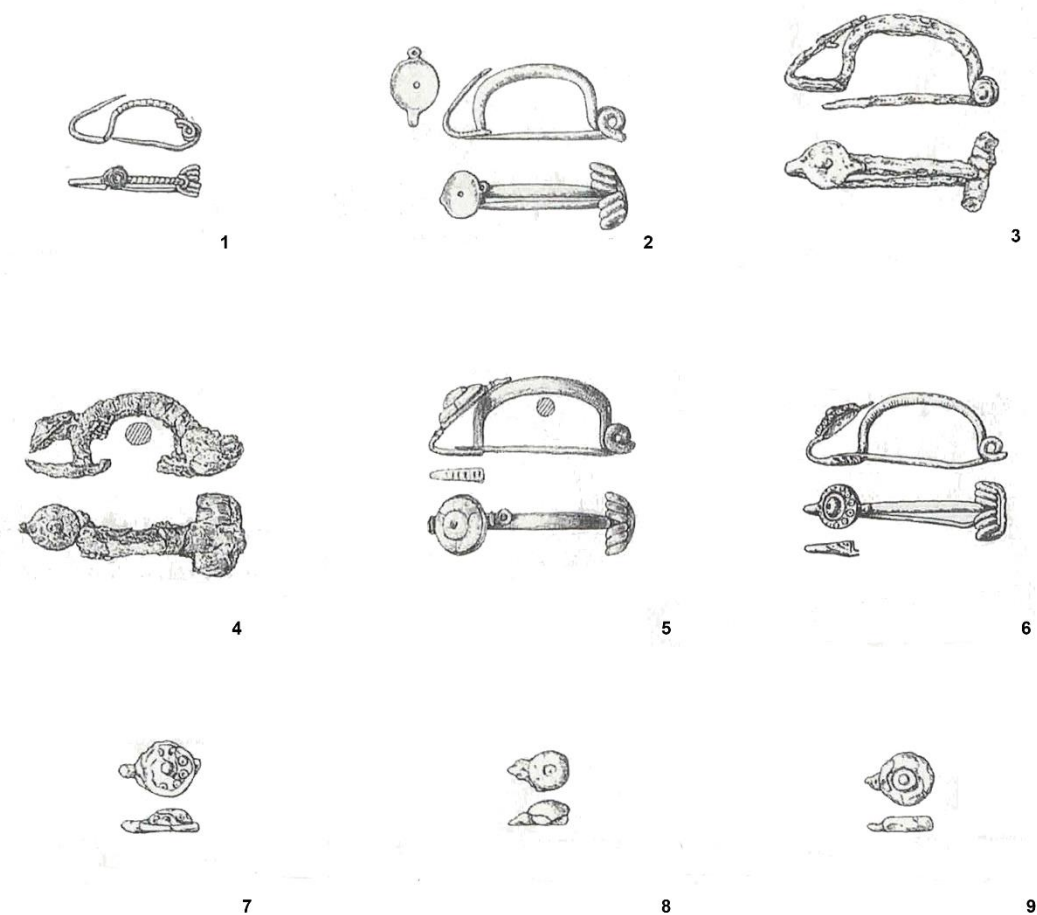

Obr. 50: Analogie ke sponám z pohřebiště Brno-Maloměřice a Holubice. Zdroj: autorka.

Různé evropské analogie k münsingenským sponám nalezeným v Brně-Maloměřicích byly jistě očekávatelné. Ale vcelku překvapivá je šíře analogií, které nacházíme na pohřebišti v Holubicích. Tam jsme spíše očekávali münsingenské spony bez analogií. Místo toho nacházíme dosah analogických spon skrze většinu zemí, kde se analogie podařilo dohledat v rámci celého souboru moravských münsingenských spon.

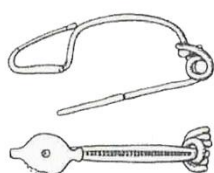
10. Přehled moravských münsingenských spon

0 10 cm

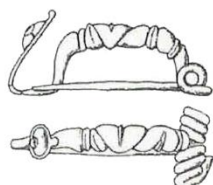

Tab. I. 1 Brno-Bohunice 1 – Hraničky (podle: Čižmářová 2011, tab. 3:3). 2 Brno-Brněnské Ivanovice 2 – Zandlerova zahrada (podle: Čižmářová 2011, tab. 4:15). 3 Brno-Horní Heršpice I – Na Františku (podle: Čižmářová 2011, tab. 5:7). 4 Brno-Chrlice 1 – Přední roviny (podle: Čižmářová 2011, tab. 9:15). 5 Brno-Chrlice 1 – Přední roviny (podle: Čižmářová 2011, tab. 9:17). 6 Brno-Chrlice 2 – neznámé místo (podle: Čižmářová 2011, tab. 8:9). 7 Bedřichovice – Malá Pole (podle: Čižmářová 2011, tab. 21:9). 8 Bedřichovice – Malá Pole (podle: Čižmářová 2011, tab. 21:10). 9 Bedřichovice – Malá Pole (podle: Čižmářová 2011, tab. 21:11).

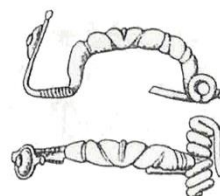
0 10 cm

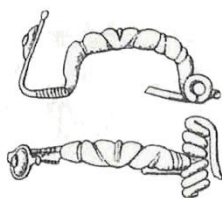
10

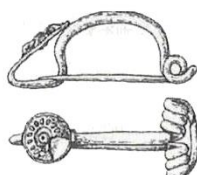
11

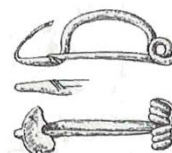
12

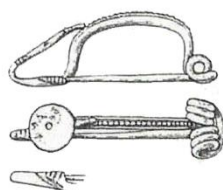
13

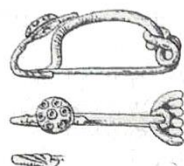
14

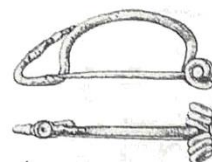
15

16

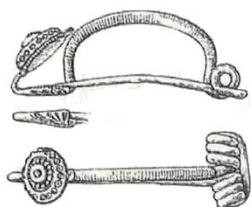

17

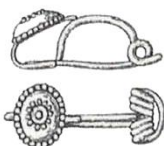

18

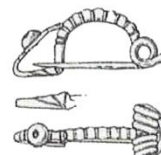
Tab. II. 10 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (podle: Čižmářová 2011, tab. 30:1). 11 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (podle: Čižmářová 2011, tab. 30:3). 12 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (podle: Čižmářová 2011, tab. 30:4). 13 Blučina 4 – Hřbitovní ulice (podle: Čižmářová 2011, tab. 30:5). 14 Sobotovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 50:4). 15 Sobotovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 50:8). 16 Tikovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 55:1). 17 Tikovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 55:3). 18 Tikovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 55:4).

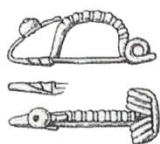
19

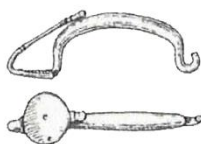
20

21

22

23

24

25

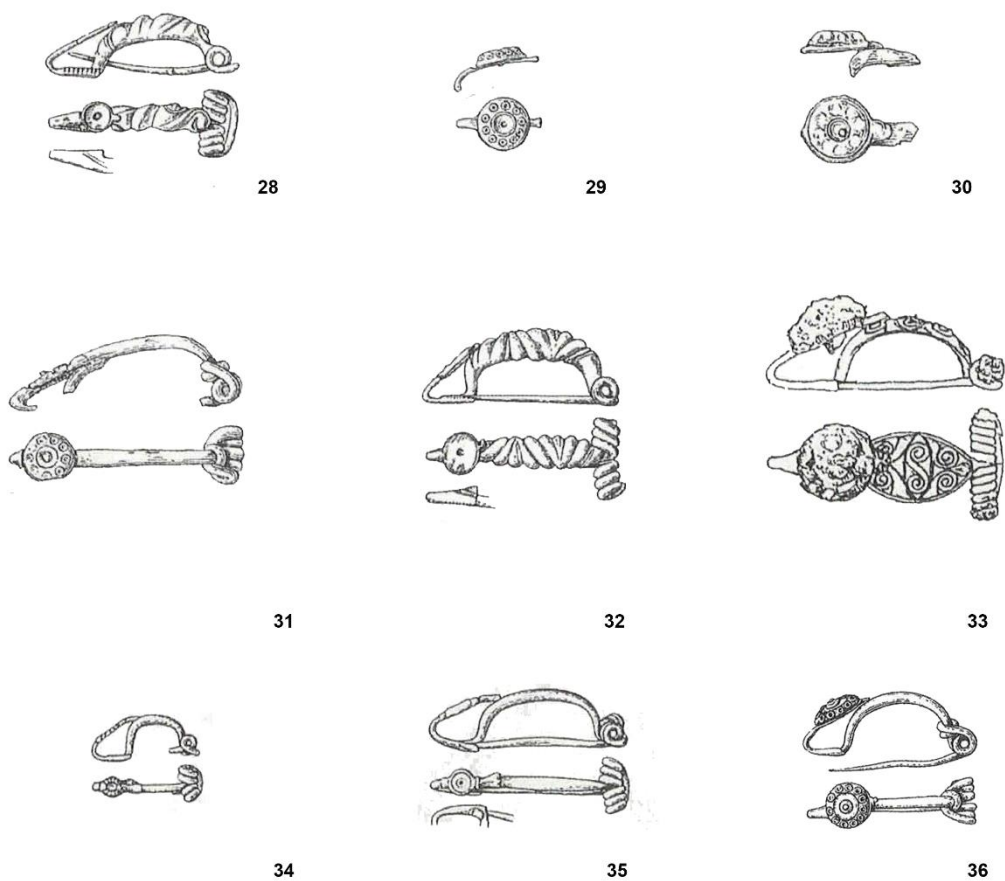
26

27

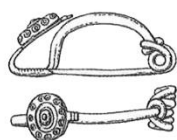
Tab. III. 19 Tikovice (podle: Čižmářová 2011, tab. 55:5). 20 Brankovice-Kyniska (podle: Čižmářová 2013, tab. 14:6). 21 Brankovice-Kyniska (podle: Čižmářová 2013, tab. 14:7). 22 Brankovice-Kyniska (podle: Čižmářová 2013, tab. 14:8). 23 Hoštice-Sečné louky (podle: Čižmářová 2013, tab. 18:3). 24 Hoštice-Sečné louky (podle: Čižmářová 2013, tab. 19:6). 25 Hrušky 2-dům č.p. 122 (podle: Čižmářová 2013, tab. 20:1). 26 Hrušky 2-dům č.p. 122 (podle: Čižmářová 2013, tab. 20:4). 27 Hrušky 2-dům č.p. 122 (podle: Čižmářová 2013, tab. 20:5).

0 10 cm

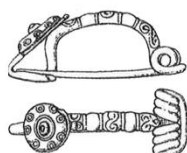

Tab. IV. 28 Hrušky 2-dům č.p. 122 (podle: Čižmářová 2013, tab. 20:7). 29 Kloboučky-Pod Loučkami (podle: Čižmářová 2013, tab. 21:3). 30 Kloboučky-Pod Loučkami (podle: Čižmářová 2013, tab. 21:4). 31 Kloboučky-Pod Loučkami (podle: Čižmářová 2013, tab. 21:5). 32 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 32:2). 33 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 32:13). 34 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 37:15). 35 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 37:17). 36 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 38:1).

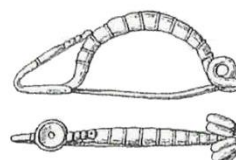
0 10 cm

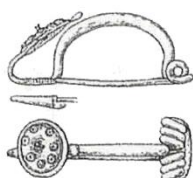
37

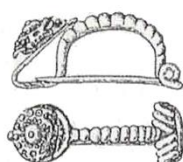
38

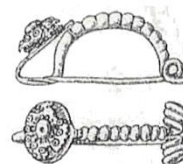
39

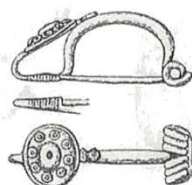
40

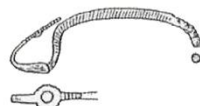
41

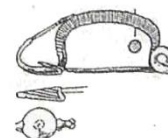
42

43

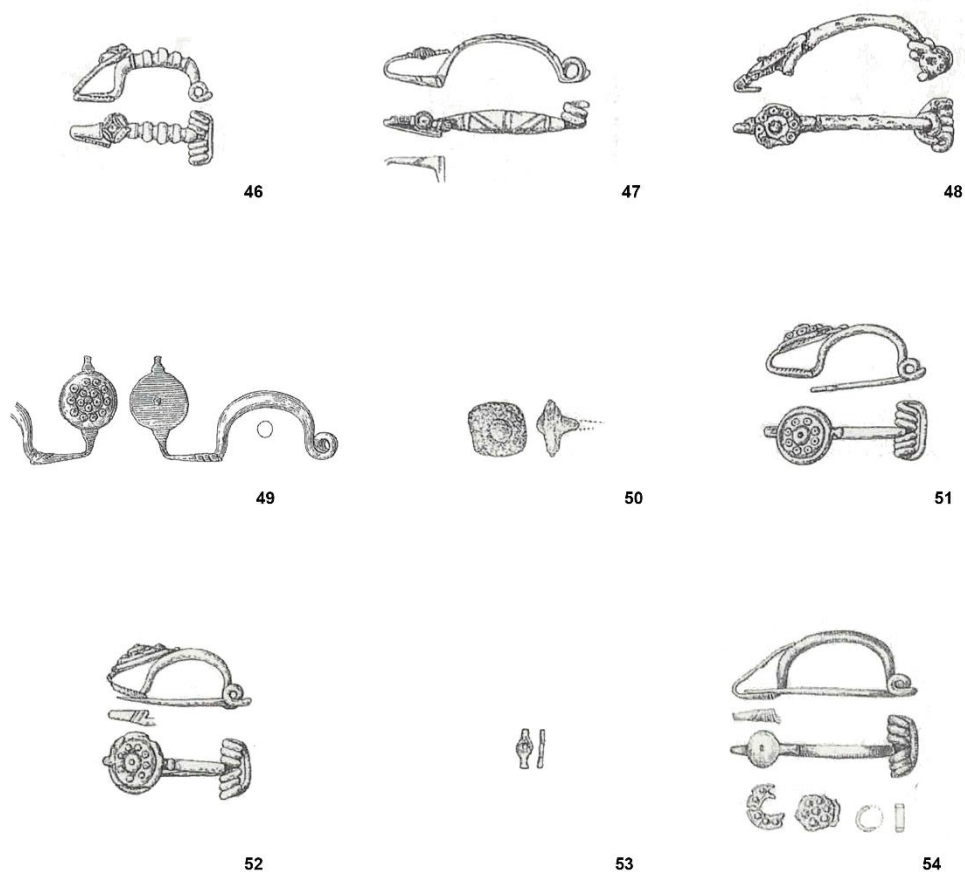
44

45

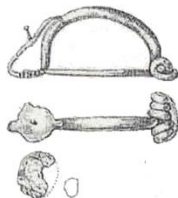
Tab. V. 37 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 38:2). 38 Marefy-U Lišek (podle: Čižmářová 2013, tab. 38:3). 39. Pustiměřské Prusy-letišťe (podle: Čižmářová 2013, tab. 48:5). 40 Pustiměřské Prusy-letišťe (podle: Čižmářová 2013, tab. 48:6). 41 Pustiměřské Prusy-letišťe (podle: Čižmářová 2013, tab. 49:10). 42 Pustiměřské Prusy-letišťe (podle: Čižmářová 2013, tab. 49:11). 43 Pustiměřské Prusy-letišťe (podle: Čižmářová 2013, tab. 49:13). 44 Rousínovec, obec Rousínov-Kmentova cihelna (podle: Čižmářová 2013, tab. 50:6). 45 Rousínovec, obec Rousínov-Kmentova cihelna (podle: Čižmářová 2013, tab. 51:2).

0 10 cm

Tab. VI. 46 Slavkov u Brna-Pověrníky (podle: Čižmářová 2013, tab. 52:4). 47 Slavkov u Brna-Pověrníky (podle: Čižmářová 2013, tab. 55:6). 48 Vícemilice-Baračka (podle: Čižmářová 2013, tab. 56:13). 49 Kyjov 4 – Nětčice (podle: Čižmářová 2017, tab. 4:11). 50 Mistrín, obec Svatobořice Mistrín-"Trávníky za kostelem" (podle: Čižmářová 2017, tab. 12:11). 51 Postoupky-intravilán obce (podle: Čižmářová 2017, tab. 43:10). 52 Postoupky-intravilán obce (podle: Čižmářová 2017, tab. 43:9). 53 Postoupky-intravilán obce (podle: Čižmářová 2017, tab. 43:11). 54 Zlobice-Homole (podle: Čižmářová 2017, tab. 46:9).

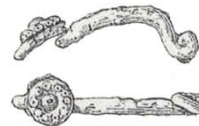
0 10 cm

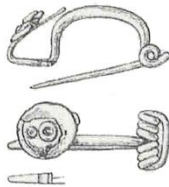
55

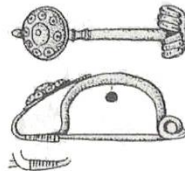
56

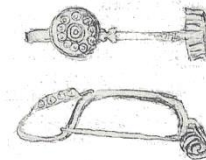
57

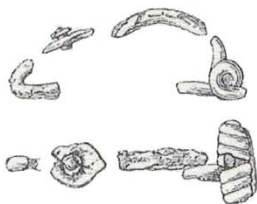
58

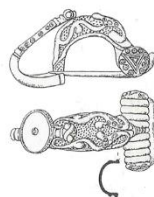
59

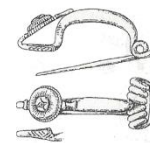
60

61

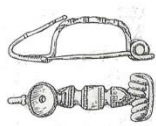
62

63

Tab. VII. 55 Zlobice-Homole (podle: Čižmářová 2017, tab. 46:10). 56 Zlobice-Homole (podle: Čižmářová 2017, tab. 46:8). 57 Zlobice-Homole (podle: Čižmářová 2017, tab. 46:13). 58 Náklo 2 – nelokalizováno (podle: Čižmářová 2017, tab. 51:3). 59 Slatinice 1 – stavba železnice (podle: Čižmářová 2017, tab.53:6). 60 Čelechovice na Hané-stavba železnice (podle: Čižmářová 2017, obr. 31:7). 61 Přerov–Předmostí 2 – farská zahrada (podle: Čižmářová 2017, tab. 72:2). 62 Brno-Maloměřice (podle: Čižmářová 2005, tab. 64:4), 63 Brno-Maloměřice (podle: Čižmářová 2005, tab. 72:4).

0 10 cm

64

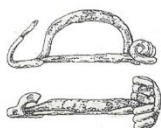
65

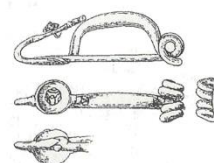
66

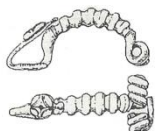
67

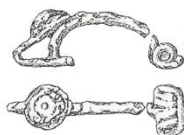
68

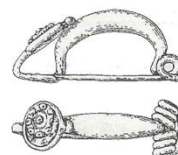
69

70

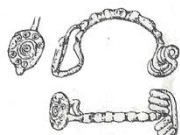
71

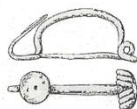
72

Tab. VIII. 64 Brno-Maloměřice (podle: Čižmářová 2005, tab. 77:9). 65 Brno-Maloměřice (podle: Čižmářová 2005, tab. 83:4). 66 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 3:12). 67 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 21:12). 68 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 21:15). 69 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 21:11). 70 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 24:10). 71 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 25:4). 72 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 25:12).

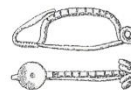
0 10 cm

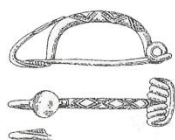
73

74

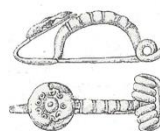
75

76

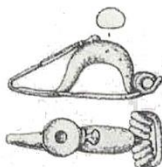
77

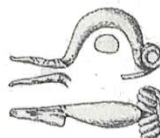
78

79

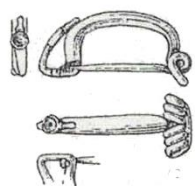
80

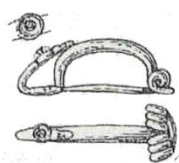
81

Tab. IX. 73 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 26:3). 74 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 28:8). 75 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 31:2). 76 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 31:3). 77 Holubice (podle: Čižmářová 2009, tab. 31:1) 78 Křenovice (podle: Čižmářová 2009, tab. 35:10). 79 Křenovice (podle: Čižmářová 2009, tab. 36:4). 80 Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem (podle: Čižmářová 2019, tab. 24:9). 81 Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem (podle: Čižmářová 2019, tab. 24:10).

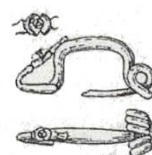
0 10 cm

82

83

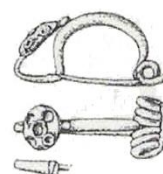
84

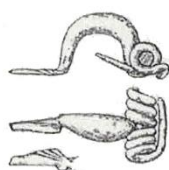
85

86

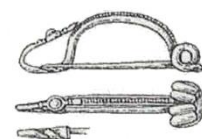
87

88

Bez ilustrace.

89

90

Bez ilustrace.

91

Tab. X. 82 Příkladky-Obecní pastviny (podle: Čížmářová 2019, tab. 35:3). 83 Příkladky-Obecní pastviny (podle: Čížmářová 2019, tab. 33:6). 84 Příkladky-Obecní pastviny (podle: Čížmářová 2019, tab. 33:7). 85 Dolní Dubňany-Díly za křížem (podle: Čížmářová 2019, tab. 39:8). 86 Dolní Dubňany-Díly za křížem (podle: Čížmářová 2019, tab. 39:7). 87 Hluboké Mašůvky-obecní cihelna (podle: Čížmářová 2019, tab. 40:3). 88 Hluboké Mašůvky-obecní cihelna (podle: Čížmářová 2019, tab. 40:4). 89 Miroslav-intravilán obce (podle: Čížmářová 2019). 90 Únanov-Vinohradský (podle: Čížmářová 2019, tab. 43:8). 91 Brno – k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město, Ul. Kšírova (podle: Zubalík 2021).

Závěr

Předkládaná práce se zabývá problematikou münsingenských spon na Moravě. V jejím rámci vznikl katalog münsingenských spon z pohřebišť na moravském území, který aktuálně čítá 91 položek. Každá jedna položka, spona, je zpravidla vybavena obrazovou dokumentací, slovním popisem, nechybí informace o garniturách a samozřejmě o místě nálezu. Všechna data, která se o zkoumaných sponách podařilo zjistit, byla v předchozích kapitolách souhrnně popsána a analyzována. Povedlo se nám však zodpovědět všechny otázky a naplnit cíle, které jsme si vytyčili na počátku této práce?

Pro přehlednost se pojdme podívat o jaké otázky či cíle se jednalo.

1. Definovat znaky typické pro münsingenské spony na Moravě.

Systematickým zhodnocením jednotlivých münsingenských spon v katalogu se podařilo definovat typické znaky. Podrobně se jim věnuje kapitola 5. Na tomto místě můžeme shrnout, že ačkoliv většina jejich typických znaků se v průběhu času mění, je několik definujících charakteristik, které zůstávají postupem času spíše stabilní. Jedná se především o zdobení disku, kde převládá zdobení vložkou z jiného materiálu, nejčastěji pak v doprovodu dalších výzdobných motivů, především kruhů v podobě vybíjených kroužků. Dalším poměrně stabilním znakem je vinutí a tětíva. Vinutí v drtivé většině případů můžeme popsat jako 3+3 a tětíva je většinou vnější.

2. Definovat typy/varianty münsingenských spon na Moravě.

Díky tomu, že jsme byli schopni definovat typické znaky pro münsingenské spony na Moravě, dokázali jsme následně rozlišit jednotlivé typy münsingenských spon. V kapitole 5 je tak možné najít 10 jednotlivých typů od typu A po typ J. Kapitola zachycuje proměny jednotlivých typů od malých, jemně zdobených spon s velmi drobnými disky, až po masivní spony s výrazným diskem, lučíkem a plastickým zdobením. Nejčastěji se vyskytují typy C a H. U typu C se stabilizuje jeden z klíčových znaků, a to vinutí 3+3, a objevuje se poprvé ladný smyčcovitý nebo souměrně obloukovitý lučík. Nejrozšířenějším typem münsingenských spon na Moravě je pak typ H, který jsme definovali hladkým smyčcovitým lučíkem, vinutím 3+3, vnější tětívou a diskem, který je zdobený vložkou z jiného materiálu a objevují se další doprovodné kruhové motivy, vybíjené kroužky.

3. Analyzovat kontext výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska chronologie.

Skrze znaky münsingenských spon na Moravě a jejich rozdělení na jednotlivé typy se dostáváme také k jejich dělení z hlediska chronologie. Většinou se münsingenské spony, a to platí i pro území Moravy, vyskytují po celou fázi LT B1 až do fáze LT B2 ve většině typů. Dvě výjimky se však povedlo zachytit. Jako relativně nejstarší, archaický typ, byl definován typ A a B. A naopak jako relativně nejmladší se povedlo definovat typ J, který již bývá spojován s obdobím LT B2.

4. Definovat varianty garnitur, ve kterých se münsingenské spony nacházejí.
5. Analyzovat kontexty výskytu jednotlivých typů/variant münsingenských spon z hlediska garnitur.

Cíle práce číslo 4 a 5 nás přivádějí ke kapitole 7, která se věnuje garniturám, ve kterých se münsingenské spony na Moravě vyskytují. V rámci této kapitoly přicházíme spíše s obecnými závěry. Totiž, že münsingenské spony na Moravě se vyskytují ve většině variant garnitur. Převažují ty, které definujeme jako ženské. Ale můžeme je poměrně běžně najít i v garniturách, které jsou přisuzovány mužům, a to dokonce bojovníkům.

6. Vymezit regionální výskyt jednotlivých typů/variant münsingenských spon na Moravě.

Regionálnímu vymezení jednotlivých typů münsingenských spon na Moravě se věnuje kapitola číslo 8. Poměrně detailně se věnuje geografickému vymezení všech nálezů. Nálezy nám vcelku jednoznačně vymezují těžišťe sídelní oblasti v období výskytu münsingenských spon – a to jako oblast střední, jižní a jihovýchodní Moravy. Převažují zejména regiony Brněnska a Vyškovska, kde nacházíme nejvíce pohřebišť. Zajímavým výkyvem v zásadnějším rozšíření nálezů münsingenských spon i mimo tuto oblast je rozšíření typu H, který se objevuje i v okolních regionech.

V rámci zpracování veškerých dat, která se podařilo o münsingenských sponách na Moravě zjistit, jsme zodpověděli všechny otázky či cíle, které jsme si definovali hned na počátku bádání. Některé však méně jednoznačně, než jsme čekali. A to především ve vztahu k výskytu münsingenských spon v jednotlivých garniturách, případně propojení některých specifických typů spon s jednotlivými garniturami.

Seznam zdrojů

- BELTZ, R. 1911: Die Latènefibeln. Zeitschrift für Ethnologie 43, 664—817, 930—943.
- BUJNA, J. 1989: Das Latènezeitliche Gräberfelder Bei Dubník I. Slovenská archeológia 37, 245—354.
- BUJNA, J. 1998: Münsingen-Rain und die Keltische Gräberfelder im mittlern Donaugebiet. Kontakte nim Spigel des fruhatènzeitlichen Fundmaterials. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.–12. Oktober 1996, Bern, 271—204.
- BREZŇANOVÁ, G. 2014: Odras diaľkových kontaktov v inventárilatènských hrobov z Chotína. In: Čižmářová, J. (ed.): Moravské křižovatky Střední Podunají mezi pravěkem a historií. 2014. Brno.
- BUJNA, J. 2003: Spony z keltských hrobov bez výzbroje z územia Slovenska. Typovo-chronologické triedenie LTB—a C1 spôn. Slovenská archeológia 51, 39—102.
- ČIŽMÁŘ, M. – VALENTOVÁ, J. 1977: Keltská pohřebiště na Čáslavsku a Kutnohorsku. Archeologické rozhledy 29, 178—196.
- ČIŽMÁŘOVÁ, H. 2021: Skleněné šperky doby laténské na Moravě a ve Slezsku. [Disertační práce.] Opava. Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2005: Keltské pohřebiště v Brně-Maloměřicích. Brno.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2009: Keltská pohřebiště z Holubic a Křenovic. Brno.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2011: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Brno-město a Brno-venkov. Brno.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2013: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Blansko a Vyškov. Brno.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2017: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Hodonín, Kroměříž, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov, Uherské Hradiště a Zlín. Brno.
- ČIŽMÁŘOVÁ, J. 2019: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Břeclav a Znojmo. Brno.
- GUŠTIN, M. 1998: Bemerkung zu einigen alpinen Fibelformen. Die beiden Scheibenfussfibeln mit geperleten Bügel aus Grab 130 von Münsingen Rain. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.–12. Oktober 1996, Bern, 227—232.
- Historie města Vyškova. O Vyškově. Město Vyškov. Vyškov 2008 [online]. [cit. 2023–03–03]. Dostupné na <https://www.vyskov-mesto.cz/historie-mesta-vyskova/d-1067582>
- HLAVA, M. 2017: Laténská pohřebiště v Praze. Nálezy do roku 1981. Praha.
- HODSON, F.R. 1968: The La Tène Cemetery at Münsingen-Rain: Catalogue and relative Chronology. Bern.
- CHARPY, J. J. 1998: Comparaison entre les fibules de Münsingen du site éponyme et celles de Champagne. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des

Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.—12. Oktober 1996, Bern, 213—226.

- KIRK, 2013: Morava na mapě Česka po roce 1920 [online]. [cit. 2023–03–03]. Dostupné na <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=29891682>
- MRÁZEK, I. 1996: Drahé kameny v pravěku Moravy a Slezska. Brno.
- MÜLLER, F. 1998: Keltische Archäologie im Kanton Bern. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.—12. Oktober 1996, Bern, 11—22.
- Počet obyvatel v obcích k 1.1.2022. Katalog produktů. Český statistický úřad 2022 [online]. [cit. 2023–03–03]. Dostupné na <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>
- RAMSL, P. C. – NEUGEBAUER J. W. 1998: Die frühlaténezeitliche, birituelle Nekropole von Pottenbrunn. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.—12. Oktober 1996, Bern, 255—264.
- SANKOT, P. 1998: „Münsinger Fibeln“ aus den Gräberfeldern Böhmens. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.—12. Oktober 1996, Bern, 205—212.
- SANKOT, P. 2002: Zur Problematik des Kunsthandwerkes und der Werkstattbeziehungen in Böhmen während der Früh – bis Mittellatènezeit. In: Dobiát, C. – Sievers, S. – Stöllner, T.: Wirtschaftsarchäologie im ostkeltischen Raum. Akten des Internationalen Kolloquiums in Hallein/Bad Dürrnberg vom 7. bis 11. Oktober 1998, 331—348.
- SEDLÁČKOVÁ, H. – WALDHAUSER, J. 1987: Laténská pohřebiště ve středním Polabí, okr. Nymburk. Památky archeologické 78, 134—240.
- SKLENÁŘ, J. 1992: Archeologický slovník. Část 2., Kovové artefakty. 1., Pravěk a raný středověk. Praha.
- STÄHLI, B. 1977: Die Latènegräber von Bern-Stadt. Seminar für Urgeschichte. Bern.
- TUREK, J. 1997: Laténské pohřebiště v Tišicích, okr. Mělník. Předběžná zpráva o výzkumu v roce 1996. Archeologie ve středních Čechách 1, 237—262.
- VENCLOVÁ, N. (ed.) 2008: Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská, Praha.
- WALDHAUSER, J. 1987: Keltische Gräberfelder in Böhmen. Dobrá Voda und Letky sowie Radovesice, Stránce und Tuchomyšl. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 68. 25—179.
- ZIRRA, V. V. 1998: Die relative Chronologie des Gräberfeldes von Piscolt Kr. Satu Mare, Rumänien. In: Müller, F. (ed.): Münsingen/Rain, ein Markstein der keltischen Archäologie: Funde, Befunde und Methoden im Vergleich: Akten des

Internationalen Kolloquiums "Das keltische Gräberfeld von Münsingen-Rain 1906—1996", Münsingen/Bern, 9.—12. Oktober 1996, Bern, 145—160.

- ZUBALÍK, J. 2021: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město). Ul. Kšírova; „Pod Hřbitovem“, parc. č. 959/38, 959/76. Přehled výzkumů 62/1, 261—262.

Seznam obrázků

Obr. 1: Mapa Moravy, Slezska a Čech včetně vyznačených krajů.	6
Obr. 2: Münsingenská spona s popisem jednotlivých částí.	8
Obr. 3: Mapa Moravy s vyznačenými nálezy dle katalogu münsingenských spon.	16
Obr. 4: Přehled počtu lokalit v jednotlivých okresech.	16
Obr. 5: Přehled počtu spon nalezených v jednotlivých okresech.	17
Obr. 6: Podíl výrobního materiálu zkoumaných münsingenských spon (v počtech kusů).....	17
Obr. 7: Podíl spon se zdobenou či nezdobenou patkou (v počtech kusů).	18
Obr. 8: Rozdělení disků dle výzdoby (v počtech kusů).	19
Obr. 9: Průměr disku (mm) a četnost zastoupení.	20
Obr. 10: Rozdělení lučičků – vlevo základní přehled, vpravo rozdělení dle výzdoby (v počtech kusů).	20
Obr. 11: Délka lučičku (mm) a četnost zastoupení (počet výskytů)	22
Obr. 12: Vinutí spony a jeho varianty (v počtech kusů).	24
Obr. 13: Přehled rozměrů münsingenských spon: délka spony, délka lučičku (obě v mm) dle počtu výskytů (četnost).	25
Obr. 14: Přehled rozměrů münsingenských spon: průměr disku, šířka vinutí (obě v mm) dle počtu výskytů (četnost).	26
Obr. 15: Zobrazení poloh spon na těle zemřelého.	27
Obr. 16: Pohřební ritus (počet výskytů).	28
Obr. 17: Poloha zemřelého (počet výskytů).	28
Obr. 18: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP A.	33
Obr. 19: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP B.	33
Obr. 20: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP C.	34
Obr. 21: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP D.	34
Obr. 22: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP E.	35
Obr. 23: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP F.	35
Obr. 24: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP G.	35
Obr. 25: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP H.	36
Obr. 26: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP I.	36
Obr. 27: Typy münsingenských spon na Moravě, TYP J.	37
Obr. 28: Geografické vymezení nálezů typu A, B.	40
Obr. 29: Geografické vymezení nálezů typu J.	41
Obr. 30: Příklad švartnového náramku z lokality Hrušky 2 - dům č.p. 122.	42
Obr. 31: Příklad náramku z polokulovitých dutých článků z lokality Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem.	43
Obr. 32: Příklad spony s velkou kuličkou na patce z lokality Mušov-u propustě mezi horním a dolním jezerem.	44
Obr. 33: Příklad náhrdelníků z vázičkovitých perel z lokality Brno-Horní Heršpice I-Na Františku.	44
Obr. 34: Počet spon zařazených do variant garnitur (v počtech kusů)	48
Obr. 35: Počet spon zařazených do detailních variant garnitur (v počtech kusů).....	49

Obr. 36: Četnost výskytu železných münsingenských spon (těch, které bylo možno zařadit) ve variantách garnitur.	51
Obr. 37: Lokality s nálezy variant garnitur 100 a 600.	54
Obr. 38: Zobrazení poloh spon na těle zemřelého – varianty garnitur 100 a 600.	55
Obr. 39: Přehled typologicky jiných než münsingenských spon.....	59
Obr. 40: Poloha typologicky jiných než münsingenských spon na těle.	60
Obr. 41: Typologicky jiné než münsingenské spony a jejich poloha u těla. Rozdělení dle typů	61
Obr. 42: Moravské okresy s nálezy münsingenských spon.....	63
Obr. 43: Zobrazení münsingenských spon typu A a B na mapě Moravy	65
Obr. 44: Zobrazení münsingenských spon typu C a D na mapě Moravy.	66
Obr. 45: Zobrazení münsingenských spon typu E a F na mapě Moravy..	67
Obr. 46: Zobrazení münsingenských spon typu G a H na mapě Moravy.....	68
Obr. 47: Zobrazení münsingenských spon typu I a J na mapě Moravy.....	69
Obr. 48: Země s analogiemi moravským münsingenských spon v Evropě. Tmavší barva znamená více identifikovaných typů.....	71
Obr. 49: Předměty z garnitur podle počtu výskytů na pohřebišti v Brně-Maloměřicích a Holubicích.	78
Obr. 50: Analogie ke sponám z pohřebišť Brno-Maloměřice a Holubice.	79

Seznam tabulek

Tabulka 1: Popis jednotlivých částí spony.....	8
Tabulka 2: Přehled variant garnitur dle Jiřího Waldhausera..	10
Tabulka 3: Historie nálezů münsingenských spon na Moravě.....	12
Tabulka 4: Typy výzdoby disku – přehled..	19
Tabulka 5: Typy výzdoby lučíku – přehled..	21
Tabulka 6: Typy tvaru lučíku – přehled.....	22
Tabulka 7: Typy výzdoby zachycovače – přehled.....	23
Tabulka 8: Předměty v hrobových výbavách – přehled.....	30
Tabulka 9: Typy münsingenských spon v Čechách.	32
Tabulka 10: Typy münsingenských spon na Moravě – shrnutí..	38
Tabulka 11: Chronologicky citlivé předměty v garniturách s münsingenskými sponami – přehled.....	45
Tabulka 12: Přehled münsingenských spon datovatelných dle chronologicky citlivých artefaktů z doprovodných hrobových výbav do fáze LT B1.	47
Tabulka 13: Přehled münsingenských spon datovatelných dle chronologicky citlivých artefaktů z doprovodných hrobových výbav do fáze LT B2.	47
Tabulka 14: Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě – přehled.	50
Tabulka 15: Varianty garnitur s münsingenskými sponami na Moravě – dle pohlaví	53
Tabulka 16: Přehled typologicky jiných než münsingenských spon.	58
Tabulka 17: Výskyt jiných než münsingenských spon ve variantách garnitur.....	59
Tabulka 18: Výskyt typů münsingenských spon na Moravě dle lokalit.	69
Tabulka 19: Přehled evropských analogií k moravským münsingenským sponám..	77

Příloha č.1: Katalog münsingenských spon na Moravě

Katalogové číslo: 1
Inventární číslo: 66.137 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Bohunice 1 - Hraničky
GPS souřadnice: 49.167863, 16.5742 **Zdroj:** Čižmářová 2011, 73
 Čižmářová 2011, 239

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vložka z jiného materiálu
výzdoba lučíku: ANO
 drobné hrbolky
 copánkovitý vzor
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnitřní
rozměry (mm):
 délka spony: 35
 délka lučíku: 25
 šířka vinutí: 8
 průměr patky: 4

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 bronzový náramek

výzdoba: malé hrbolky

poloha na těle: nedochováno

2 bronzový náramek

výzdoba: malé hrbolky

pečetítkové konce

poloha na těle: nedochováno

Katalogové číslo: 2
Inventární číslo: 67.252 **Místo uložení:** NM Praha
Lokalita: Brno-Brněnské Ivanovice 2 - Zandlerova zahrada
GPS souřadnice: 49.147868, 16.654248

Zdroj: Čižmářová 2011, 78
 Čižmářová 2011, 240

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 hladká, bez vrchlíku

výzdoba lučíku: NE
 hladký

výzdoba jiná: NE

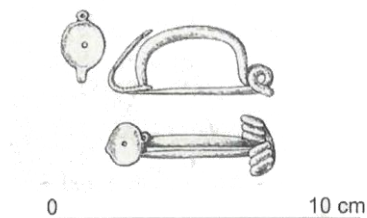
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 53
 délka lučíku: 33
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 12

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: na prsou
 garnitura:

- 1** spona (MS? patka odlomena)
- výzdoba: lučík příčně žebrovaný
- 2** bronzová spona (duchcovská)
- výzdoba: lučík příčně žebrovaný
- 3** nánožník
- výzdoba: příčně rýhovaný
- 4** nánožník
- výzdoba: příčně rýhovaný
kyjovitě zesílené konce
- 5** náramek
- výzdoba: NE
střed, konce zesílené
zdobené esovitými motivy

poloha na těle: levá ruka

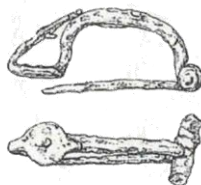

Katalogové číslo: 3
Inventární číslo: 156.973 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Horní Heršpice I - Na Františku
GPS souřadnice: 49.170827, 16.611122

Zdroj: Čižmářová 2011, 81
Čižmářová 2011, 241

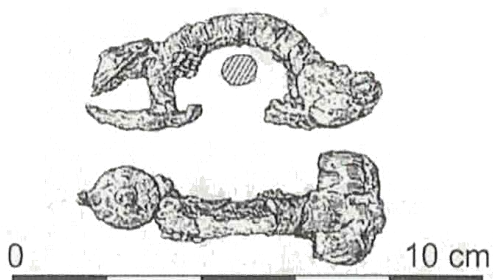

materiál: železo
výzdoba patky: nezjištěno
železný nýt vprostřed
hladký
výzdoba lučičku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: nedochováno
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 56
délka lučičku: 30
šířka vinutí: 21
průměr patky: 15
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: žárový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle:
garnitura:
1 náhrdelník
ze skleněných perel
a červeného korálu

0 10 cm

Katalogové číslo: 4
Inventární číslo: 314.481 **Místo uložení:** Muzeum města Brna
Lokalita: Brno-Chrlice 1 - Přední roviny **Zdroj:** Čižmářová 2011, 86
GPS souřadnice: 49.127514, 16.661741 Čižmářová 2011, 245

materiál: železo
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy
(nedochováno)
výzdoba lučíku: NE
hladký

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 63
délka lučíku: nedochováno
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 15

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: pr. rameno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 5)

2 bronzový nákrčník

výzdoba: vývalky, tordovaný drát
pseudopečetítkový, kuželovité
ukončení

3 bronzový nánožník
pečetítkové konce

4 bronzový nánožník
pečetítkové konce

5 bronzový náramek
sedlový profil

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

6 bronzový náramek
konce těsně u sebe

poloha na těle: pravá ruka (rameno)

7 bronzový náramek
výzdoba: zdobené zesílené
konce

poloha na těle: levá ruka (loket)

Katalogové číslo: 5
Inventární číslo: 314.482 **Místo uložení:** Muzeum města Brna
Lokalita: Brno-Chrlice 1 - Přední roviny
GPS souřadnice: 49.127514, 16.661741

Zdroj: Čižmářová 2011, 86
 Čižmářová 2011, 245

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 nýtek a vložka
 z bílé hmoty
výzdoba lučíku: NE
 hladký
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 vroubkovaný
 koncová část
 disku profilovaná
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 53
 délka lučíku: 47
 šířka vinutí: 18
 průměr patky: 18

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: hrudník
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 4)

2 bronzový nákrčník

výzdoba: vývalky, tordovaný drát
 pseudopečetítkový, kuželovité
 ukončení

3 bronzový nánožník

pečetítkové konce

4 bronzový nánožník

pečetítkové konce

5 bronzový náramek

sedlový profil

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

6 bronzový náramek

konce těsně u sebe

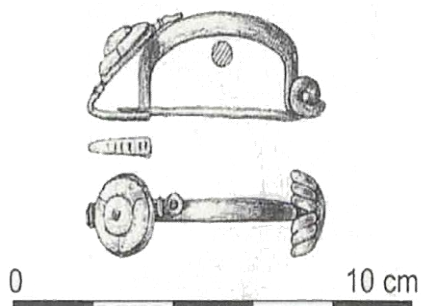
poloha na těle: pravá ruka (rameno)

7 bronzový náramek

výzdoba: zdobené zesílené

konce

poloha na těle: levá ruka (loket)

Katalogové číslo: 6
Inventární číslo: 66.102 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Chrlice 2 - neznámé místo
GPS souřadnice: NA

Zdroj: Čižmářová 2011, 87
Čižmářová 2011, 244

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
bronzová puklice s kruhy
po obvodu, korálový střed - připevněno br. nýtem
výzdoba lučíku: ANO
jemné příčné rýhy

výzdoba jiná: ANO
přichytná část patky
připojení k lučíku
zachycovač
vroubkovaný

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětivy: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 55

délka lučíku: 38

šířka vinutí: 16

průměr patky: 15

nálezový kontext:

hrobový: ANO

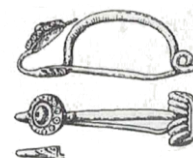
ritus: kostrový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle: nedochováno

garnitura:

1 bronzový kroužek
(z opasku)

Katalogové číslo: 7
Inventární číslo: 156.838 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Bedřichovice - Malá Pole
GPS souřadnice: 49.183829, 16.721695

Zdroj: Čižmářová 2011, 95
Čižmářová 2011, 257

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy

výzdoba lučičku: NE
hladký
nedochováno

výzdoba jiná: NE
nedochováno

počet závitů vnutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučičku: nedochováno
šířka vnutí: nedochováno
průměr patky: 13

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: muž
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 železný meč
2 železné kopí
trojúhelníkový list

Katalogové číslo: 8
Inventární číslo: 156.838 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Bedřichovice - Malá Pole
GPS souřadnice: 49.183829, 16.721695

Zdroj: Čižmářová 2011, 95
Čižmářová 2011, 257

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy

výzdoba lučíku: NE
hladký
nedochováno

výzdoba jiná: NE
nedochováno

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětivy: vnější

rozměry (mm):

délka spony: nedochováno

délka lučíku: nedochováno

šířka vinutí: nedochováno

průměr patky: 15

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: muž

poloha na těle: nedochováno

garnitura:

1 železný meč

2 železné kopí

trojúhelníkový list

Katalogové číslo: 9
Inventární číslo: 156.838 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Bedřichovice - Malá Pole
GPS souřadnice: 49.183829, 16.721695

Zdroj: Čižmářová 2011, 95
Čižmářová 2011, 257

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
kroužek uprostřed

výzdoba lučíku: NE
hladký
nedochováno

výzdoba jiná: NE
nedochováno

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

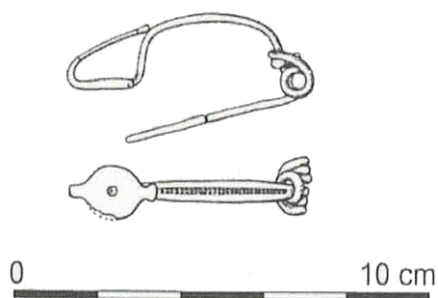
rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučíku: nedochováno
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 12

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: muž
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 železný meč
2 železné kopí
trojúhelníkový list

Katalogové číslo: 10
Inventární číslo: 111.933 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Blučina 4 - Hřbitovní ulice
GPS souřadnice: 49.053868, 16.652235

Zdroj: Čižmářová 2011, 108
 Čižmářová 2011, 266

materiál: bronz
výzdoba patky: nedochováno
výzdoba lučíku: ANO
 jemné krátké
 rýžky, páskový
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnitřní

rozměry (mm):
 délka spony: 58
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: nedochováno

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

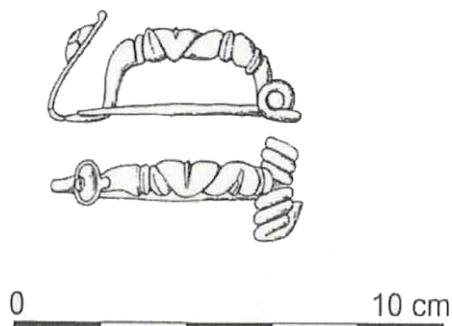
- 1 spona (MS katalogové číslo 11)
- 2 spona (MS katalogové číslo 12)
- 3 spona (MS katalogové číslo 13)
- 4 bronzová spona (duchcovská)
- 5 kulička na patce
- 6 bronzový závěsek

výzdoba: ano
 čepelovitý
 6 bronzový náramek
 hladký, zesílené konce

- poloha na těle:** nezjištěno
- 7 skleněná perla (*vázičkovitá*)
 - 8 skleněný korál (*tmavě modrý*)
 - 9 bronzový kroužek
 - 10 bronzový kroužek - část
 - 11 bronzový kroužek - masivní
 - 12 jehla
 - 13 přeslen
 - 14 brousek
 - 15 kotouč
 - 16 kamenná sekerka
 - 17 valouny - 10 ks

Katalogové číslo: 11
Inventární číslo: 111.932 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Blučina 4 - Hřbitovní ulice
GPS souřadnice: 49.053868, 16.652235

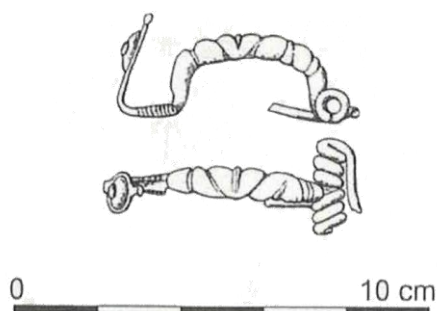
Zdroj: Čižmářová 2011, 108
 Čižmářová 2011, 266

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 nýtek/kroužek
 uprostřed
výzdoba lučíku: ANO
 plastická
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnitřní
rozměry (mm):
 délka spony: 57
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: nedochováno
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 10)
 2 spona (MS katalogové číslo 12)
 3 spona (MS katalogové číslo 13)
 4 bronzová spona (duchcovská)
 kulička na patce
 5 bronzový závěsek
 výzdoba: ano
 čepelovitý
 6 bronzový náramek
 hladký, zesílené konce
 poloha na těle: nezjištěno
 7 skleněná perla (*vázičkovitá*)
 8 skleněný korál (*tmavě modrý*)
 9 bronzový kroužek
 10 bronzový kroužek - část
 11 bronzový kroužek - masivní
 12 jehla
 13 přeslen
 14 brousek
 15 kotouč
 16 kamenná sekerka
 17 valouny - 10 ks

Katalogové číslo: 12
Inventární číslo: 111.934 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Blučina 4 - Hřbitovní ulice
GPS souřadnice: 49.053868, 16.652235

Zdroj: Čižmářová 2011, 108
 Čižmářová 2011, 266

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 bílá vložka

výzdoba lučíku: ANO
 plastická

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 58
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: nedochováno

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 10)
2 spona (MS katalogové číslo 11)
3 spona (MS katalogové číslo 13)
4 bronzová spona (duchcovská)
 kulička na patce
5 bronzový závěsek
 výzdoba: ano
 čepelovitý

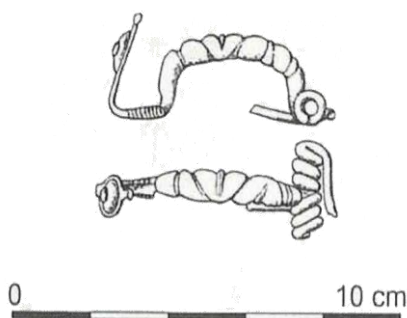
6 bronzový náramek
 hladký, zesílené konce

poloha na těle: nezjištěno

7 skleněná perla (*vázičkovitá*)
8 skleněný korál (*tmavě modrý*)
9 bronzový kroužek
10 bronzový kroužek - část
11 bronzový kroužek - masivní
12 jehla
13 přeslen
14 brousek
15 kotouč
16 kamenná sekerka
17 valouny - 10 ks

Katalogové číslo: 13
Inventární číslo: 111.935 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Blučina 4 - Hřbitovní ulice
GPS souřadnice: 49.053868, 16.652235

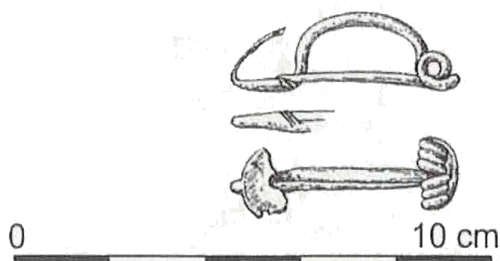
Zdroj: Čižmářová 2011, 108
 Čižmářová 2011, 266

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 bílá vložka
výzdoba lučíku: ANO
 plastické
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 57
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: nedochováno
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 10)
 2 spona (MS katalogové číslo 11)
 3 spona (MS katalogové číslo 12)
 4 bronzová spona (duchcovská)
 kulička na patce
 5 bronzový závěsek
 výzdoba: ano
 čepelovitý
 6 bronzový náramek
 hladký, zesílené konce
 poloha na těle: nezjištěno
 7 skleněná perla (*vázičkovitá*)
 8 skleněný korál (*tmavě modrý*)
 9 bronzový kroužek
 10 bronzový kroužek - část
 11 bronzový kroužek - masivní
 12 jehla
 13 přeslen
 14 brousek
 15 kotouč
 16 kamenná sekerka
 17 valouny - 10 ks

Katalogové číslo: 14
Inventární číslo: 66.170 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Sobotovice
GPS souřadnice: 49.057731, 16.55492

Zdroj: Čižmářová 2011, 150
 Čižmářová 2011, 286

- 11 bronzový prsten
plochý
- 12 zlatý drátovitý prsten

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 terč překryt
 vytepávaným vrchlíkem (nedochoval se)
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 drobné rýhy
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 45
 délka lučíku: 34
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: nedochováno
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 15)
 2 bronzový nákrčník
 výzdoba: plastická
 pečetiřtkové konce
 3 bronzová spona (duchcovská)
 výzdoba: plastická, na lučíku
 4 bronzová spona (duchcovská)
 výzdoba: plastická, na lučíku
 5 bronzová spona (duchcovská)
 výzdoba: plastická, na lučíku
 6 bronzová spona (duchcovská)
 výzdoba: žádná, lučičk hladký
 7 bronzový nánožník
 výzdoba: plastická
 8 bronzový nánožník
 výzdoba: plastická, identický s 6
 9 bronzový náramek
 výzdoba: plastická
 pečetiřtkové konce
 poloha na těle: nedochováno
 10 bronzový náramek
 výzdoba: plastická
 pečetiřtkové konce
 poloha na těle: nedochováno

Katalogové číslo: 15
Inventární číslo: 66.170 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Sobotovice
GPS souřadnice: 49.057731, 16.55492

Zdroj: Čižmářová 2011, 150
 Čižmářová 2011, 286

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: nedochováno

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 45
 délka lučíku: 24
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: 9

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 14)

2 bronzový nákrčník

výzdoba: plastická
 pečetiřtkové konce

3 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: plastická, na lučíku

4 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: plastická, na lučíku

5 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: plastická, na lučíku

6 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: žádná, lučík hladký

7 bronzový nánožník

výzdoba: plastická

8 bronzový nánožník

výzdoba: plastická, identický s 6

9 bronzový náramek

výzdoba: plastická

pečetiřtkové konce

poloha na těle: nedochováno

10 bronzový náramek

výzdoba: plastická

pečetiřtkové konce

poloha na těle: nedochováno

11 bronzový prsten

plochý

12 zlatý drátovitý prsten

Katalogové číslo: 16
Inventární číslo: 66.153 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Tikovice
GPS souřadnice: NA

Zdroj: Čižmářová 2011, 159
 Čižmářová 2011, 291

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 nýtek
 (pouze fragment)
výzdoba lučíku: ANO
 příčně vroubkovaný
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 nepravidelné rýžky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 59
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 16
 průměr patky: 13
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 17)
- 2 spona (MS katalogové číslo 18)
- 3 spona (MS katalogové číslo 19)
- 4 bronzová spona (duchcovská)

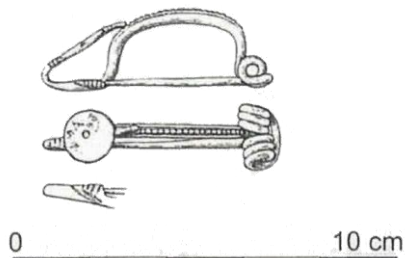
výzdoba: lučík zdobený rytím
 5 bronzový náramek
 kruhový průřez
 mírně rozšířené konce

poloha na těle: nedochováno

- 6 bronzový náramek
 sedlovitý průřez
 konce s rytou výzdobou

poloha na těle: nedochováno

- 7 bronzový prsten

Katalogové číslo: 17
Inventární číslo: 66.154 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Tikovice
GPS souřadnice: NA

Zdroj: Čižmářová 2011, 159
 Čižmářová 2011, 291

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 terč s vrchlíkem
 a koncentrickými kruhy
 korálová, růžová vložka
výzdoba lučíku: ANO
 příčně vroubkovaný
výzdoba jiná: ANO
 zachyovač
 nepravidelné rýžky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 61
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 20
 průměr patky: 15

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 16)
- 2 spona (MS katalogové číslo 18)
- 3 spona (MS katalogové číslo 19)
- 4 bronzová spona (duchcovská)

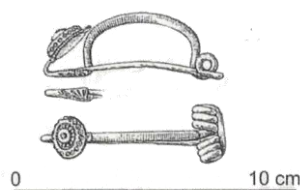
výzdoba: lučík zdobený rytím
 5 bronzový náramek
 kruhový průřez
 mírně rozšířené konce

poloha na těle: nedochováno

- 6 bronzový náramek
 sedlovitý průřez
 konce s rytou výzdobou

poloha na těle: nedochováno

- 7 bronzový prsten

Katalogové číslo: 18
Inventární číslo: 66.156 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Tikovice
GPS souřadnice: NA

Zdroj: Čižmářová 2011, 159
 Čižmářová 2011, 291

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vytepávaný vrchlík
 s kruhy
výzdoba lučíku: ANO
 příčně vroubkovaný
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 nepravidelné rýžky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: okolo lučíku

rozměry (mm):
 délka spony: 49
 délka lučíku: 24
 šířka vinutí: 10
 průměr patky: 8

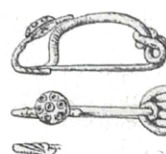
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 16)
- 2 spona (MS katalogové číslo 17)
- 3 spona (MS katalogové číslo 19)
- 4 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: lučík zdobený rytím
 5 bronzový náramek
 kruhový průřez
 mírně rozšířené konce

poloha na těle: nedochováno
 6 bronzový náramek
 sedlovitý průřez
 konce s rytou výzdobou

poloha na těle: nedochováno
 7 bronzový prsten

0 10 cm

Katalogové číslo: 19
Inventární číslo: 66.157 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Tikovice
GPS souřadnice: NA

Zdroj: Čižmářová 2011, 159
 Čižmářová 2011, 291

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 miskovitý terč
 pro výplň
výzdoba lučíku: ANO
 příčně vroubkovaný
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 57
 délka lučíku: 33
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 5

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 16)
- 2 spona (MS katalogové číslo 17)
- 3 spona (MS katalogové číslo 18)
- 4 bronzová spona (duchcovská)

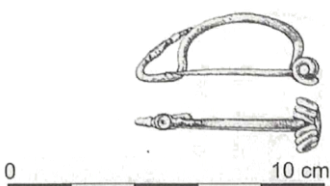
výzdoba: lučík zdobený rytím
 5 bronzový náramek
 kruhový průřez
 mírně rozšířené konce

poloha na těle: nedochováno

- 6 bronzový náramek
 sedlovitý průřez
 konce s rytou výzdobou

poloha na těle: nedochováno

- 7 bronzový prsten

Katalogové číslo: 20
Inventární číslo: A82711 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Brankovice - Kyniska
GPS souřadnice: 49.149657, 17.123759 **Zdroj:** Čižmářová 2013, 111
 Čižmářová 2013, 262

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 terč s bílou vložkou
 nýt
výzdoba lučíku: ANO
 příčně žebrovaný
výzdoba jiná: NE

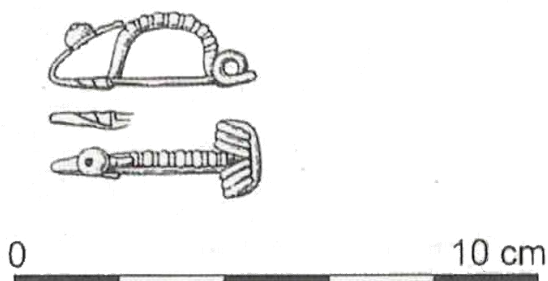
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 38
 délka lučíku: 20
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 5

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: šíje

garnitura:
1 spona (MS katalogové číslo 21)
2 spona (MS katalogové číslo 22)
3 bronzový náramek
 zesílené, přeložené
 konce

poloha na těle: pravá ruka (předloktí)

Katalogové číslo: 21
Inventární číslo: A82712 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Brankovice - Kyniska
GPS souřadnice: 49.149657, 17.123759

Zdroj: Čižmářová 2013, 111
 Čižmářová 2013, 262

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 terč s bílou vložkou
 nýt
výzdoba lučíku: ANO
 příčně žebrovaný
výzdoba jiná: NE

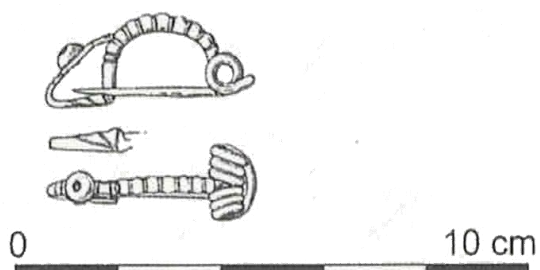
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 39
 délka lučíku: 21
 šířka vinutí: 13
 průměr patky: 3

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: šíše
garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 20)
- 2 spona (MS katalogové číslo 22)
- 3 bronzový náramek
 zesílené, přeložené
 konce

poloha na těle: pravá ruka (předloktí)

Katalogové číslo: 22
Inventární číslo: A82713 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Brankovice - Kyniska
GPS souřadnice: 49.149657, 17.123759 **Zdroj:** Čižmářová 2013, 111
 Čižmářová 2013, 262

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 terč s puklicí
 vybíjené kroužky
výzdoba lučíku: NE
 drátěný
výzdoba jiná: NE

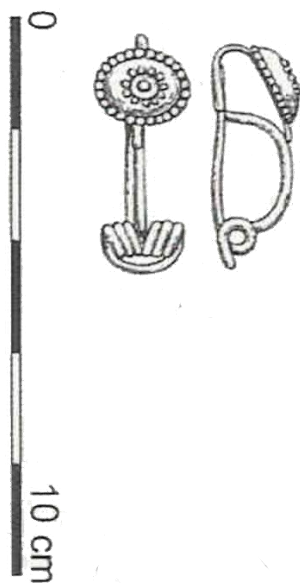
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 40
 délka lučíku: 23
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 19

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: šije

- garnitura:**
1 spona (MS katalogové číslo 20)
2 spona (MS katalogové číslo 22)
3 bronzový náramek
 zesílené, přeložené
 konce

poloha na těle: pravá ruka (předloktí)

Katalogové číslo: 23
Inventární číslo: A34304 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Hoštice - Sečné louky
GPS souřadnice: 49.280243, 17.071198

Zdroj: Čižmářová 2013, 121
 Čižmářová 2013, 266

materiál: železo
výzdoba patky: ANO
 nýt s vložkou
 diskovitě rozšířená
výzdoba lučíku: NE
 plochý, rozšířený
výzdoba jiná: ANO
 přichytná část k lučíku
 profilovaná
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnitřní
rozměry (mm):
 délka spony: 48
 délka lučíku: 34
 šířka vinutí: 20 (odhad)
 průměr patky: 20 (odhad)

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: hrudník
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 24)
- 2 bronzová spona
- 3 bronzový náramek

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

- 4 bronzový náramek
 hladký, sedlovitý
 konce přes sebe

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

- 5 železný náramek
 hladký

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

- 6 bronzový řetízek
 elipsovité články

Katalogové číslo: 24

Inventární číslo: A34319 Místo uložení: Muzeum Vyškovska

Lokalita: Hoštice - Sečné louky

GPS souřadnice: 49.280243, 17.071198

Zdroj: Čižmářová 2013, 123

Čižmářová 2013, 267

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
otvor pro uchycení vložky
diskovitě rozšířená
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
zachycovač - vroubkovaný
počet závitů vinutí: nezjištěno
typ tělivy: nezjištěno
rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučíku: 32
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 14

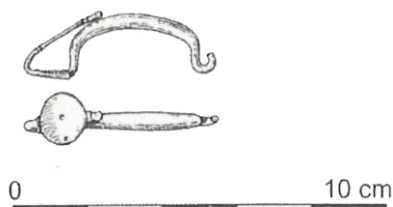
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

3 bronzový náramek
hladký, sedlovitý
konce přes sebe

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

4 bronzový náramek
výzdoba: rýžky, středové žebro
kruhový

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

Katalogové číslo: 25
Inventární číslo: A73741 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Hrušky 2 - dům č.p. 122
GPS souřadnice: 49.124256, 16.832938

Zdroj: Čižmářová 2013, 127

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
pouze ve fragmentu

výzdoba lučíku: ANO
plastické
esovitě motivy

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 54
délka lučíku: 28
šířka vinutí: 17
průměr patky: 9

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 26)
2 spona (MS katalogové číslo 27)
3 spona (MS katalogové číslo 28)
4 keramická nádoba
vázovitá lišta
5 bronzová spona
kulička na patce
rozšířený lučík s
plastickými motivy
6 švartnový náramek
poloha na těle: nedochováno
7 bronzový kroužek
5 ks
8 bronzový kroužek
vývalky po obvodu

Katalogové číslo: 26

Inventární číslo: A73743 Místo uložení: Muzeum Vyškovska

Lokalita: Hrušky 2 - dům č.p. 122

GPS souřadnice: 49.124256, 16.832938

Zdroj: Čižmářová 2013, 127

Čižmářová 2013, 268

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy

výzdoba lučíku: ANO
jemné příčné rýhy

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnitřní

rozměry (mm):

délka spony: 34

délka lučíku: 20

šířka vinutí: 10

průměr patky: 8

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle: nedochováno

garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 25)

2 spona (MS katalogové číslo 27)

3 spona (MS katalogové číslo 28)

4 keramická nádoba
vázovitá lišta

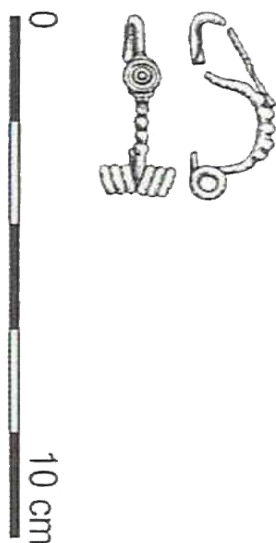
5 bronzová spona
kulička na patce
rozšířený lučík s
plastickými motivy

6 švartnový náramek

poloha na těle: nedochováno

7 bronzový kroužek
5 ks

8 bronzový kroužek
vývalky po obvodu

Katalogové číslo: 27
Inventární číslo: A73744 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Hrušky 2 - dům č.p. 122
GPS souřadnice: 49.124256, 16.832938

Zdroj: Čižmářová 2013, 127
 Čižmářová 2013, 268

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy

výzdoba lučíku: ANO
 jemné příčné rýhy

výzdoba jiná: ANO
 rýhovaný zachycovač

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnitřní

rozměry (mm):

délka spony: 35

délka lučíku: 18

šířka vinutí: 10

průměr patky: 6

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle: nedochováno

garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 25)

2 spona (MS katalogové číslo 26)

3 spona (MS katalogové číslo 28)

4 keramická nádoba
 vázovitá lišta

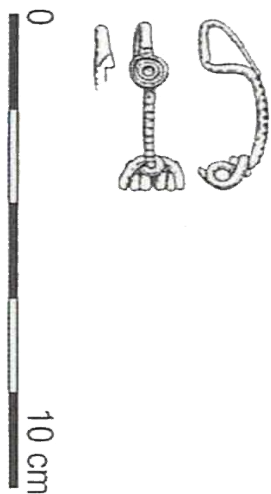
5 bronzová spona
 kulička na patce
 rozšířený lučík s
 plastickými motivy

6 švartnový náramek

poloha na těle: nedochováno

7 bronzový kroužek
 5 ks

8 bronzový kroužek
 vývalky po obvodu

Katalogové číslo: 28

Inventární číslo: A73745 Místo uložení:

Muzeum Vyškovska

Lokalita: Hrušky 2 - dům č.p. 122

Zdroj: Čižmářová 2013, 127

GPS souřadnice: 49.124256, 16.832938

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy

výzdoba lučíku: ANO
vývalky

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnitřní

rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučíku: 20
šířka vinutí: 7 (odhad)
průměr patky: 6

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 25)

2 spona (MS katalogové číslo 26)

3 spona (MS katalogové číslo 27)

4 keramická nádoba
vázovitá lišta

5 bronzová spona
kulička na patce
rozšířený lučík s
plastickými motivy

6 švartnový náramek

poloha na těle: nedochováno

7 bronzový kroužek
5 ks

8 bronzový kroužek
vývalky po obvodu

Katalogové číslo: 29
Inventární číslo: 168.906 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Kloboučky - Pod Loučkami
GPS souřadnice: 49.128774, 17.006868

Zdroj: Čižmářová 2013, 129
 Čižmářová 2013, 269

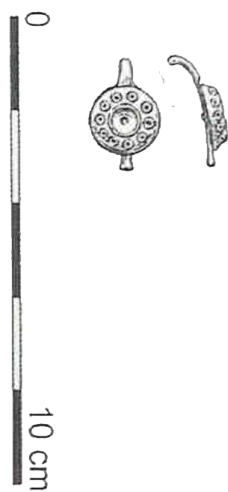

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy
výzdoba lučičku: nedochováno
výzdoba jiná: nedochováno
počet závitů vnutí: nezjištěno
typ tětiny: nezjištěno
rozměry (mm):
 délka spony: 23
 délka lučičku: nedochováno
 šířka vnutí: nedochováno
 průměr patky: 13

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: muž
 poloha na těle: pod ramenem
 garnitura:

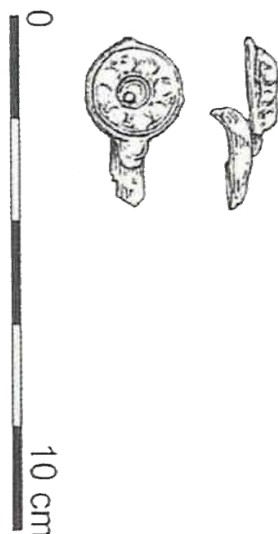
- 1 spona (MS katalogové číslo 30)
- 2 spona (MS katalogové číslo 31)
- 3 keramická nádoba
vázovitá, kónické hrdlo
rýhy na výduti
- 4 opasek (fragment)
část zápony
železné kroužky
- 5 železná spona
kulička na patce
- 6 železná spona
fragment
- 7 bronzový nánožník
zlomky dutých polokoulí
- 8 železný náramek
fragment

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

Katalogové číslo: 30
Inventární číslo: NA **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Kloboučky - Pod Loučkami
GPS souřadnice: 49.128774, 17.006868

Zdroj: Čižmářová 2013, 129
 Čižmářová 2013, 269

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy

výzdoba lučíku: nedochováno
výzdoba jiná: nedochováno

počet závitů vinutí: nezjištěno
typ tětiny: nezjištěno

rozměry (mm):
 délka spony: 32
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: 20

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: muž
poloha na těle: pod ramenem
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 29)
2 spona (MS katalogové číslo 31)
3 keramická nádoba
 vázovitá, kónické hrdlo
 rýhy na výduti
4 opasek (fragment)
 část zápony
 železné kroužky
5 železná spona
 kulička na patce
6 železná spona
 fragment
7 bronzový nánožník
 zlomky dutých polokoulí
8 železný náramek
 fragment

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

Katalogové číslo: 31
Inventární číslo: 168.908 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Kloboučky - Pod Loučkami
GPS souřadnice: 49.128774, 17.006868

Zdroj: Čižmářová 2013, 129
 Čižmářová 2013, 269

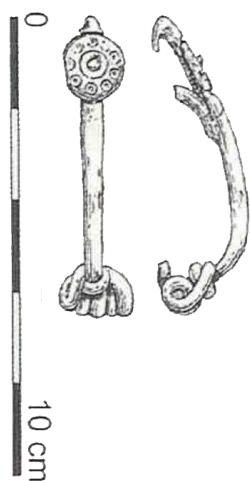

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy
výzdoba lučičku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vnutí: 3+3
typ tětiny: ovinuta okolo lučičku
rozměry (mm):
 délka spony: 65
 délka lučičku: 22 (odhad)
 šířka vnutí: nedochováno
 průměr patky: nedochováno

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: muž
 poloha na těle: hrudník
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 29)
- 2 spona (MS katalogové číslo 30)
- 3 keramická nádoba
vázovitá, kónické hrdlo
rýhy na výduti
- 4 opasek (fragment)
část zápony
železné kroužky
- 5 železná spona
kulička na patce
- 6 železná spona
fragment
- 7 bronzový nánožník
zlomky dutých polokoulí
- 8 železný náramek
fragment

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

Katalogové číslo: 32
Inventární číslo: 111.379 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 146
 Čižmářová 2013, 280

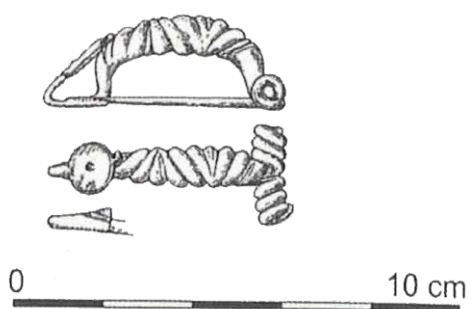
materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 otvor pro nýt
 uprostřed
výzdoba lučíku: ANO
 plasticky zdobený
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 53
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 20
 průměr patky: 11

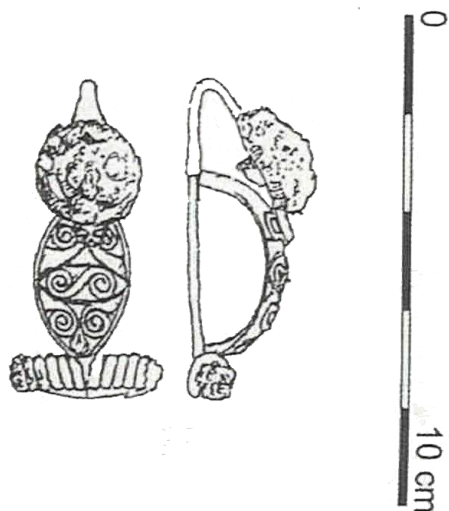
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: čelo

- garnitura:**
- 1 železná spona
 - malá kulička na patce
 - 2 švartnový kruh
masivní
 - 3 bronzový prsten
páskový
 - 4 bronzový kruh
hráškové nálitky
 - 5 bronzový náožník
žebrované tělo
pečettkové konce
 - 6 bronzový náožník
identický s 5
 - 7 železný kroužek
plochý
 - 8 bronzový kroužek
plochý, 3 ks
 - 9 bronzové perly
válcovité, 6 ks

Katalogové číslo: 33
Inventární číslo: 107.239 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 147
Čižmářová 2013, 280

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
nýt
železná rozeta
výzdoba lučíku: ANO
spirálovité motivy
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 5+5
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 62
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: 22

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: za lebkou

- garnitura:*
- 1 keramická nádoba
baňatá, náznak nožky
 - 2 železný štít
fragment kování
 - 3 železný meč a pochva
fragment jílice a nákončí
 - 4 železné kopí
fragment listu
 - 5 železné kroužky
3 ks, duté
 - 6 železný hřeb
hlavice

Katalogové číslo: 34
Inventární číslo: 111.421 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 151
 Čižmářová 2013, 285

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 podélné
 vroubky
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 2+2
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 29
 délka lučíku: 15
 šířka vinutí: 10
 průměr patky: 5
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: po stranách
 lebky

- garnitura:**
 1 spona (MS katalogové číslo 35)
 2 bronzový nákrčník
 pečetičkové konce
 3 bronzová spona (duchcovská)
 4 bronzová spona (MS?)
 lučík s vývalky, puklička s rosetou?
 5 bronzový nánožník
 esovitě vnutý drát
 6 bronzový náramek

výzdoba: plastická, esovitě motivy
 masivní

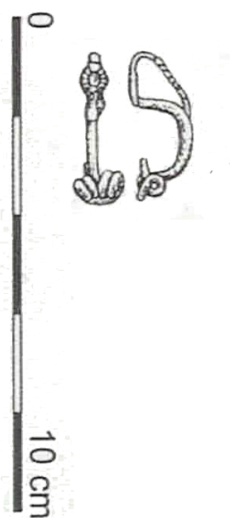
poloha na těle: pravá ruka

- 7 bronzový náramek

výzdoba: jemně vroubkovaný

poloha na těle: levá ruka

- 8 bronzový prsten
 páskový

Katalogové číslo: 35
Inventární číslo: 111.420 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 151
 Čižmářová 2013, 285

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 terč s prohlubní
 pro vložku
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 64
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 6

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: po stranách
 lebky

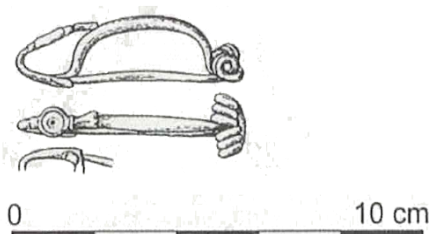
- garnitura:**
1 spona (MS katalogové číslo 34)
2 bronzový nákrčník
 pečátkové konce
3 bronzová spona (duchcovská)
4 bronzová spona (MS?)
 lučik s vývalky, puklička s rosetou?
5 bronzový nánožník
 esovitě vnutý drát
6 bronzový náramek

výzdoba: plastická, esovitě motivy
 masivní

poloha na těle: pravá ruka
7 bronzový náramek

výzdoba: jemně vroubkovaný

poloha na těle: levá ruka
8 bronzový prsten
 páskový

Katalogové číslo: 36
Inventární číslo: 178.993 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 151
 Čižmářová 2013, 285

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybějené kruhy
 bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 příchyt disku
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnitřní

rozměry (mm):
 délka spony: 50
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 11

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nezjištěno
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 37)

2 spona (MS katalogové číslo 38)

3 železná spona
 malá kulička na volné patce

4 bronzový náramek
 výzdoba: jemné příčné rýhování

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

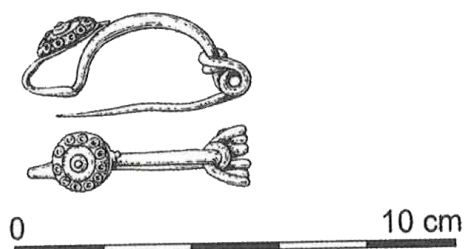
5 bronzový prsten

masivní, D průřez

6 železný kroužek

7 bronzové kroužky

4 ks
 na jednom modrá perla

Katalogové číslo: 37
Inventární číslo: 178.995 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 151
 Čižmářová 2013, 285

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybíjené kruhy
 bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 51
 délka lučíku: 33
 šířka vinutí: 19
 průměr patky: 13

nálezový kontext:

hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: pr. strana
 hrudi

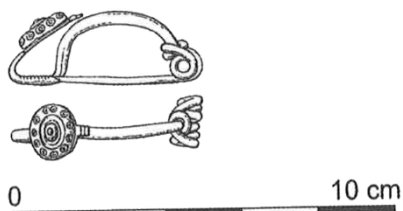
garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 36)
- 2 spona (MS katalogové číslo 38)
- 3 železná spona
- 4 malá kulička na volné patce
- 4 bronzový náramek

výzdoba: jemné příčné rýhování

poloha na těle: práva ruka (zápěstí)

- 5 bronzový prsten
masivní, D průřez
- 6 železný kroužek
- 7 bronzové kroužky
4 ks
na jednom modrá perla

Katalogové číslo: 38
Inventární číslo: 178.994 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Marefy - U Lišek
GPS souřadnice: 49.152549, 16.971381

Zdroj: Čižmářová 2013, 151
 Čižmářová 2013, 285

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybíjené kruhy
 bílá vložka
výzdoba lučíku: ANO
 plastická žebra
 esovité motivy
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 příchyt disku
 vroubkovaný
 zachycovač
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 47
 délka lučíku: 31
 šířka vinutí: 10
 průměr patky: 10

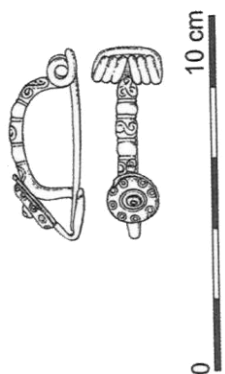
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: pr. pažní kost
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 36)
- 2 spona (MS katalogové číslo 37)
- 3 železná spona
malá kulička na volné patce
- 4 bronzový náramek

výzdoba: jemné příčné rýhování

poloha na těle: práva ruka (zápěstí)

- 5 bronzový prsten
masivní, D průřez
- 6 železný kroužek
- 7 bronzové kroužky
4 ks
na jednom modrá perla

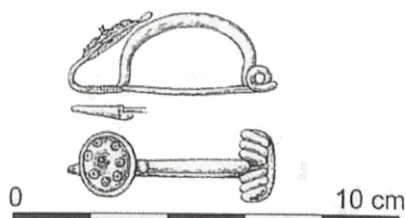

Katalogové číslo: 39
Inventární číslo: 112.115 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Pustiměřské Prusy - letiště
GPS souřadnice: 49.2988116, 17.018402

Zdroj: Čižmářová 2013, 169
 Čižmářová 2013, 296

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybějené kruhy
 bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
 vroubkovaný
 zachycovač
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 52
 délka lučíku: 42
 šířka vinutí: 17
 průměr patky: 17
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: pr. rameno
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 40)
 2 keramická nádoba
 vázovitá, na nožce
 3 bronzový náramek
 výzdoba: kruhové terče s plechovou
 rozetou s vybějenými kroužky
 vprostřed bílá vložka
 pod rozetou černá výplň
 poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)
 4 bronzový náramek
 pečetiřtkové konce
 s žeběrky
 poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

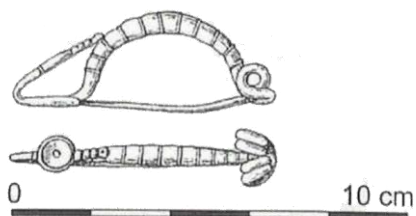
Katalogové číslo: 40
Inventární číslo: 112.116 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Pustiměřské Prusy - letiště
GPS souřadnice: 49.2988116, 17.018402

Zdroj: Čižmářová 2013, 169
 Čižmářová 2013, 296

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 kruhová destička
 prohlubeň pro vložku
výzdoba lučíku: ANO
 vývalky, žeběrka
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
počet závitů vinutí: 2+2
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 66
 délka lučíku: 56
 šířka vinutí: 12
 průměr patky: 9
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: l. rameno
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 39)
 - 2 keramická nádoba
vázovitá, na nožce
 - 3 bronzový náramek
výzdoba: kruhové terče s plechovou
rozetou s vybíjenými kroužky
vprostřed bílá vložka
pod rosetou černá výplň
- poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)
- 4 bronzový náramek
pečettkové konce
s žeběrky
- poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

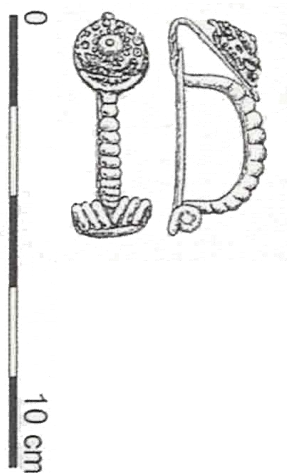

Katalogové číslo: 41
Inventární číslo: 107.242 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Pustiměřské Prusy - letiště
GPS souřadnice: 49.2988116, 17.018402

Zdroj: Čižmářová 2013, 170
 Čižmářová 2013, 297

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 rozeta
 vybíjené body
 bílá vložka
výzdoba lučíku: ANO
 příčné vývalky
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 47
 délka lučíku: 29
 šířka vinutí: 17
 průměr patky: 19
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 42)
 2 spona (MS katalogové číslo 43)

Katalogové číslo: 42
Inventární číslo: 107.243 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Pustiměřské Prusy - letiště
GPS souřadnice: 49.2988116, 17.018402

Zdroj: Čižmářová 2013, 170
 Čižmářová 2013, 297

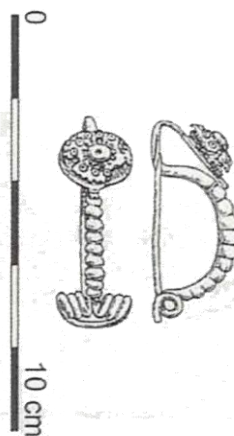
materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 rozeta
 vybějené body
 bílá vložka
výzdoba lučíku: ANO
 příčné vývalky
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 47
 délka lučíku: 29
 šířka vinutí: 15
 průměr patky: 19

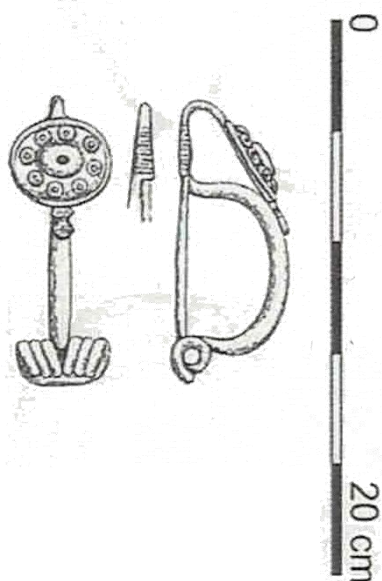
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 41)
2 spona (MS katalogové číslo 43)

Katalogové číslo: 43
Inventární číslo: 112.131 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Pustiměřské Prusy - letiště
GPS souřadnice: 49.2988116, 17.018402

Zdroj: Čižmářová 2013, 170
Čižmářová 2013, 297

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
rozeta, vybějené kruhy
bílá vložka, nýt

výzdoba lučíku: NE

výzdoba jiná: ANO
profilovaný
přichyt disku
vroubkovaný
zachycovač

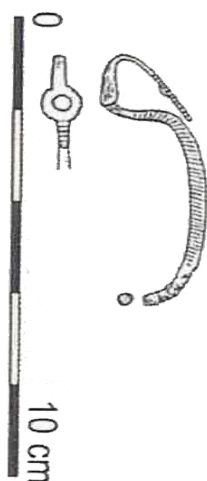
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 48
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: 14

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 41)
2 spona (MS katalogové číslo 42)

Katalogové číslo: 44
Inventární číslo: A6294/8 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska (expozice)
Lokalita: Rousínovec, obec Rousínov - Kmentova cihelna **Zdroj:** Čižmářová 2013, 172
GPS souřadnice: 49.199555, 16.877736 **Zdroj:** Čižmářová 2013, 298

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 pruhlebeň na vyplň

výzdoba lučíku: ANO
 jemné příčné rýžky

výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnitřní

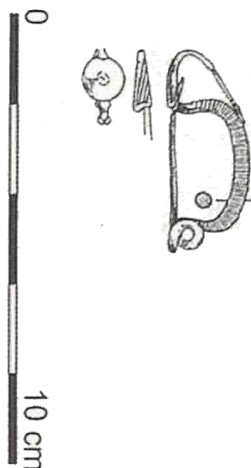
rozměry (mm):
 délka spony: 55
 délka lučíku: nezjištěno
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: 8

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

1 bronzová spona (duchcovská)
výzdoba: žlábký pro výplň, vroubky na lučíku
2 bronzová spona (duchcovská)
 tordovaný lučík
3 bronzová spona (duchcovská)
 identická s 3
4 bronzový nánožník
výzdoba: žebrování
 pečetiřkové konce
5 bronzový nánožník
 identický s 5
6 bronzový náramek
 drátěný, esovitý

poloha na těle: nedochováno
7 bronzový náramek
 drátěný, tordovaný
 poloha na těle: nedochováno

Katalogové číslo: 45
Inventární číslo: A6295 **Místo uložení:** Muzeum Vyškovska
Lokalita: Rousínovec, obec Rousínov - Kmentova cihelna **Zdroj:** Čižmářová 2013, 173
GPS souřadnice: 49.199555, 16.877736 **Zdroj:** Čižmářová 2013, 299

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno

výzdoba lučíku: ANO
příčné rýžky

výzdoba jiná: ANO
profilovaný
přichyt disku
příčně vroubkovaný
zachycovač

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 45
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: 8

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 bronzový nákrčník
kopýtkovité konce
oddělené od těla vývalky

2 bronzová spona
kvadraticky klenutý lučík
lučík hustě rýhován

3 bronzová spona (duchcovská)
lučík hustě rýhován

4 bronzová spona (duchcovská)
hladký lučík

5 bronzový nánožník
kopýtkovité konce

výzdoba: husté příčné rýhy

6 bronzový nánožník
identický s 5

7 bronzový náramek
kopýtkovité, zesílené konce

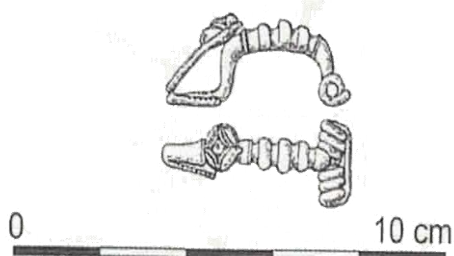
poloha na těle: nedochováno

8 bronzový náramek
tyčinkovitý, konce odděleny
vývalky

poloha na těle: nedochováno

Katalogové číslo: 46
Inventární číslo: 64.916 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Slavkov u Brna - Pověrníky
GPS souřadnice: 49.140281, 16.88957

Zdroj: Čižmářová 2013, 176
 Čižmářová 2013, 300

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 bronzová puklice
výzdoba lučíku: ANO
 3 výrazná příčná žebra
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):

délka spony: 43
 délka lučíku: 31
 šířka vinutí: 15
 průměr patky: 9

nálezový kontext:

hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 keramická nádoba
 vázovitá, žebro pod hrdlem
2 bronzový nánožník

výzdoba: žebrování

po stranách vybíjené kroužky
3 bronzový nánožník
 identický s 2

4 bronzový náramek

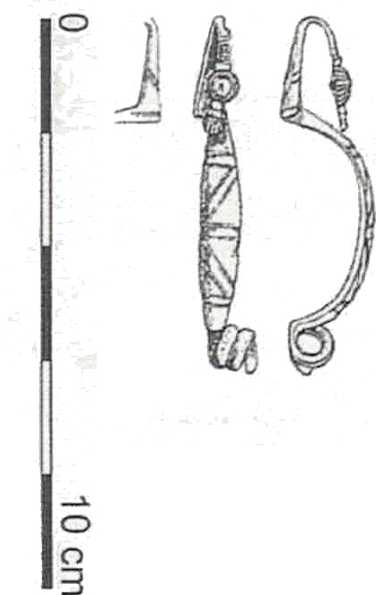
výzdoba: plastická, esovitě ornamenty
 pečetičkové konce

poloha na těle: pravá ruka
5 bronzový náramek
 identický s 4

poloha na těle: levá ruka
6 bronzový kruh

Katalogové číslo: 47
Inventární číslo: K282 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Slavkov u Brna - Pověrníky
GPS souřadnice: 49.140281, 16.88957

Zdroj: Čižmářová 2013, 178
 Čižmářová 2013, 303

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 prostor pro vložku

výzdoba lučíku: ANO
 geometrické rytí

výzdoba jiná: ANO
 jemné rýžky
 na zachycovači

počet závitů vinutí: 2+

typ tětiny: nedochováno

rozměry (mm):
 délka spony: 62
 délka lučíku: nezjištěno
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

1 bronzový náramek
výzdoba: rytá - rýžky, kroužky
 pečetiřtkové konce
 poloha na těle: nedochováno

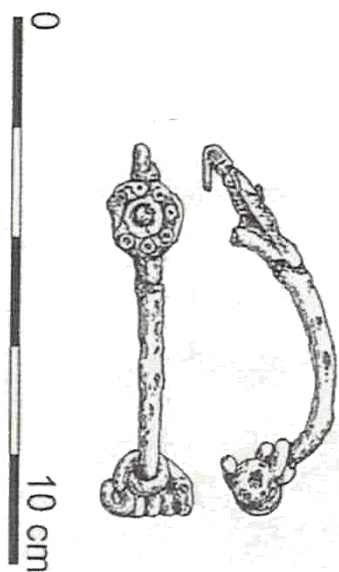
2 bronzový náramek
výzdoba: příčné rýhování
 pečetiřtkové konce
 poloha na těle: nedochováno

3 bronzový kruh
 neuzavřený, pečetiřtkové konce
výzdoba: rýhování

4 bronzový kruh
 identický s 3

Katalogové číslo: 48
Inventární číslo: NA Místo uložení: MZM Brno
Lokalita: Vícemilice - Baračka
GPS souřadnice: 49.132249, 17.015287

Zdroj: Čižmářová 2013, 184
Čižmářová 2013, 304

materiál: železo
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy
vločka, nýt
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: nedochováno
typ tětiny: nedochováno
rozměry (mm):
délka spony: nezjištěno
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: u hlavy
garnitura:
1 keramická nádoba
vázovitá
2 železný meč
fragment plechové pochvy
závěsné poutko
3 železný meč
identický s 2
4 železé fragmenty
9 ks - kroužky, lučík spony
nýt, závěsné poutko

Katalogové číslo: 49
Inventární číslo: 07851-16/71
Lokalita: Kyjov 4-Nětčice
GPS souřadnice: 49.0218142, 17.1344400

Místo uložení: AÚ Brno

Zdroj: Čižmářová 2017, 87
Čižmářová 2017, 304

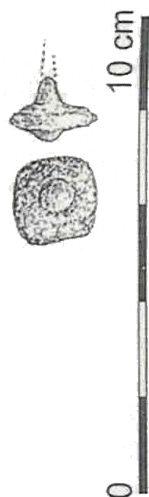
0 10 cm

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
2 soustředné řady kruhů
výzdoba lučičku: NE
výzdoba jiná: ANO
rýhování zachycovače
počet závitů vinutí: 3+
typ tětiny: nedochováno
rozměry (mm):
délka spony: 58
délka lučičku: nezjištěno
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 19
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: nedochováno
garnitura:
1 bronzový náramek
výzdoba: hrbolky
pseudopečetítkový
poloha na těle: nedochováno
2 bronzový náramek
jemně zesílené konce
poloha na těle: nedochováno
3 skleněná perla
zelená, melounovitý tvar
výzdoba: 5 podélných zářezů
4 železné nůžky
7 ks frgmentu

Katalogové číslo: 50
Inventární číslo: NA **Místo uložení:** Muzeum Hodonín
Lokalita: Mistrín, obec Svatobořice Mistrín - "Trávníky za kostelem"
GPS souřadnice: 48.9734892, 17.0873103

Zdroj: Čižmářová 2017, 98
 Čižmářová 2017, 312

materiál: železo
výzdoba patky: nezjištěno
 nýt
výzdoba lučíku: nedochováno
výzdoba jiná: nedochováno
počet závitů vinutí: nedochováno
typ tělivy: nedochováno
rozměry (mm):
 délka spony: nedochováno
 délka lučíku: nedochováno
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: 17

nálezový kontext:

hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena ?
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

- 1 železná spona
bubinkovitá, fragment
- 2 železná spona
velká (vinutí 25 mm)
fragment
- 3 železná spona
velká (vinutí 22 mm)
fragment
- 4 železná spona
fragment
- 5 bronzový náramek
nedochoval se

poloha na těle: nedochováno

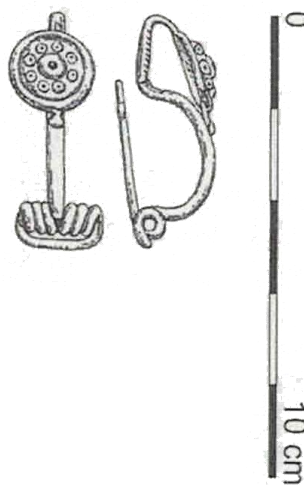
- 6 bronzový kruh
jemně zesílené konce
náramek?
- 7 bronzový kruh
- 8 železný kroužek
- 9 bronzový kroužek
fragment

Katalogové číslo: 51
Inventární číslo: 65.268 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Postoupky - intravilán obce
GPS souřadnice: 49.3176153, 17.3553544

Zdroj: Čižmářová 2017, 133
Čižmářová 2017, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
7 vypuklých kroužků
bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
zachycovač s
příčným rýhováním
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 44
délka lučíku: 27
šířka vinutí: 15
průměr patky: 19
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nezjištěna

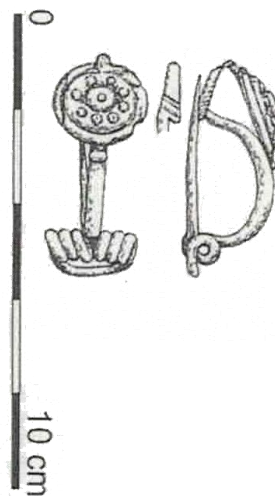

Katalogové číslo: 52
Inventární číslo: 65.269 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Postoupky - intravilán obce
GPS souřadnice: 49.3176153, 17.3553544

Zdroj: Čižmářová 2017, 133
 Čižmářová 2017, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 7 vypuklých kruhů
 bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač s
 příčným rýhováním
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 49
 délka lučíku: 28
 šířka vinutí: 17
 průměr patky: 18
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 53
Inventární číslo: NA **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Postoupky - intravilán obce
GPS souřadnice: 49.3176153, 17.3553544

Zdroj: Čižmářová 2017, 134
Čižmářová 2017, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
gracilní
středový otvor
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: nedochováno
typ tětiny: nedochováno

rozměry (mm):
délka spony: 12
délka lučíku: nedochováno
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 4

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochování
garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 54
Inventární číslo: 65.221 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Zlobice - Homole
GPS souřadnice: nezjištěno

Zdroj: Čižmářová 2017, 137
 Čižmářová 2017, 346

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybíjené kruhy

výzdoba lučíku: NE

výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 jemné rýhy
 profilovaný
 příchyt disku

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětivy: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 57
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: 13

nálezový kontext:

hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: dítě
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 55)

2 keramická nádoba

výzdoba: svislé rýhování
 situla

3 bronzový náramek
 perličkovitě členěný

poloha na těle: nedochováno

4 bronzový náramek
 drátěný

poloha na těle: nedochováno

5 železný kruh

0 10 cm

Katalogové číslo: 55
Inventární číslo: 65.222 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Zlobice - Homole
GPS souřadnice: nezjištěno

Zdroj: Čižmářová 2017, 138
 Čižmářová 2017, 348

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybějené kroužky
 po obvodu
 fragment
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 jemné rýhy
počet závitů vinutí: 3+2
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 51
 délka lučíku: 31
 šířka vinutí: 15
 průměr patky: 34
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: dítě
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura:

- 1 spona (MS katalogové číslo 54)
- 2 keramická nádoba

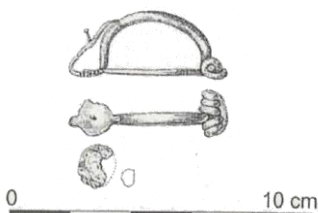
výzdoba: svislé rýhování
 situla
3 bronzový náramek
 perličkovitě členěný

poloha na těle: nedochováno

4 bronzový náramek
 drátěný

poloha na těle: nedochováno

5 železný kruh

Katalogové číslo: 56
Inventární číslo: 65.228 Místo uložení: MZM Brno
Lokalita: Zlobice - Homole
GPS souřadnice: nezjištěno

Zdroj: Čižmářová 2017, 138
Čižmářová 2017, 348

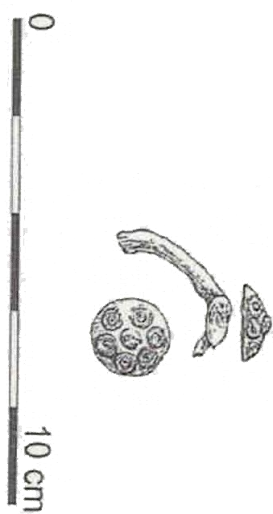

materiál: železo
výzdoba patky: ANO
10 vybitých kruhů
po obvodu
bílá vložka
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: nedochováno
typ tětiny: nedochováno

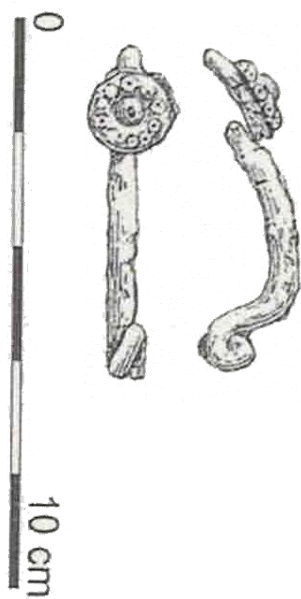
rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučíku: 36
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 16

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 57
Inventární číslo: 65.228 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Zlobice - Homole
GPS souřadnice: nezjištěno

Zdroj: Čižmářová 2017, 138
Čižmářová 2017, 348

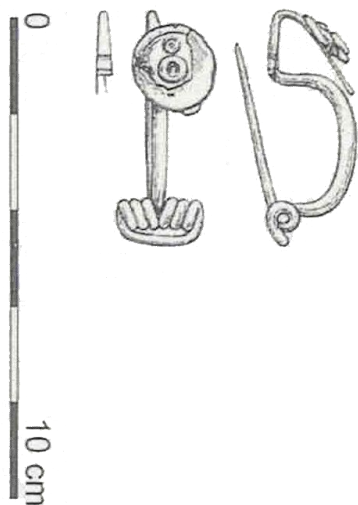

materiál: železo
výzdoba patky: ANO
6 dvojitých
vybíjených kruhů
železný nýt
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: nedochováno
typ tětiny: nedochováno
rozměry (mm):
délka spony: nedochováno
délka lučíku: 28
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: 17
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 58
Inventární číslo: 1769 **Místo uložení:** Vlastivědné muzeum Olomouc
Lokalita: Náklo 2 - nelokalizováno **Zdroj:** Čižmářová 2017, 145
GPS souřadnice: nezjištěno Čižmářová 2017, 351

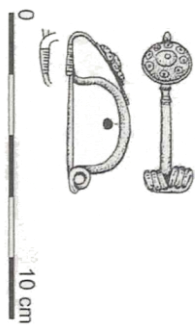
materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 koncentrické kruhy
 vložka s nýtem
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 zachycovač
 dvě rýhy
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 46
 délka lučíku: 30
 šířka vinutí: 15
 průměr patky: 15
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 59
Inventární číslo: A81297 **Místo uložení:** Vlastivědné muzeum Olomouc
Lokalita: Slatinice 1 - stavba železnice **Zdroj:** Čižmářová 2017, 153
GPS souřadnice: 49.5590489, 17.1169158 **Zdroj:** Čižmářová 2017, 353

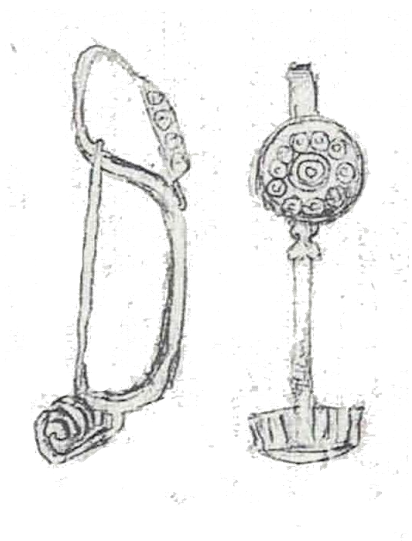

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 8 koncentrických kruhů
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
 jemně vroubkovaný
 zachycovač
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 50
 délka lučíku: 40
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 16
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 60
Inventární číslo: nepřiděleno **Místo uložení:** nezjištěno
Lokalita: Čelechovice na Hané - stavba železnice
GPS souřadnice: 49.5154008, 17.0993311

Zdroj: Čižmářová 2017, 168
Čižmářová 2017, 165

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické kruhy
vločka s nýtem
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm): fragment
délka spony: nedochováno
délka lučíku: nedochováno
šířka vinutí: nedochováno
průměr patky: nedochováno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: nezjištěno
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 61

Inventární číslo: 1610/63/19/5442

Místo uložení:

Muzeum Komenského Přerov

Lokalita: Přerov - Předmostí 2 - farská zahrada

Zdroj: Čižmářová 2017, 190

GPS souřadnice: 49.4659494, 17.4395700

materiál: železo
výzdoba patky: nezjištěno
středový nýt
fragment puklice

výzdoba lučičku: NE

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: NA

rozměry (mm):

délka spony: 47

délka lučičku: 33

šířka vinutí: 13

průměr patky: 25

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: žárový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle:

garnitura:

1 popelnice - keramická nádoba
vysoká, vázovitá

Katalogové číslo: 62
Inventární číslo: 107.232 (Pa 14.267) **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Maloměřice **Zdroj:** Čižmářová 2005, 80
GPS souřadnice: 49.2142683, 16.6457719 Čižmářová 2005, 194

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 pravděpodobně korálová vložka
výzdoba lučíku: ANO
 bohatá, plastická
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 4+4
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):

délka spony: 70
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 31
 průměr patky: 20

nálezový kontext:

hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: pravá klíční kost

garnitura:

- 1 bronzová spona s bronzovou a kostěnou kuličkou na patce
- 2 bronzová spona drátěná
- 3 bronzový náramek

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

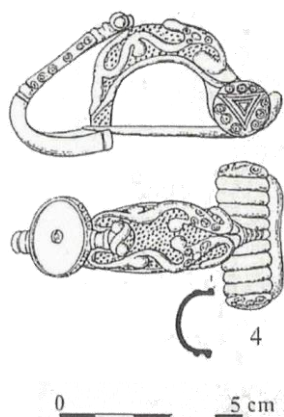
- 4 železný náramek

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)

- 5 železo-bronzový opasek fragment
- 6 bronzový kruh

výzdoba: vývalky

- 7 tyčinkovitý bronzový kruh identický s 6
- 8 železné nůžky fragment
- 9 zvířecí kosti

Katalogové číslo: 63

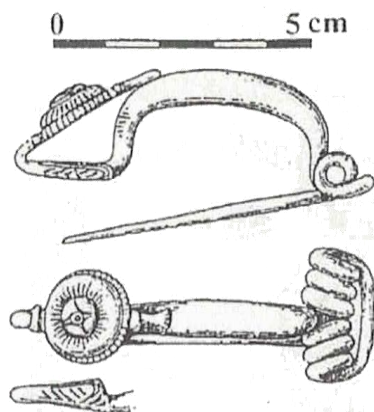
Inventární číslo: 107.236 (Pa 14.393) Místo uložení: MZM Brno

Lokalita: Brno-Maloměřice

GPS souřadnice: 49.2142683, 16.6457719

Zdroj: Čižmářová 2005, 87

Čižmářová 2005, 202

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
korálová vložka
obvodové rýžky

výzdoba lučíku: NE
zesílený

výzdoba jiná: ANO
zachycovač
rýhovaný

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 77

délka lučíku: nezjištěno

šířka vinutí: nezjištěno

průměr patky: 13

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: muž?

poloha na těle: nad trupem

garnitura:

1 železný meč
středová a krajová žebra

2 plechová pochva
bronzový prsten
masivní

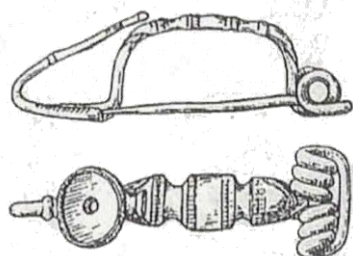
3 bronzový kroužek
3 ks, ploché

Katalogové číslo: 64
Inventární číslo: 107.578 (Pa 14.470) **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Maloměřice **Zdroj:** Čižmářová 2005, 91
GPS souřadnice: 49.2142683, 16.6457719 Čižmářová 2005, 207

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 otvor pro vložku
výzdoba lučíku: ANO
 příčné vroubky
 2 x zúžený
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 příchyt disku
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 67
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 19
 průměr patky: 15
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 rítus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: u lebky
 garnitura:

- 1 keramická nádoba
- bikónická
- 2 štít
- fragment kování
- 3 železný meč
- plechová pochva
- 4 železné kopí
- fragment listu
- 5 železná spona
- 6 žezný kruh
- 2 ks
- 7 železný kroužek
- dutý
- 8 zvířecí kosti

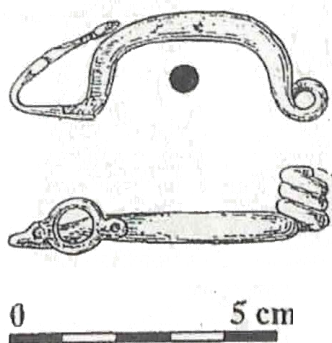
0 5 cm

Katalogové číslo: 65
Inventární číslo: 71.022 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Brno-Maloměřice
GPS souřadnice: 49.2142683, 16.6457719

Zdroj: Čižmářová 2005, 96
 Čižmářová 2005, 213

materiál: bronz
výzdoba patky: NE
 výrazný středový průřez
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
 i ze spodní strany
počet závitů vinutí: 3+
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 58
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: 9
 průměr patky: 9
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: nezjištěno
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 66

Inventární číslo: 111.116 (Pa 16/35-2) Místo uložení:

MZM Brno

Lokalita: Holubice

Zdroj: Čižmářová 2009, 61

GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Čižmářová 2009, 126

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
4 ryté spojené kruhy
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: ANO
osmičkovitě vinutý
profilovaný
příchyt disku
počet závitů vinutí: 3+
typ tětiny: nedochováno

rozměry (mm):
délka spony: 29
délka lučíku: 15
šířka vinutí: 6
průměr patky: 8

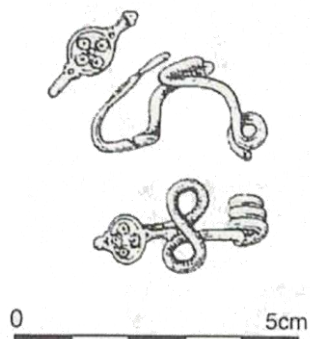
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno

garnitura:
1 bronzový náramek

výzdoba: vývalky, esovité a ryté motivy
pečettkové konce

poloha na těle: nedochováno

2 bronzový závěsek
výzdoba: drobné, příčné rýhy
jehlovitý, ouško na konci
3 identický s 2

Katalogové číslo: 67
Inventární číslo: 111.180 (Pa 16/35-78) **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

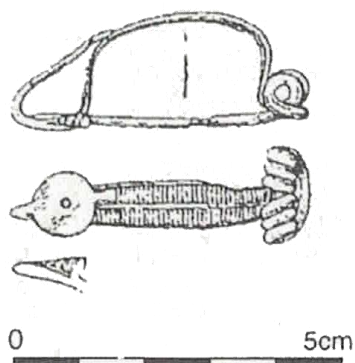
Zdroj: Čižmářová 2009, 72
 Čižmářová 2009, 144

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 středový otvor
výzdoba lučíku: ANO
 jemné středové žebro
 dělí povrch lučíku
 na dva pásy, vyplněné
 příčnými rýhami
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 přichyt disku
 jemné vroubky
 na zachycovači
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 42
 délka lučíku: 37
 šířka vinutí: 12
 průměr patky: 9

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: na prsou
 garnitura:

1 bronzový náramek
 tyčinkovitý, na západku
 poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

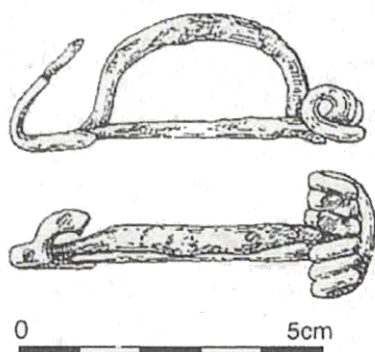
Katalogové číslo: 68
Inventární číslo: 111.189 (Pa 16/35-95)
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2009, 72
Čižmářová 2009, 144

materiál: železo
výzdoba patky: nedochováno
výzdoba lučíku: nedochováno
výzdoba jiná: nedochováno
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 57
délka lučíku: 48
šířka vinutí: 15
průměr patky: nedochováno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: pod bradou
garnitura:

1 bronzová spona
s malou kuličkou

Katalogové číslo: 69

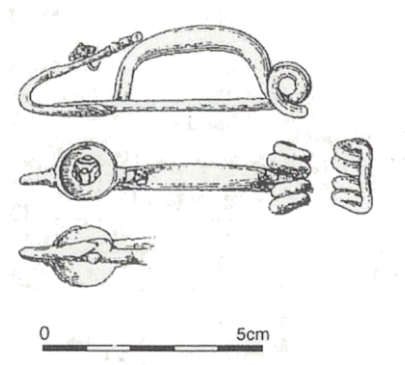
Inventární číslo: 111.195 (Pa 16/35-97) **Místo uložení:** MZM Brno

Lokalita: Holubice

GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

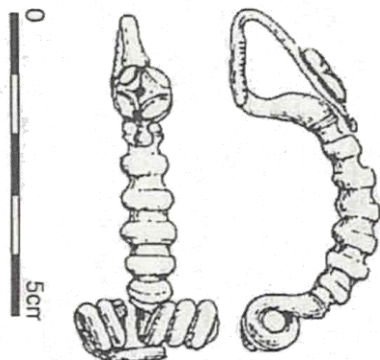
Zdroj: Čižmářová 2009, 73

Čižmářová 2009, 144

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
bělavá pastózní vložka
výzdoba lučíku: NE
rozšířený
výzdoba jiná: ANO
jemně vroubkovaný
zachycovač
vnitřní část
patky s vrubem
profilovaný
přichyt patky
počet závitů vinutí: 2+2
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 62
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: na prsou
garnitura: nezjištěna

Katalogové číslo: 70
Inventární číslo: 111.342 (Pa 2921/38) **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice **Zdroj:** Čižmářová 2009, 74
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569 Čižmářová 2009, 147

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 korálová vložka
výzdoba lučíku: ANO
 příčné vývalky
výzdoba jiná: ANO
 příčné vývalky
 na lučíku v
 poloze zachycovače
 profilovaný
 příchyt disku
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 53
 délka lučíku: 35
 šířka vinutí: nedochováno
 průměr patky: 10
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: na prsou
 garnitura:
1 bronzový náramek
výzdoba: plastická, esovitá
 kopítkovitě zesílené konce
 poloha na těle: pravá ruka
2 bronzový náramek
 tyčinkovitý, hladký
 poloha na těle: levá ruka

Katalogové číslo: 71

Inventární číslo: 111.350 (Pa 2730/38) **Místo uložení:** MZM Brno

Lokalita: Holubice

GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Zdroj: Čižmářová 2009, 75

Čižmářová 2009, 148

materiál: železo

výzdoba patky: ANO
bronzová rozeta
na železném terči

výzdoba lučíku: NE

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 60

délka lučíku: nedochováno

šířka vinutí: nedochováno

průměr patky: 10

nálezový kontext:

hrobový: ANO

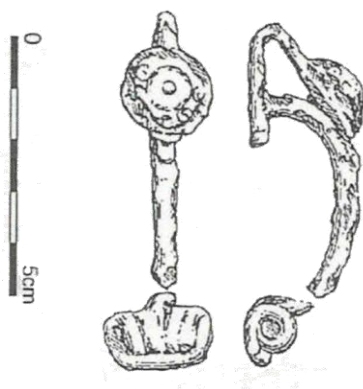
ritus: kostrový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle: pod bradou

garnitura:

- 1 železný meč
fragment pochvy
- 2 železná spona
fragment
- 3 železná tyčinka

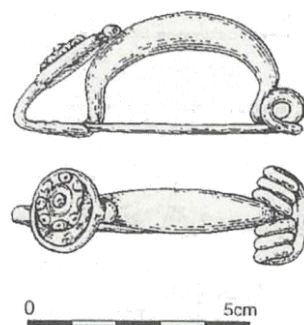

Katalogové číslo: 72
Inventární číslo: 111.212 (Pa 16/35 - 115)
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2009, 75
Čižmářová 2009, 148

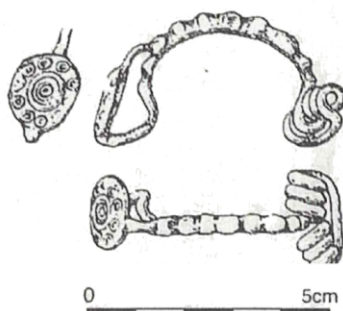

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
plechový terč
koncentrické kruhy
výzdoba lučíku: NE
masivní
výzdoba jiná: ANO
profilovaný
příchyt patky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 65
délka lučíku: 38
šířka vinutí: 19
průměr patky: 18
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: na hrudi
garnitura:
1 bronzový náramek
výzdoba: trojice nálitků
s prolamovanými
kruhovými otvory
lemované rozetou
poloha na těle: levá ruka (zápěstí)

Katalogové číslo: 73
Inventární číslo: 111.213 (Pa 16/35 - 109)
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2009, 75
Čižmářová 2009, 149

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
plechový terč zdobený
koncentrickými kruhy
výzdoba lučičku: ANO
žebrovaný
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 53
délka lučičku: 32
šířka vinutí: 14
průměr patky: 12

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: na prsou

1 bronzová spona
fragment

2 bronzový náramek

výzdoba: plastická, esovitě motivy
oválný, kopýtkovité konce

poloha na těle: levá ruka

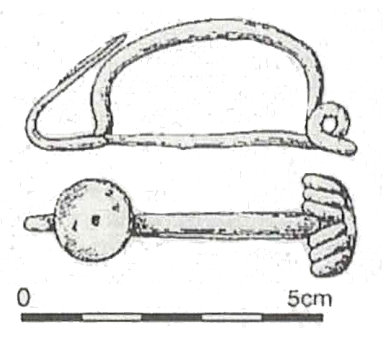
3 bronzový náramek
sedlovitý

poloha na těle: pravá ruka

Katalogové číslo: 74
Inventární číslo: Pa 56/35 - 6 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice **Zdroj:** Čižmářová 2009, 78
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569 Čižmářová 2009, 151

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 fragment
 prostor pro nýt
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 52
 délka lučíku: 45
 šířka vinutí: 14
 průměr patky: 18
nálezový kontext: soukr. sbírka, bez kontextu
 hrobový: nedochováno
 ritus: nedochováno
 pohlaví: nedochováno
 poloha na těle: nedochováno
 garnitura: nedochováno

Katalogové číslo: 75
Inventární číslo: 83.466 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Zdroj: Čižmářová 2009, 78
Čižmářová 2009, 154

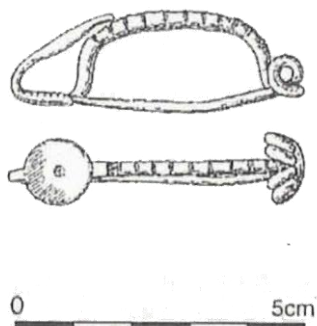

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
fragment
výzdoba lučíku: ANO
vroubkovaný
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 2+2
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 50
délka lučíku: 35
šířka vinutí: 11
průměr patky: 11

nálezový kontext: soukr. sbírka, bez kontextu
hrobový: nedochováno
ritus: nedochováno
pohlaví: nedochováno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nedochováno

Katalogové číslo: 76
Inventární číslo: 83.481 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Zdroj: Čižmářová 2009, 78
Čižmářová 2009, 154

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
fragment

výzdoba lučíku: ANO
ryté kosočtverce

výzdoba jiná: ANO
rytí na
zachycovači

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 67
délka lučíku: 42
šířka vinutí: 18
průměr patky: 10

nálezový kontext: soukr. sbírka, bez kontextu
hrobový: nedochováno
ritus: nedochováno
pohlaví: nedochováno
poloha na těle: nedochováno
garnitura: nedochováno

Katalogové číslo: 77
Inventární číslo: 83.482 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Holubice
GPS souřadnice: 49.1751225, 16.8215569

Zdroj: Čižmářová 2009, 78
Čižmářová 2009, 154

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
fragment
prostor pro nýt?

výzdoba lučičku: NE

výzdoba jiná: ANO
profilovaný
přichyt patky

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 54

délka lučičku: 49

šířka vinutí: 14

průměr patky: 19

nálezový kontext: soukr. sbírka, bez kontextu

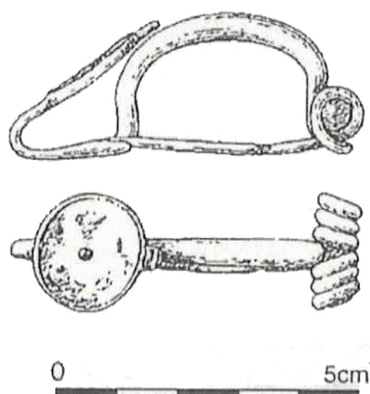
hrobový: nedochováno

ritus: nedochováno

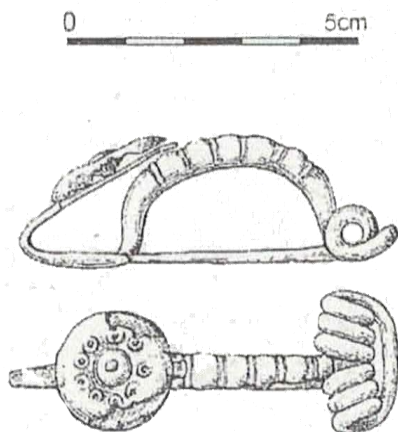
pohlaví: nedochováno

poloha na těle: nedochováno

garnitura: nedochováno

Katalogové číslo: 78
Inventární číslo: 111.045 (Pa 1274/38) **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Křenovice **Zdroj:** Čižmářová 2009, 82
GPS souřadnice: 49.1455569, 16.8320069 Čižmářová 2009, 158

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
koncentrické
kroužky
výzdoba lučíku: ANO
zaškrcování
výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 66
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: žena
poloha na těle: pravý bok
garnitura:

- 1 železná spona
nižší kvadratický lučík
- 2 železná spona
identická s 1
- 3 bronzový nánožník

výzdoba: vroubkování
pečettkové konce
4 bronzový nánožník
identický s 3
5 bronzový náramek
sedlovitý

poloha na těle: pravá ruka (zápěstí)
6 bronzový náramek
hladký, masivní

poloha na těle: levá ruka (zápěstí)
7 železný kruh
plochý, z opasku?

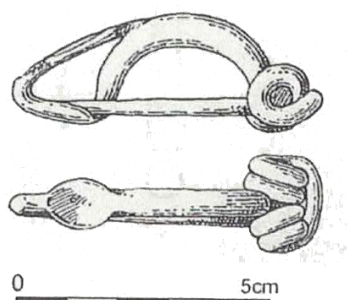
Katalogové číslo: 79

Inventární číslo: 111.074 (Pa 1322/38) Místo uložení: MZM Brno

Lokalita: Křenovice

Zdroj: Čižmářová 2009, 85

GPS souřadnice: 49.1455569, 16.8320069

materiál: železo
výzdoba patky: nezjištěno
plochá, malá

výzdoba lučíku: NE
zesílený

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 2+2
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 59
délka lučíku: 32
šířka vinutí: 19
průměr patky: 10

nálezový kontext:

hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: pod bradou

garnitura:

- 1 železná spona
malá kulička na patce
- 2 železná spona
nízký kvadratický lučík
- 3 železná spona
malá kulička na terčovité
rošířené patce

4 bronzový náramek

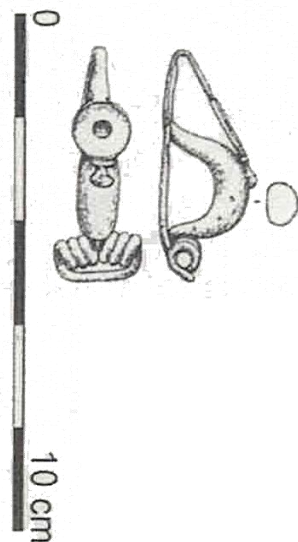
výzdoba: vroubkování
pečetítkové konce

poloha na těle: levá ruka

5 bronzový náramek
sedlovitý

poloha na těle: levá ruka

Katalogové číslo: 80
Inventární číslo: nepřiděleno **Místo uložení:** AÚ Brno, Muzeum Mikulov
Lokalita: Mušov - u propustě mezi horním a dolním jezerem **Zdroj:** Čižmářová 2019, 173
GPS souřadnice: 48.8933611, 16.5857431 **Zdroj:** Čižmářová 2019, 334

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 terčík s otvorem

výzdoba lučíku: NE
 masivní
výzdoba jiná: ANO
 profilovaný
 příchyt patky

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 46
 délka lučíku: nezjištěno
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: pod bradou
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 81)
2 železná spona

výzdoba: plastická
 kulička na patce
3 bronzový nánožník

výzdoba: žebra, některá zdobená
 vybíjenými kroužky
 housenkovitý, plechový

4 bronzový nánožník
 identický s 2

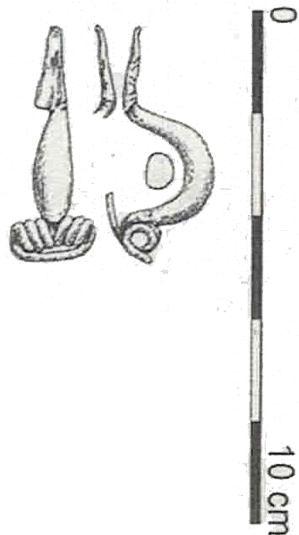
5 bronzový kruh
 8 dutých poklic

poloha na těle: levá ruka

6 železný kruh
 D profil

poloha na těle: pravá ruka
7 železný hřeb

Katalogové číslo: 81
Inventární číslo: nepřiděleno **Místo uložení:** AÚ Brno, Muzeum Mikulov
Lokalita: Mušov - u propustě mezi horním a dolním jezerem **Zdroj:** Čižmářová 2019, 173
GPS souřadnice: 48.8933611, 16.5857431 Čižmářová 2019, 334

materiál: bronz
výzdoba patky: nezjištěno
 terčík s otvorem

výzdoba lučíku: NE
 masivní

výzdoba jiná: ANO
 jemně rýhovaný
 zachycovač

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
 délka spony: 46
 délka lučíku: nezjištěno
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: nezjištěno
 poloha na těle: pod bradou
 garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 80)
2 železná spona

výzdoba: plastická
 kulička na patce

3 bronzový nánožník

výzdoba: žebra, některá zdobená
 vybíjenými kroužky
 housenkovitý, plechový

4 bronzový nánožník
 identický s 2

5 bronzový kruh
 8 dutých poklic

poloha na těle: levá ruka

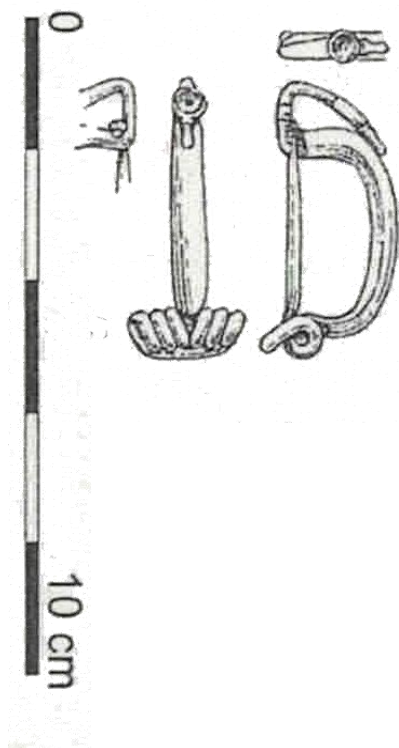
6 železný kruh
 D profil

poloha na těle: pravá ruka

7 železný hřeb

Katalogové číslo: 82
Inventární číslo: 156.975 (514/1-1/53)
Lokalita: Přítluky - Obecní pastviny
GPS souřadnice: 48.834483, 16.7690964

Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2019, 197
Čižmářová 2019, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
čočkovitá miska

výzdoba lučíku: NE
zesílený

výzdoba jiná: ANO
zachycovač
jemné rýhování
a háček
profilovaný
příchyt patky

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější

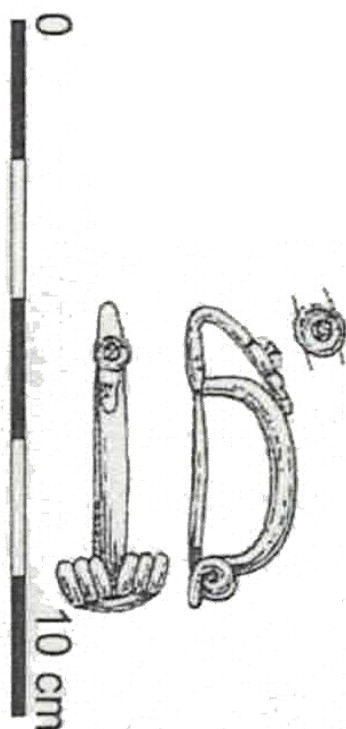
rozměry (mm):
délka spony: 43
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: žárový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nezjištěno
garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 83)
2 spona (MS katalogové číslo 84)
3 náhrdelník
78 skleněných perel
jantarový přívěšek
4 železná spona
fragment
5 bronzový náramek
čočkovitý
6 bronzový náramek
identický s 5
7 železný prsten
fragment

Katalogové číslo: 83
Inventární číslo: 156.976 (514/1-1/53)
Lokalita: Přítluky - Obecní pastviny
GPS souřadnice: 48.834483, 16.7690964

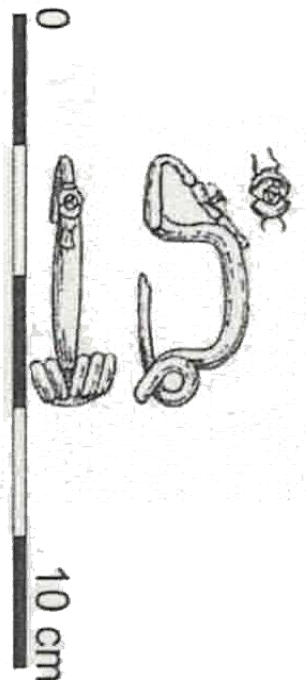
Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2019, 197
Čižmářová 2019, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
čočkovitá miska
nýtek pro uchyní vložky
pokrytý zlatým plechem
zdobené vybějenými
trojúhelníky
výzdoba lučíku: NE
zesílený
výzdoba jiná: ANO
profilovaný
přichyt patky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 42
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
řítus: žárový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle:
garnitura:
1 spona (MS katalogové číslo 82)
2 spona (MS katalogové číslo 84)
3 náhrdelník
78 skleněných perel
jantarový přívěšek
4 železná spona
fragment
5 bronzový náramek
čočkovitý
6 bronzový náramek
identický s 5
7 železný prsten
fragment

Katalogové číslo: 84
Inventární číslo: 156.977 (514/1-3/53)
Lokalita: Přítluky - Obecní pastviny
GPS souřadnice: 48.834483, 16.7690964

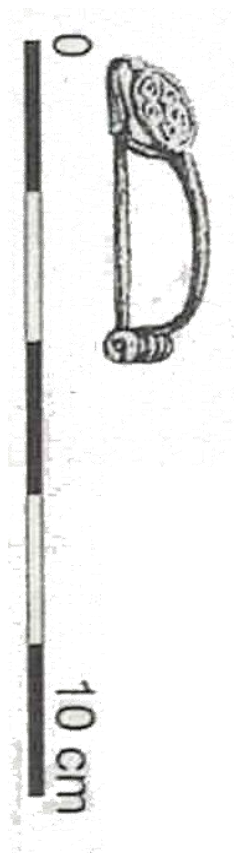
Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2019, 197
Čižmářová 2019, 343

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
čočkovitá miska
s drobným vývalkem
výzdoba lučíku: NE
zesílený
výzdoba jiná: ANO
profilovaný
přichyt patky
počet závitů vinutí: 3+2
typ tětivy: vnější
rozměry (mm):
délka spony: 38
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: žárový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nezjištěno
garnitura:
1 spona (MS katalogové číslo 82)
2 spona (MS katalogové číslo 83)
3 náhrdelník
78 skleněných perel
jantarový přívěšek
4 železná spona
fragment
5 bronzový náramek
čočkovitý
6 bronzový náramek
identický s 5
7 železný prsten
fragment

Katalogové číslo: 85
Inventární číslo: nepřiděleno
Lokalita: Dolní Dubňany - Díly za křížem
GPS souřadnice: 49.0624108, 16.2288894

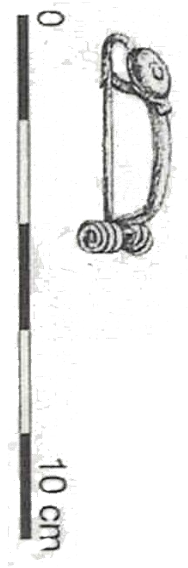
Místo uložení: Muzeum Brněnska/Ivančice
Zdroj: Čižmářová 2019, 221
Čižmářová 2019, 349

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
5 vytepaných kroužků
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: 3+
typ tětiny: nezjištěno
rozměry (mm):
délka spony: 53
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:
1 spona (MS katalogové číslo 86)
2 bronzový náramek
litý
3 bronzový náramek
identický s 2
poloha na těle: nedochováno
4 bronzový náramek
výzdoba: konec oddělený žebrem
poloha na těle: nedochováno
5 bronzový prsten
6 bronzový kroužek
tvořený spirálkami
7 železný kruh
fragment
8 bronzový řetízek
tvořený z oválných
drátěných koleček

Katalogové číslo: 86
Inventární číslo: nepřiděleno
Lokalita: Dolní Dubňany - Díly za křížem
GPS souřadnice: 49.0624108, 16.2288894

Místo uložení: Muzeum Brněnska/Ivančice
Zdroj: Čižmářová 2019, 221
Čižmářová 2019, 349

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
vločka

výzdoba lučíku: NE

výzdoba jiná: ANO
profilovaný
příchyt patky

počet závitů vinutí: 3+3
typ tětivy: nezjištěno

rozměry (mm):
délka spony: 52
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

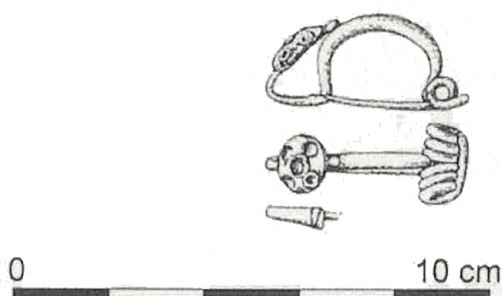
1 spona (MS katalogové číslo 85)
2 bronzový náramek
litý
3 bronzový náramek
identický s 2

poloha na těle: nedochováno
4 bronzový náramek
výzdoba: konec oddělený žebrem

poloha na těle: nedochováno
5 bronzový prsten
6 bronzový kroužek
tvořený spirálkami
7 železný kruh
fragment
8 bronzový řetízek
tvořený z oválných
drátěných koleček

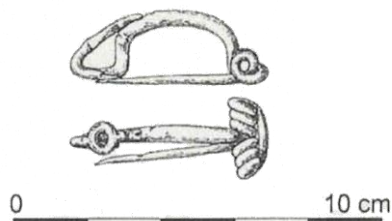
Katalogové číslo: 87
Inventární číslo: 66.145
Lokalita: Hluboké Mašůvky - obecní cihelna
GPS souřadnice: 48.9291397, 16.0251739

Místo uložení: MZM Brno
Zdroj: Čižmářová 2019, 225
 Čižmářová 2019, 350

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
 vybějené kroužky
výzdoba lučíku: NE
 zesílený
výzdoba jiná: ANO
 3 rýžky na zachycovači
 profilovaný
 příchyt patky
počet závitů vinutí: 3+3
typ tětiny: vnější
rozměry (mm):
 délka spony: 50
 délka lučíku: nezjištěno
 šířka vinutí: nezjištěno
 průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
 hrobový: ANO
 ritus: kostrový
 pohlaví: žena
 poloha na těle: u klíční kosti
 garnitura:
 1 spona (MS katalogové číslo 88)
 2 bronzový nákrčník
 drátěný
 3 bronzová spona
 masivní lučík
 4 bronzová spona (duchcovská)
výzdoba: plastická na lučíku
 kulička na patce
 5 bronzová spona (duchcovská)
 identická s 4
 6 bronzový nánožník
výzdoba: koncentrické kroužky
 členěn vývalky
 konce kuželovitě zesíleny
 7 bronzový nánožník
 menší než č 6
 bez výzdoby
 členěn vývalky
 8 bronzový náramek
 členěn perlami
 lemovaný vývalky
 poloha na těle: levá ruka

Katalogové číslo: 88
Inventární číslo: 66.146 **Místo uložení:** MZM Brno
Lokalita: Hluboké Mašůvky - obecní cihelna **Zdroj:** Čižmářová 2019, 225
GPS souřadnice: 48.9291397, 16.0251739 **Zdroj:** Čižmářová 2019, 350

materiál: bronz
výzdoba patky: NE
 nezjištěno

výzdoba lučíku: NE

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětivy: vnější

rozměry (mm):

délka spony: 39

délka lučíku: nezjištěno

šířka vinutí: nezjištěno

průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: žena

poloha na těle: u klíční kosti

garnitura:

1 spona (MS katalogové číslo 87)

2 bronzový nákrčník
drátěný

3 bronzová spona
masivní lučik

4 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: plastická na lučíku
kulička na patce

5 bronzová spona (duchcovská)
identická s 4

6 bronzový nánožník

výzdoba: koncentrické kroužky

členěn vývalky
konce kuželovitě zesíleny

7 bronzový nánožník
menší než č 6

bez výzdoby

členěn vývalky

8 bronzový náramek

členěn perlami

lemovaný vývalky

poloha na těle: levá ruka

Katalogové číslo: 89
Inventární číslo: nepřiděleno
Lokalita: Miroslav - intravilán obce
GPS souřadnice: 48.9463017, 16.115186

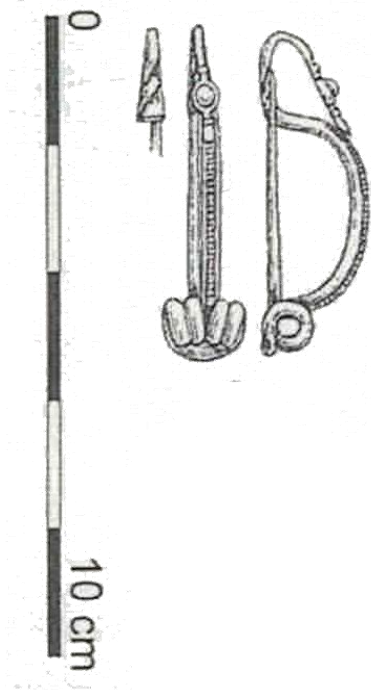
Místo uložení: neznámé
Zdroj: Čižmářová 2019, 229

bez ilustrace

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
terč s vložkou
z bílé hmoty
výzdoba lučíku: NE
výzdoba jiná: NE
počet závitů vinutí: nezjištěno
typ tětiny: nezjištěno
rozměry (mm):
délka spony: nezjištěno
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno
nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:
1 bronzová spona
drátěná
2 bronzový nánožník
housenkovitý, plechový
3 bronzový nánožník
identický s 2
4 bronzový náramek
členěný vývalky
poloha na těle: nedochováno
5 bronzový náramek
výzdoba: pseudofiligránová
poloha na těle: nedochováno

Katalogové číslo: 90
Inventární číslo: A 31493/1
Lokalita: Únanov - Vinohradský
GPS souřadnice: 48.888808, 16.0541586

Místo uložení: Muzeum jihozápadní Moravy
Zdroj: Čižmářová 2019, 236
Čižmářová 2019, 353

materiál: bronz
výzdoba patky: ANO
terč s korálovou
vločkou
výzdoba lučíku: ANO
husté rýhování
okrajové rýhy
výzdoba jiná: ANO
zachycovač
příčné rýhy
profilovaný
příchyt patky
počet závitů vinutí: 2+2
typ tětiny: vnější

rozměry (mm):
délka spony: 50
délka lučíku: nezjištěno
šířka vinutí: nezjištěno
průměr patky: nezjištěno

nálezový kontext:
hrobový: ANO
ritus: kostrový
pohlaví: nezjištěno
poloha na těle: nedochováno
garnitura:

1 bronzová spona (duchcovská)

výzdoba: lučík rýhovaný
malý uzlík na patce

2 bronzová spona
výzdoba: rýhování na lučíku
žebrovaný uzlík na patce

3 bronzový náramek
výzdoba: rýhování v podobě sítky
pravidelně zesílné tělo
zesílnění zvýrazněno žebry

poloha na těle: nedochováno

4 bronzový kruh

Katalogové číslo: 91

Inventární číslo:

Lokalita: Brno , Ul. Kšírova; „Pod Hřbitovem“

GPS souřadnice: 49.1603800N, 16.6172981E

Místo uložení:

Archaia Brno

Zdroj: Zubalík 2020, 261

materiál: bronz

výzdoba patky: ANO

korálová vložka, nýt

výzdoba lučíku: ANO

jemně vroubkovaný

výzdoba jiná: NE

počet závitů vinutí: 3+3

typ tětiny: vnitřní

rozměry (mm):

délka spony: 53

délka lučíku: 33

šířka vinutí: 18

průměr patky: 15

nálezový kontext:

hrobový: ANO

ritus: kostrový

pohlaví: nezjištěno

poloha na těle: nezjištěno

garnitura: nezjištěno